

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

18949

e. 301

600036250M

E. 105 H. B.

E. BIBL. RADCL.

~~*R 4/3*~~
10

~~*5*~~
C

~~*55 B. 26*~~

18949

e. 301.

IOH. CHRIST. FABRICII

PROF. HIST. NAT. OECON. ET CAMERAL. SOC. REG.
HAFN. NORW. ET BEROL. SOC.

PHILOSOPHIA ENTOMOLOGICA

SISTENS

SCIENTIAE FVNDAMENTA

ADIECTIS

DEFINITIONIBVS, EXEMPLIS, OBSERVATIONIBVS,
ADVMBRATIONIBVS.

HAMBVRGI et KILONII

IMPENSIS CAROL. ERNEST. BOHNII

MDGCLXXVIII.

Hominum commenta delet dies, at Naturæ opus

200. 12. 1791.

INDVLGENTISSIMO
MVSARVM PATRONO
ILLVSTRISSIMO COMITI
A BERNSTORF.

S.

X²

P R A E F A T I O.

Ante iam duodecim annos fundamenta haec entomologica posui, ut haberem, quibus systema superstruere possim. Vidi Botanices praestantiam inprimis certitudine niti, vidi vacillantem Entomologiam, classes ludicras, genera falsa, species haud determinatas et

P R A E F A T I O.

nomina saepius absurda. Examinaui tantam scientiarum tam affinium diuersitatem et in illa omnia firma, certa, in hac vero omnia vaga inueni. Certitudinem hanc Botanices regulis fixis bene stabilitis niti obseruaui, quum e contrario in Entomologia omnino nullae sancitae. Quisque sibi hic regulas fingit, quibus systema superstruit, quin plurimi omnino regulas respiciunt, quo ipso systemata fallacia redduntur et tanta orta confusio, ut magis figuris quam systemati confidamus.

Botanicorum ideo, inprimis vero praeceptoris optimi summi Linnaei, systemati-

bis,

P R A E F A T I O.

bus, regulis operam dedi, ut fundamenta solida certitudinis scientiae cognoscerem et Entomologiae applicarem. Hoc studio philosophia haec entomologica orta, cui postea systema proprium superstruxi.

Continet philosophia haec varias partes, quae omnes ad scientiae theoriam spectant, omnes scientiam firmiorem, certiorrem reddunt, ut tandem pedibus infistat haud vacillantibus.

In Bibliotheca entomologica plures sane scriptores enumerare potuissim, at inter enumeratos plures iam supernacanei. Non enim est lectionis farrago, sed obser-

P R A E F A T I O.

vationes propriae, quae scientiae heroes praebent.

Partes Insectorum Instrumentaque cibaria determinare, rite definire et terminologiam firmare operam dedi. Primum est systematis fundamentum, ne characteres vagi dubiique euadant. Terminologia confusa omnia confunduntur.

*Metamorphosin et determinationem larvarum puparumque qualemcumque addidi, at mihi nullo modo satisfecit. Multa adhuc latent, nec nota rite tradita. Forte instrumenta cibaria et larvarum characteres praestantissimos praeberent, at hos
assequi*

P R A E F A T I O.

assequi nondum valui. Praestantissimos Entomologos his inprimis operam dare vellem, ut nitor scientiae magis magisque fulgeat.

Sexus et generationis theoriam continet. Observationes huc spectantes omnes brevitatis causa tradere haud potui; conclusiones tantum proposui. Alio loco alioque opere, si fata velint, observationes hasce qualescunque sistam.

Characteres essentialis systematis continent. Regulas hic paullo artiores dedi exemplisque illustravi, quum his tota nitatur scientia. Entomologis veris in primis

P R A E F A T I O.

strenue commendo: characteres omnes iisdem semper partibus desumendos. Regula anim hac haud observata chaos omnino erit res entomologica.

Nomina Insectorum distincte tradere conuenit. Nomina si pereunt, perit et cognitio rerum: nomina si confundantur, confundantur omnia necesse est.

Differentiis fixis, rite elaboratis itidem nititur Entomologia, quum omnis vera cognitio specierum cognitioni superstruatur. Probe ideo observandum, nunquam speciem absque differentia rite eruta proponendam esse.

Adumbra-

P R A E F A T I O.

Adumbrationes, Oeconomia et Vfus observationes partim ad systema, partim ad naturam spectantes praebent; Entomologiam et iucundiorẽ et utiliorẽ reddunt.

His utere, L. B. nostrisque studiis favere perge.

Dab. Kiliaz d. xx. Febr. 1778.

CONSPECTVS.

I. Bibliotheca	Pag. 1
II. Insectum	18
III. Instrumenta cibaria	37
III. Metamorphosis	53
V. Sexus	70
VI. Dispositio	78
VII. Nomina	101
VIII. Differentiae	122
IX. Adumbrationes	143
X. Oeconomia	161
XI. Vfus	172

I. BIBLIOTHECA.

---

§. 1.

Bibliotheca entomologica enumerat libros de Insectis scriptos.

Bibliotheca Entomologo necessaria, docet historiam, fata, methodum et desiderata scientiae.

Bibliotheca tyroni necessaria, docet, quos auctores euoluat, qui utiles, qui superflui, quum verboritas scientiae calamitas maxima.

§. 2.

Bibliotheca entomologica vix ante tempora Gesneri ascendit. Antecedentes pauci, obscuri, vix in considerationem veniunt.

Entomologia Botanica iunior tam alte ascendere haud valet.

Scripta vetustissima de insectis obscura, referta speciebus, quae nullo modo extricare valemus absque descriptionibus et figuris, relinquenda.

§. 3.

Entomologi vocantur auctores opere aliquo de insectis clari aut Systematici, aut Empirici.

Systematici scientiae fundamenta struunt, inaedificant, Empirici vero observationes vagas ad aedificii ornamentum colligunt.

Entomologi primarii secundum tempus numeramus.

GESNERVS	1541	Catesby	1731
Bauhinus	1598	REAUMUR	1734
Aldrouandus	1602	Seba	1734
Clusius	1611	Hebenstreit	1734
Höfnagel	1630	LINNE	1735
Mouffet	1634	Frisch	1738
Marggraf	1648	Rumph	1741
Piso	1648	Edwards	1743
Rhede	1646	ROESÉ	1744
Ionston	1653	Bohnet	1745
Hoecke	1667	Admiral	1746
Jacobaeus	1668	Wilkes	1749
Malpighi	1669	Griseolini	1750
Swammerdam	1675	Degeer	1752
Lifter	1678	Hill	1752
Merian	1679	Koelreuter	1755
Goebart	1685	Adanson	1757
Blancart	1688	Clerk	1757
Junger	1691	Vandelli	1758
Honanni	1691	Schreber	1759
Leuwenhoeck	1695	Gleichen	1760
Vallisneri	1700	Lyonet	1762
Petiver	1702	Scopoli	1763
Bidloo	1704	Millhauser	1763
RAIUS	1710	GEGÉFROY	1764
Derham	1714	Schaeter	1764
Valentyn	1724	Brünniche	1764
Albin	1724	Poda	1765
Marshall	1726	Muller	1765
Kewther	1729	Voet	1765
Breynius	1731	Pallas	1766

Schluga

Schluga	1767	Cramer	1775
Allioni	1768	Schieffermüller	1776
Drury	1768	Esper	1777
Stroem	1769	Goeze	1777
Sepp.	1772	Fueslin	1777

§. 4.

Systematici insecta in Classes, Ordines, Genera, et species disponunt, eoque determinationem et denominationem specierum faciunt. Sunt vniuersales aut particulares.

In systemate consistit fundamentum scientiae, hoc enim sublato deficit omnis et determinatio et denominatio specierum.

Systemata inuenimus in entomologia varia, at plura adhuc desiderantur.

§. 5.

Systematici vniuersales omnia insecta illis nota in ordinem redegerunt:

Præcipui eorum sunt:

IOH. RAIVS, *Anglus*, Methodus Insectorum. *Londini* 1708. 8.

Historia Insectorum. *Londini*

1710. 4. Opus posthumum.

Classes a metamorphosi desumit; Ordines a numero pedum;

I. Ametamorphota.

i. Apoda. Vermes;

a. terrestria;

b. aquatica;

2. Pedata.

a. hexapoda;

α. terrestria;

β. aquatica;

b. octopoda;

c. quatuordecimpoda;

d. polypoda;

α. terrestria,

β. aquatica.

II. Metamorphota.

1. Larvis et pupis agilibus.

2. Pupa immobili.

a. koleoptera.

b. aneloptera.

α. alis farinaceis.

β. alis membranaceis.

* diptera bipennia.

** tetraptera quadripennia.

III. Metamorphosi simplici e vermiculo in animalculum volatile, interposita aliqua quiete.

MARTIN LISTER, *Anglus*, Systema Entomologiae in appendice ad Rari Historiam insectorum. *Lond.* 1710.

Classēs ab oui figura, Ordines a numero pedum.

I. Ex ouis sphaericis, quae nullam subeunt metamorphosin.

a. pedibus senis.

b. pedibus octonis.

c. pedibus plurimis.

d. pedibus nullis. Vermes.

II. Ex ouis longiusculis, quae metamorphosin subeunt.

a. koleoptera.

b. anelytra.

α. pennis quatuor nudis.

β. pennis quatuor farinaceis.

γ. pennis duabus.

CAROL. A LINNE, *Suecus*, Systema Naturae per tria regna Naturae 1735. fol. 1768. Edit. 12. 8.

Classēs ab alis, Ordines a variis partibus desumfit.

I. Coleoptera.

a. antennis clauatis.

b. antennis filiformibus,

c. antennis setaceis.

II. Hemiptera.

a. rostro inflexo.

b. rostro pectorali.

III. Lepi-

- III. Lepidoptera.
- IV. Neuroptera.
- V. Hymenoptera.
- VI. Diptera.
- VII. Aptera.

- a. pedibus sex.
- b. pedibus pluribus.
  - α. capite cum thorace unito.
  - β. capite a thorace distincto.

IOH. AVG. ROESELL V. ROSENHOFF, *Germanus*,
Insektenbelustigung 1746.

Systema in Prolegomenis proposuit a metamorphosi desumtum.

I. Terrestria.

- 1. metamorphosin subeuntia.
  - a. larvis hexapodis.
  - b. larvis 10 — 16 podis.
  - c. larvis 18 — 22 podis.
  - d. larvis apodis.
- 2. absque metamorphosi.
  - a. pedibus sex.
  - b. pedibus octo.
  - c. pedibus decem.
  - d. pedibus pluribus.
  - e. pedibus nullis. Vermes.

II. Aquatica.

- 1. metamorphosin subeuntia.
  - a. larvis 6 podis.
  - b. larvis 16 podis.
  - c. larvis apodis.
- 2. absque metamorphosi.
  - a. pedibus sex.
  - b. pedibus octo.
  - c. pedibus decem.
  - d. pedibus quatuordecim.
  - e. pedibus nullis. Vermes.

GEOFFROY, *Gallus*, Histoire des Insectes. *Paris*
1762. 4.

Retinet Classēs Linnaei ab alis desumptas, exceptis hymenopteris, quæ cum neuropteris coniunxit. Ordines a numero articulorum tarsī confecit.

I. Coleoptera.

a. coleopteris integris, duris.

α. tarforum articulis quinque.

β. tarforum articulis quatuor.

γ. tarforum articulis tribus.

δ. tarforum primi et secundi paris pedum articulis quinque: pedum vero posteriorum articulis quatuor.

b. coleopteris dimidiatis, duris.

α. tarforum articulis quinque.

β. tarforum articulis quatuor.

γ. tarforum articulis tribus.

δ. tarforum primi et secundi pedum paris articulis quinque: pedum vero posteriorum articulis quatuor.

c. coleopteris mollibus, membranaceis.

α. tarforum primi et secundi pedum paris articulis quinque: posteriorum vero pedum quatuor.

β. tarforum articulis duobus.

γ. tarforum articulis tribus.

δ. tarforum articulis quatuor.

ε. tarforum articulis quinque.

H. Hemiptera.

III. Lepidoptera.

IV. Tetraptera.

a. tarforum articulis tribus.

b. tarforum articulis quatuor.

c. tarforum articulis quinque.

V. Diptera.

VI. Aptera.

Ego Systema Entomologiae secundum numerum, figuram, proportionem et situm omnium partium oris elaboravi. *Flensburgi 1775.*

Genera Insectorum. *Kiliae 1777.*

I. Eleutera.

a. antennis claua lamellata.

b. antennis claua perfoliata.

c. antennis claua solida.

d. antennis moniliformibus.

e. antennis filiformibus.

f. antennis fetaceis.

II. Vlo-

II. Vlonata.

- a. antennis filiformibus.
- b. antennis ensiformibus,
- c. antennis setaceis,

III. Synistata.

- a. elingua.
- b. linguaria,

IV. Agonota.

V. Vnogata,

VI. Glossata,

VII. Ryngota.

- a. rostro inflexo.
- b. rostro arcuato,
- c. vagina pectorali,

VIII. Antliata.

- a. proboscidea.
- b. haustellata,

§. 6.

Systematici particulares vnus tantum classis, quin et generis ampliōris systema composuere.

Systemata particularia rite elaborata systemati vniuersali certitudinem et nitorem praebeant.

Pauca iam elaborata inuenimus, alia desiderata Entomologis oculatis commendo. E. gr. Ichneumones, Apes, Curculiones, Tineas aliaque.

Scarabaeorum siue Eleuteratorum ordines elaborauit MARTINVS LISTER in appendice ad RAII historiam insectorum. *Land. 1710.*

I. Terrestres,

- a. corniculis laminatis.
- b. corniculis capillaceis siue acutis,
  - α. alarum thecis integris.
  - β. alarum thecis mutilatis.
- c. corniculis promuscide insertis. Gurgulliones Veterum.
  - α. vnica in medio iunctura.
  - β. pluribus iuncturis certe ad extrema.

d. os aculeo instructum culicum mox sue Cimices Veterum.

II. Aquatici.

a. aquae dulcis.

b. aquae marinae.

RENE ANTOINE REAUMUR Glossata secundum numerum pedum laruae in ordines redegit.

1. Larua pedibus intermediis 8. omnibus 16.

2. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 14. segmentis 4. 5. 6. 10. 11. pedibus destitutis.

3. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 14. segmentis 4. 5. 9. 10. 11. pedibus destitutis.

4. Larua pedibus intermediis 6. omnibus 12. posticis nullis.

5. Larua pedibus intermediis 4. omnibus 12.

6. Larua pedibus intermediis 2. omnibus 10.

7. Larua pedibus intermediis nullis omnibus 8.

SCHIEFFERMULLER eorundem Glossatorum ordines composuit partim e laruae partim ex imaginis structura.

Verzeichniß der Schmetterlinge der Wiener Gegend. *Wien* 1776.

I. Sphinges.

II. Phalaenae.

a. Bombyces.

a. laruis 16 podis.

b. laruis 14 podis.

c. laruis apodis.

A. Noctuae.

a. laruis 14 podis.

b. laruis 16 podis.

c. laruis 12 podis.

γ. Geometrae.

a. laruis 12 podis.

b. laruis 10 podis.

δ. Pyralides.

a. longipalpes.

b. brevipalpes.

ε. Tor-

- a. Tortrices.
  - a. virides.
  - b. metallicae.
  - c. flavae.
  - d. ferrugineae.
  - e. cinereae.
  - f. obscurae.
- z. Tineae.
  - a. bombyciformes.
  - b. directipalpes.
  - c. recurvipalpes.
  - d. impalpes.
- 7. Alucitae.
- III. Papiliones.
  - a. larvis vulgaribus.
  - b. larvis caelliformibus.

MARTINVS LISTER Araneorum genus elaboravit
RAI. Hist. Inf. p. 17.

- I. Odonoculi.
  - a. retiarii.
    - a. in mediis reticulis praedam speculantes.
    - β. domicilia extra reticula ponentes.
      - * retibus orbicularibus.
      - ** reticulis conglobatis.
      - *** telis linteoformibus.
  - γ. Aranei minus proprie dicti.
    - * Araneus, qui intra speluncam telam conficit,
 cui foras adnectit reticulam.
    - ** Aranei lintearii parua tela contenti.
  - b. venatorii.
    - a. lupi.
    - b. cancriformes.
    - c. phalangia.
- II. Binoculi siue Opiliones.

CAROLVS CLERK, *Succus*, idem Araneorum ge-
 nus diuifit. *Aranei Suecici. Holm. 1757. 4.*

- I. Aerei.
  - a. retiarii.
    - a. verticales retibus orbiculatis.

- B. irregularis.*
  - γ. tessellata reticulata densa.*
  - 1. falcatoris.*
  - α. h. pi.*
  - β. phalangia.*
  - γ. cancriformis.*
- II. Aquatici.

§. 7.

Entomologi empirici specierum numerum augent et observationibus variis saepe utilissimis scientiam ornant. Sunt Descriptores, Ichniographi, Monographi, Peregrinatores, Faunistae, Oeconomi, Medici, Anatomici, Physiologi, Metamorphosii, Museographi, Observatores, Micrographi, Theologi, Synonymistae, Bibliothecarii, Terminologi, Societates.

§. 8.

Descriptores partes et species insectorum examinant, determinant.

- Exoleti.* Geſner, Aldrouandus, Mouffet, Lister, Swammerdam.
- Vſitatiffimi.* Linné, Scopoli, Allioni, Forſter, Rajus, Schreber, Schulz, Pallas,

§. 9.

Ichniographi figuras insectorum iconibus saepe nitidissimis expreſſerunt.

Icones insectorum pretioſiſſimae in nouiſſimis temporibus in luxuriam artis multiplicantur. Systema saepius relinquunt, ſpernunt, ſolis iconibus contenti.

- Rudes.* Aldrouandus, Ionſton, Mouffet, Blancart, Goe-dart.

Pretio-

Pretiosae viuis coloribus fucatae Sepp, Drury, Cramer, Voct, Clerk, Roessel, Admiral, Albinus, Hill, Schaeffer, Edwards, d'Aubenton, Sulzer.

Nitidae Rumph, Adanson, Barrelier, Merian.

Malae, fictitiae Louis Renard, Systeme d'un Medecin Anglois.

§. 10.

Monographi vnus tantum insecti historiam specialissimam tradunt.

Monographiae specialissimae, accuratissimae certitudinem scientiae agunt.

Selectae sunt paucae Linné Phalaena Bombyx,

- - Meloe vesicatorius.

- - Biga insectorum.

Milhauser Bombyx Milhauseri.

Præcipuae numerantur *Breyms* Historia Cocci polonici.

Schaeffer Apus pisciformis.

- - Stratiomys Ehippium.

- - Musca Cerambyx.

Barthius Culex.

Degeer Podura, Monoculus.

- - Myrmeleon, Thrips.

- - Aphis, Ephemera.

§. 11.

Peregrinatores, amore historiae naturalis incitati, diffitas regiones adiere et earum thesauros colligerunt, communicarunt.

Præstantissimi sunt *Merian* } Surinamensis.

Rolander }

Sloane } Iamaicensis.

Browne }

Rumph Amboinensis.

Adanson Senegalensis.

Hasselquist Aegyptiaca.

Koenig Malabarica.

Rohr Americana.

Margraf } Brasiliana.

Piso }

at Ios. RANKS, *Anglus*, et DAN. SOLANDER, *Suecus*,
focii indissolubiles viam ad ditissimam Australasiam
historiam naturalem aperuere.

§. 12.

Faunistae enumerant insecta certi alicuius loci aut
regionis.

Enumeratio fit systematica, vt ab omnibus intel-
ligi possit.

Addantur Locus, Tempus, Metamorphoses,
Descriptiones specierum nunc detectarum,
Observationes.

Primarii sunt *Linne Suecica*.

Geoffroy Parisina.

Scopoli Carniolica.

Schaeffer Ratisbonensia.

Müller Friderichsdalina.

Lister Anglica.

§. 13.

Oeconomiae vsum aut noxam insectorum in vita
communi tradunt.

Linne Noxa Insectorum

Schirach de Apibus.

- Phalaena Mori

Reaumur de Tineis.

- Hospita Insector. Flora.

Du Hamel de Tineis.

Gleditsch de Locustis.

Berniz de Cocco polonico.

§. 14.

Medici vires insectorum in corpus humanum exa-
minarunt,

Linne Meloe vesicatorius.

Wedel de Cantharidibus.

Ewald de Formicarum vfu medico.

Pre de Millepedis et Formicis.

Roberg de Astaco fluuiatili.

Sommer de lapidibus Cancrorum.

§. 15. Ana-

§. 15.

anatomici internam insectorum structuram obseruarunt.

Blasius Anatomia Animalium.

Lyonet Anatomia Laruarum.

Swammerdam Biblia Naturae.

Oligeri Anatomia Gryllotalpae.

Muralto Anatomia Pediculi et Pulicis.

§. 16.

physiologi actiones naturales insectorum reuelare conati sunt.

Leuwenhoeck Generationis leges.

Lewis Generatio Insectorum.

Martinet Respiratio Insectorum.

Rhedi Experimenta circa generationem.

Reyger Generatio Aphidum.

§. 17.

Metamorphosis per triplicem statum insecta secuti sunt.

Metamorphosis insectorum triplex ad classes et genera naturalia viam pandit.

Metamorphosis multorum plane adhuc latet, in primis in Eleuteratorum classe. Rarius obseruantur, quum sub terra metamorphosin subeunt.

Roessel Insektenbelustigung.

Admiral Observationes entomologicae.

Sepp Descriptiones Insectorum.

Merian Insecta Europaea et Surinamensia.

Frisch Insecta Berolinensia.

Wilkes Insecta Berolinensia.

§. 18. Mu-

§. 18.

**Museographi insecta in Museo quodam asseruata
sistunt.**

Insectum in Museo bene obseruatum praestat omni icone,
necessarium omni Entomologo.

Conseruantur insecta aut *seca* acu pertusa in cistis cera et
terebinthino obducendis et vitro clarò tegendis.

Nunquam humida cistis inserenda, ne oleosa euadant.

Ad methodum qualemcunque disponenda.

Nomen genericum et specificum adscribenda.

Aliquoties cistae aere sereno aperiendae, ne mucore tegantur
insecta.

Aut *humida* in vitris spiritu vini repletis.

Vitra sint omnino hyalina operculo vitreo exacte clausa, ne
auolet spiritus.

Spiritus sit clarus nec rectificatissimus ne partes insectorum
rodant.

Nomen genericum et specificum vitris adglutinandum, ideoque
vnicum insectum in singulis vitris.

Musea insectorum in Europa nunc plura. Eminent in primis nobis nota.

Museum Reginae Sueciae. Drotningholm.

a Linné Upsaliae.

Academiae Hafniensis.

Dr. Schultzei Hamburgi.

Banks Londini.

Britannicum Londini.

Dr. Hunter Londini.

Tunstall Londini.

Drury Londini.

Lee Hammersmith.

Feats Londini.

Blackburn Oxonii.

Voet Hagae Comitis.

Principis Hagae.

Cramer Amstelodami.

Geoffroy Parisiis.

Mauduit Parisiis.

Allioni Taurini.

Museum

Museum *Hermanni* Strasburgi,
Fabricii Chilonii.

Museographos varios numeramus. Primarii sunt:

Linne Museum Reginae.
Olearii Museum Gottorfianum.
Petiverii Museum.
Schae Thesaurus.
Wormii Museum.
Zannichelli Museum.

§. 19.

Observatores de variis insectorum proprietatibus
eorumque oeconomia solliciti fuere.

Oeconomia insectorum saepius admiranda magis
excoli meretur, quam ad oeconomiam na-
turae viam pandat. Natura enim nusquam
magis, quam in minimis tota est.

Linne Miracula insectorum.
- - Oratio de memorabilibus in insectis.
- - Pandora insectorum.
De la Pluche Spectacle de la Nature,
Senguerdi de Tarantula.
Bonnet de Aphidibus.
Reaumur Memoires.
Degeer Memoires.
Swammerdam de Ephemeræ vita.
Roßberg de Formicarum natura.

§. 20.

Micrographi oculo armato insecta minutissima
detegunt, describunt.

Microscopiorum ope in nostris temporibus no-
vum quasi mundum detegimus. Natura
enim in minimis vti in maximis infinita.

Præcipui sunt *v. Gleichen* varia.

Ioblon Observationes.
Leuwenhoeck Arcana Naturæ.

Bonanni

Bonanni Observationes.

Müller Historia Vermium.

§. 21.

Theologi aut insecta biblica explicant, aut theologiam naturalem e cognitione insectorum demonstrant.

Bochart Hierozoicon.

Maji Historia animalium sacr. script.

Scheuchzer Physica sacra.

Raji sapientia divina.

Derham Physico theologia.

Leffer insecto theologia.

Linne Oeconomia Naturae.

§. 22.

Bibliothecarii libros de insectis scriptos vario modo enumerant.

Bibliotheca rite instructa Entomologo necessaria imprimis ad synonymiam rite extricandam.

Bruckmann Bibliotheca animalis.

Le Long Scriptores historiae naturalis Galliae.

Scheuchzer Bibliotheca historiae naturalis.

Gronovius Bibliotheca regni animalis.

Munchhausen Bibliotheca.

§. 23.

Synonymistae diuersa nomina insectis imposita colligunt.

Synonymia insectorum necessaria, vt de singulo insectorum obseruata mox innotescant.

Synonymia insectorum difficilius eruitur; Veterum descriptiones, figurae inextricabiles, nostri saeculi vero auctorum nomina et species nimis multiplicata.

Goeze Collectanea 1777.

§. 24. Ter-

§. 24.

terminologi terminos technicos Entomologiae
docent, explicant.

termini technici rite determinati scientiam faciunt.

Linne Fundamenta Entomologica,

Peuceri Appellationes.

§. 25.

societates ad scientiarum incrementum institutae
varia de infectis Actis suis inseruerunt.

societatum usus ad conservandas observationes
miscellaneas eximius.

Societas Anglica.

Germanica Naturae Curiosorum.

Taurinensis.

Berolinensis.

Gallica.

Hastinensis.

Vpsaliensis.

Holmenfis.

Norwegica.

Lusatia apiaria.

Naturforscher.

II. I N S E C T V M.

§. 1.

Insectorum partes primum a tyrone distinguendae sunt quatuor: Caput, Truncus, Abdomen et Artus.

Omnis insectorum descriptio recta determinatione partium nititur, itaque haec ante reliqua elaboranda.

§. 2.

Caput thoraci affixum, sensus fere omnes complectens, continet rudimentum cerebri, integumenta et cutem osseam cataphractam constatque ore, oculis, antennis, fronte, gula, stemmatibus.

Caput plerisque distinctum, paucis cum thorace coalitum:
Aranea, Cancer.

Quibusdam angustatum antice: Curculio, Panorpa; postice:
Attelabus, Raphidia.

§. 3.

Os cibum hauriens omnibus commune constat clypeo, labiis, mandibulis, maxillis, galea, palpis, lingua spirali, proboscide, rostro, haustello.

Clypeus, os superne tegens.

Labia, os inferne claudentia, ne hausta eruant.

Mandibulae duae, transuersales, corneae, latera oris superne includentes.

Maxillae, itidem duae transuersales saepius membranaceae, latera oris inferne includentes.

Galea,

Galea, cylindrica, obtusa, fere vesiculosa, maxillarum dorsum tegens.

Palpi duo, quatuor, sex, articulati, sensorii, mobiles.

Lingua spiralis, inter palpos reflexos latens, conuoluta.

Rostrum, vagina articulata uniuersaliter setas plerumque tres continens.

Haustellum, fetis constans vagina aut nulla, aut bivalui inarticulata inclusis.

Proboscis, carnosae stipite cylindrica, recta, capituloque bilabiato, retractili.

§. 4.

Oculi, quibus videntur colores, differunt, quoad numerum, situm, connexionem, compositionem, figuram.

Numerus bini plerisque.
sex. Aranea.

octo. Aranea.

Situs approximati. Monoculus.
distantes. Scarabaeus.

frontales. Phalangium, Aranea.

laterales. Phalaena, Aranea.

Connexio testae innati. Monoculus.
prominuli. Cicindela. Agrion.
pedunculati. Cancer. Diopis Linn.

Compositio simplices. Scarabaeus, Cancer.
compositi. Bombyx, Musca.

Figura sphaerici. Aranea.
oblongi. Buprestis.
rotundati. Agrion.

§. 5.

Antennae articulae, mobiles, sensoriae, differunt secundum numerum, situm, proportionem, figuram, articulos, apicem, connexionem.

Numerus nullae. Aranea, Trombidium, Phalangium,
duae, plerisque.

quatuor. Oniscus, Pagurus.

sex. Astacus.

- Sitas** in fronte. Stratiomys.
in cantho oculorum. Cimex. Cicada.
supra oculos. Ricinus.
sub oculis. Notonecta.
- Proportio** corpore breuiores. Scarabaeus.
corporis longitudine. Cerambyx, Leptura.
corpore longiores. Cerambyx, Locusta.
breuissimae. Nepa, Laternaria.
- Figura** filiformes, vndique eiusdem crassitiei. Elater.
clauatae, extrorsum crassiores. Papilio.
attenuatae, in medio crassiores. Zygaena.
setaceae, versus apicem tenuiores. Cerambyx.
subulatae, breues, acutae. Libellula.
ensiformes, latae, triangulares. Truxalis.
palmatae, in lacinias diuisae. Nepa.
biclauatae, articulo medio et vltimo apice crassioribus. Cimex.
irregulares, articulis aliquo cymbiformibus, irregularibus. Cerocoma.
- Articuli** moniliformes, articulis orbiculatis. Tenebrio, Chrysomela.
cylindricae, articulis cylindricis. Sepidium.
serratae, articulis apice alterius lateris dilatatis. Elater.
pectinatae, articulorum latere interiori ciliato. Bombyx.
pilosae, articulis setis rigidis distantibus distinctis. barbatae, articulorum pilis fasciculatis. Phalaena.
aculeatae, articulorum aculeis recuruis. Cerambyx datus.
obconicae, articulis basi angustioribus. Carabus.
squamatae, articulorum squamulis quadratis, erectis. Sphinx.
multiarticulatae, articulis plurimis. Aftacus.
pauciarticulatae, articulis paucis. Syrphus.
- Apex** fissiles, capitulo in lamellas diuiso. Scarabaeus, Melolontha.
perfoliatae, capitulo articulis vndique prominulis, distantibus. Dermestes, Hydrophilus.
solidae, capitulo ouato, integro. Hister.
securiformes, articulo compresso altero lateri dilatato. Syrphus.

Apex.

- Apex* vncinatae, articulo vltimo acuminato, recuruo.
 Papilio Proteus.
 fissae, articulo vltimo bifido. Cancer.
 excavatae, capitulo retuso impresso. Laternaria.
 obtusae, articulo vltimo obtuso.
 acuminatae, terminantur mucrone. Tabanus.
 dentatae, articulo vltimo oblique truncato, dentato. Tabanus.
 aristatae, articulo vltimo seta terminato. Musca.
 Cimex. Syrphus.
 plumatae, articulo vltimo seta radiis lateralibus instructa terminato. Musca. Syrphus.
- Connexio* distantes, a se inuicem remotae Nepa.
 approximatae. Musca.
 connatae, basi cohaerentes. Bibio.
 pedunculatae. Gammarus.

§. 6.

rons superior capitis pars inter oculos, os et thoracem, et gula inferior inter os et pectus, differunt substantia, figura, superficie, stemmatibus.

Substantia cornea plerisque.

vesicularis. Myopa.

Figura acuminata, terminatur acumine inter antennis.

Gryllus.

rostrata, acumine elongato armata. Aftacus.

seutata, tecta thoracis substantia cornea explanata. Cassida. Lampyris.

turrita, eleuata, cylindrica, porrecta. Laternaria. Truxalis.

Superficies laevis, nullis impressionibus distincta.

glabra, nulla hirsutiae praedita.

punctata, punctis plurimis vagis impressa.

fulcata, lineis altioribus impressa.

scabra, punctis eleuatis adpersa.

unicornis, prominentia vnice notabili acuta armata. Scarabaeus.

bicornis. Scarabaeus. Hispa. Apis.

tuberculata, prominentia parua obtusa instructa. Scarabaeus.

Saperdus carinata, linea longitudinali cincta, acuta. Curculio.

cana, bicolor, linea longitudinali impressa. Curculio.

pubescens, villis parvis tomentosa. Melolontha pilosa, pilis longioribus rigidioribus instructa. Phalaena.

hirta, villis densis longioribus tecta. Apis.

Stenocratus puncta tria cincta nitida in vertice frontis. Tetrigonia. Spher.

§. 7.

Truncus inter caput et abdomen constat thorace, scutello, pectore, sterno.

Truncus a capite distinctus plerisque.

cum capite coalitus. Aranea, Phalangium.

§. 8.

Thorax superior trunci pars differt quoad figuram, proportionem, superficiem, marginem, futuras.

Figura linearis, aequalis vbiq; latitudinis. Mantis. orbiculatus, cuius diameter transuersalis aequalis longitudinali. Silpha.

ouatus, cuius diameter transuersalis breuior longitudinali. Carabus.

strumarius, lateribus dilatato inflatis. Gryllus.

lunaris, lateribus antice porrectis. Acanthia.

retusus, antice sinu obtuso terminatur. Scarabaeus.

acuminatus, terminatur mucrone. Sepidium.

lanceolatus, porrectus antice attenuatus. Curculio anchorago.

transuersus, cuius diameter transuersalis superat longitudinalem. Dytiscus.

planus, cuius discus eundem cum marginibus fitum tenet.

mucronatus, terminatur sinu obtuso cum mucrone. Scarabaeus.

testatus, totum corpus cute calcareo obuoluens. Cancer.

Propor-

Proportio abdomine breuior plerisque.
abdominis longitudine. Curculio, Mantis.
abdomine longior. Curculio.

Superficies tomentosus, villis vix conspicuis tectus.
pilosus, pilis distinctis elongatis praeditus.
hispidus, fetis rigidis sparsis instructus. Musca.
cristatus, dorso fasciculis pilorum exasperato.
Bombyx, Noctua.
tuberculatus, prominentiis conuexis, obtusis inaequalis. Scarabaeus, Gryllus.
aculeatus, aculeis rigidis acutis disci sparsis. Cancer. Hispa.
cornutus, prominentiis longioribus porrectis Scarabaeus.
glaber, absque omni pubescentia.
laevis, absque omni inaequalitate.
incrassatus, testa calcarea tectus. Astacus.
ferratus, linea longitudinali eleuata, acuta, dentata. Gryllus.
carinatus, linea longitudinali eleuata, acuta, laeni. Gryllus.
canaliculatus, linea longitudinali impressa. Buprestis.
striatus, lineis superficialibus longitudinalibus impressus.
fulcatus, lineis longitudinalibus profundioribus impressus.
punctatus, punctis paruis excauatis vagis adspersus.
variolosus, punctis maioribus cicatrisantibus excauatus.
rugosus, lineis transuersis longitudinalibusque vagis.
plicatus, incisuris profundis transuersalibus. Aphis.
scaber, punctis plurimis eleuatis vagis.
Margo marginatus, lateribus prominulis. Silpha, Lampyrus.
spinosus, vtrinque acumine duro, rigido armatus. Cerambyx.
dentatus, acuminibus breuioribus horizontalibus spatio remotis. Prionus.

Margo tentaculatus, tentaculis retractilibus bifidis vtriusque instructus. Malachius.
 callosus, substantia a thorace diuersa vtrinque textus. | Chrysomela collaris.
 ciliatus, setis parallelis longitudinalibus obualatus.
 erosus, sinibus maioribus aut minoribus vtrinque excavatus. Cerambyx. Prionus.
 foliaceus, marginibus valde prominentibus membranaceis. Mantis.
 deflexus, marginibus declinatis.
 inermis, marginibus omnino laeuis.
Suturæ quibus reliquis corporis partibus adhaeret, Eleuteratis propriae.
 capitis anterior.
 Elytrorum posterior.

§. 9.

Scutellum thoraci postice adhaerens, inter alas porrectum, differt quoad proportionem, figuram, superficiem, apicem.

Insecta aptera, vti et quae elytra connata gerunt, et Glossata nullo gaudent scutello.

Cohaeret quidem cum thorace scutellum, manifeste tamen distinctum nexu, vsu, figura.

Vsus scutelli inter volandum alas expandere videtur.

Proportio abdomine breuius, plerisque.

abdominis longitudine. Cimex. Acrydium.

abdomine longius. Acrydium. Membracis.

Figura subrotundum. Scarabaeus.

ouatum. Chrysomela.

triangulare. Cetonia.

fornicatum, disco eleuato marginibusque deflexis. Acrydium.

quadratum. Ichneumon. Vespa.

orbiculatum. Musca.

scutatum, totum abdomen tegens. Cimex.

Superficies carinatum, linea longitudinali eleuata. Acrydium, Gryllus.

Super-

Superficies lineatum, striis eleuatis longitudinalibus. Cra-
bro fossoria.

fulcatum, linea longitudinali alte impressa. Sca-
rabaeus.

Apex acutum. Cetonia. Membracis.
obtusum. Melolontha.
emarginatum. Cimex.
bidentatum. Stratiomys.
sexdendatum. Stratiomys.
truncatum.

§. 10.

Pectus inferior seu prona trunci pars thoraci cor-
respondet.

Pectus iisdem attamen paucioribus; differentiis
gaudet, quam thorax.

Pectori plerumque pedes quatuor anteriores in-
sectorum hexapodum inferuntur.

§. 11.

Sternum, linea pectoris longitudinalis, saepe an-
tice posticeque mucronatum, differt quoad
proportionem, apicem.

Sternum scutello correspondet non in omnibus exer-
tum.

Proportio abbreviatum. Hydrophilus.
elongatum. Buprestis.

Apex integrum. Dytiscus.
truncatum. Dytiscus.
acuminatum. Hydrophilus.
bifidum. Dytiscus.
cornutum. Buprestis.

§. 12.

Abdomen annulatum spiraculisque lateralibus per-
tufum, thoraci affixum, differt secundum pro-
portionem, connexionem, figuram, seg-
menta, superficiem, marginem, anum.

Superior abdominis pars dorsum audit, prona
vero seu inferior, venter.

Spiracula lateralia ad respirationem pertusa vtrin-
que tot, quot segmenta abdominis.

Proportio brevissimum. Evania.
longissimum. Iulus. Scolopendra.

Connexio sessile, cuius diameter baseos certe aequalis sit
diametro apicis. SpheX.
petiolatum, cuius diameter baseos multo minor
diametro apicis. SpheX.
adnatum, trunci prona parte affixum. Aranea.
impositum, trunci superiori parte adhaerens. Eva-
nia appendigaster.

Figura depressum, cuius diameter transuersalis superat
verticalem. Scolopendra.
rotundatum, cuius diameter transuersalis aequat
verticalem. Iulus.
compressum, cuius diameter transuersalis cedit
verticali. Gryllus. Ichneumon.
lineare, vndique eiusdem crassitici. Ichneumon.
ouatum, cuius diameter transuersalis minor lon-
gitudinali, basi segmento circuli circumscripto,
apice vero eodem angustiore. Dytiscus.
orbiculatum, cuius diameter transuersalis aequat
longitudinalem. Aranea.
cylindricum, cuius diameter transuersalis aequat
verticalem, basi apiceque segmento circuli
aequali circumscripto. Ichneumon.
conicum, cuius diameter transuersalis aequat ver-
ticalem, basi segmento circuli circumscripto,
apice vero eodem angustiore. Apis conica.
clauatum, apice incrassatum, rotundatum. Evania.
falcatum, petiolatum, compressum, incuruum.
Ichneumon.
hamosum, apice obtusum, inflexum. Myopa
ferruginea.
reconditum, in fossula pectoris latens. Cancer.

Segmenta quatuor. Scarabaeus.
quinque. Dytiscus.
sex. Ichneumon.

Segmen-

Segmenta plura. Iulus. Scolopendra.

nulla segmenta distincta. Aranea.

Superficies glabrum. Iulus.

tomentosum. Syrphus.

pilosum. Musca.

fasciculatum. Buprestis.

canaliculatum. Libellula.

carinatum. Libellula.

punctatum. Buprestis.

pellucidum, segmentis corneis transparentibus.

Lampyrus. Musca.

hirtum. Sphinx. Phalaena.

spinosum. Gryllus.

bicorne, prominentiis duabus cylindricis molli-
bus. Aphis.

testatum, cute dura calcarea tectum. Astacus.

brachiatum, subtus appendiculis pediformibus
instructum. Astacus.

Margo integrum. Dermestes.

ferratum, angulis acutis imbricatis prominens.
Naucoris.

lobatum, in partes distinctas diuisum. Pediculus.
plicatum, plicis transuersalibus profundis distin-
ctum. Aphis.

foliatum, vtrinque prominens, sinuatum. Mantis
gongylodes.

hastatum, ventre antice spina acuta armato. Ci-
mex haemorrhoidalis.

tentaculatum, tentacula mollia retractilia vtrin-
que exferens. Malachius.

Anus acuminatum. Mordella. Trichius.

stylatum, terminatur prominentia cylindrica,
Aphis. Sirex.

aculeatum, aculeo rigido retractili punctorio
armatum. Spex. Apis.

dentatum, prominentiis rigidis acutis distantibus
distinctum. Chrysis. Apis.

lamellatum, lamellis duobus aut quatuor com-
pressis, approximatis. Libellula. Aethna.

foliaceum, laminis maioribus depressis superne
tectum. Astacus.

papillosum, papillis prominulis textoriis. Aranea.

Anus

Anus barbatum, hirsutic longiori circumuallatum.
Zygaena. Sefia.
obtusum. Musca.

§. 13.

Artus thoraci abdominique adhaerentes sunt cauda, aculeus, pedes, alae, halteres, pectines.
Vfus artuum ad celeriore motum et ad defensionem.

§. 14.

Cauda abdomen terminans, eualuis, differt secundum proportionem, figuram, apicem, setas.
Vfus caudae ad oua ponenda, ad motum dirigendum, vix vnquam ad defensionem.

Proportio corpore breuior. Forficula.
corporis longitudine. Ephemera.
corpore longior. Scorpio.
Figura articulata, articulis distinctis constans. Scorpio.
recurua, versus apicem sensim adscendens. Raphidia. Gryllus.
recta, horizontaliter exiens. Gryllus.
inflexa, sub abdomine recondita saltatrix. Podura.
fetacea, sensim attenuata. Ephemera.
corniculata, spina cornea, acuta, rigida. Sirex.
forcipata, vnguibus duobus arcuatis apice coniuuentibus. Forficula.
chelata, apice incrassata pollice mobili. Panorpa.
dentata. Forficula.
villosa. Lepisma.
Apex obtusa. Gryllus.
acuta. Sirex.
vnguiculata, vngue arcuato acuto rigido terminata. Scorpio.
Setae unisera. Raphidia. Scorpio.
biseta. Ephemera. Gryllus.
triseta. Ephemera. Lepisma.
penicillata, setis plurimis inordinatis. Iulus.

§. 15. Acu-

§. 15.

Aculeus abdomen terminans, bivaluis setam punctoriam rigidam exserens, differt proportione, figura, margine.

Aculeus synistatis proprius, distinguitur a cauda figura, valvulis, usu.

Vfus ad defensionem, plerisque ad ova ponenda, inprimis vbi exsertus est.

Proportio obsoletus. Formica.

abbreviatus. Ichneumon.

mediocris. Ichneumon.

elongatus. Ichneumon.

Figura spiralis, sub abdomine convolutus. Cynips.
cylindricus, rotundatus, linearis. Ichneumon.
compressus. Apis. Sphegus.
reconditus, intra abdomen retractilis. Apis.
Vespa.

exsertus. Ichneumon.

Margo laevis nullis, incisuris notatus. Ichneumon.
ferratus, incisuris aequalibus imbricatis dentatus. Tenthredo. Apis.

§. 16.

Pedes ad celeriore motum arctioremque adhaesionem pectori abdominique affixi, constant femore, tibia, tarso, differuntque quoad numerum, situm, usum.

Marum pedes anteriores saepius ad arctiorem copulam elongati. Cryptocephalus. Cancer.

Numerus quatuor. Papilio.

sex. pleraque.

octo. Aranea.

plures. Oniscus, Iulus, Scolopendra.

Situs pectorales, pectori adhaerentes.
abdominales, abdomini inserti. Iulus, Scolopendra.

dorsales, dorso affixi. Cancer dorsipes.

Vfus

Vfus

cursorii, porrecti ambulantes. Cimex. Chrysomela.
 gressorii, anticis abbreviatis absque tarso. Papilio.
 fossorii, tibia breui compressa dentata. Truxalis, Scarites, Scarabaeus.
 saltatorii, femoribus posticis incrassatis. Chrysomela. Cicada.
 natatorii, posticis compressis ciliatis, tarso mutico Dytiscus. Notonecta.
 bronchiales, natatorii fessi. Monoculus.
 raptorii, femore antico canaliculato, tibiam falcatam excipiente. Nepa.

§. 17.

Femur, superior articulus pedem annectens, differt secundum figuram, marginem, apicem.

Figura

angulatum, futuris acutis, prominentibus. Gryllus.
 incrassatum, tibia multo latius. Chrysomela. Curculio.
 incuruum, circuli segmentum describens. Musca diophtalma.
 fulcratum, lamina valida, rigida bascos. Mor-della.
 canaliculatum, longitudinaliter excavatum. Nepa cinerea.
 dilatatum, marginibus porrectis membranaceis. Gryllus.
 cornutum. Lamia pedicornis.

Margo

dentatum, prominentia vnice vel pluribus distantibus notatum. Curculio. Vespa.
 ferratum. Cancer. Gryllus.
 inerme. Cerambyx.

Apex

lobatum, membrana prominente terminatum. Mantis.
 spinosum, spina acuta, rigida terminatum. Mantis.
 clauatum, apice crassius. Cimex.
 inerme, praecedentibus oppositum.

§. 18.

Tibia, secundus pedis articulus inter femur et tarsum, differt quoad figuram, superficiem, marginem, apicem.

Figura cylindrica. Gryllus. Chrysomela.
compressa. Dytiscus. Apis.
triangularis, in medio angulum acutum exserens.
Trox.
fornicata, plana, latere interiore concava. Truxalis.
angulata, angulis acutis prominentibus. Gryllus.
falcata, compressa, arcuata, acuta. Mantis.
pollicata, in medio prominentia aucta instructa.
Nepa.

Superficies pilosa. Phalaena, Sphinx.
manicata, compressa pilis densissimis inordinatis
tectis. Apis.
tabernaculata, elevationibus variis inordinatis
sparsis.
canaliculata. Carabus. Tipula.
glabra.

Margo. dentata. Scarabaeus. Truxalis.
ferrata. Gryllus.
ciliata, pilis approximatis parallelis. Dytiscus.
inermis. Chrysomela.

Apex spinosa, terminatur mucrone acuto rigido. Carabus.
mutica, praecedenti opposita. Papilio.

§. 19.

Tarsus, plerumque articulatus pedem terminans, differt quoad articulorum, numerum, figuram, marginem, apicem.

A numero articulorum tarsi ordines insectorum desumfit
Geoffroy.

Articuli nullus. Scarabaeus.
unicus. Papilio.
duo.

Articuli

Articuli tres.

quatuor. Buprestis.

quinque. Dytiscus.

sex.

Figura

cylindricus. Iulus. Scolopendra.

compressus. Dytiscus.

scutatus, articulo medio ad alterum latus dilatato, orbiculato. Vespa cribraria. Dytiscus.

spongiosus, articulis subtus mollioribus crassioribus. Helops. Chrysomela.

Margo

ciliatus. Dytiscus.

spinosus.

Apex

unguiculatus, mucrone arcuato acuto armatus. Scarabaeus.

villosus, villis plurimis inordinatis obfitus.

Sphinx. Phalaena.

muticus, praecedentibus oppositus, pedibus natatoriis proprius.

chelatus, articulo ultimo incrassato, fisso pollice mobili. Cancer. Astacus.

§. 20.

Alae ad celeriore fugam thoraci affixae sunt, aut crustaceae, vaginantes, Elytra: aut molles, tenues, Alae.

Alas ad classium determinationem introduxit Linné, cui successores omnes secuti sunt.

§. 21.

Elytra, alae binae superiores, crustaceae, abdomen tegentes, differunt quoad proportionem, figuram, superficiem, suturas, marginem, apicem.

Elytra quibusdam classibus propria interdum conata et tunc alae posticae et scutellum desunt.

Proportio abbreviata. Meloc. Leptura.

mediocria. Chrysomela.

elongata. Gryllus. Blatta.

Figura

Figura: linearia. Cicindela.
 attenuata, postice sensim angustiora. Leptura,
 Necydalis.
 plana, vndique ejusdem eleuationis. Blatta.
 deflexa; margine interiori altiori. Gryllus.
 cruciata, in medio flexa, vt superficies interior
 appareat. Cimex, Nepa.
 gibba, in medio, valde eleuata. Chrysomela.
 flexilia, pressionis cedunt nec franguntur. Can-
 tharis, Gryllus.
 mollia, pressionis vestigia diu retinentia. Meloc.
 rigida; praecedentibus opposita. Curculio.

Superficies: tomentosa. Lagria.
 pilosa. Melolontha.
 fasciculata. Buprestis.
 laeua, praecedentibus opposita. Chrysomela.
 scabra, punctis eleuatis distantibus exasperata.
 Cerambyx.
 tuberculata. Curculio.
 verrucosa, punctis maioribus eleuatis cicatri-
 zantibus. Curculio.
 squamata, lamellis erectis breuibus prominulis,
 Curculio.
 punctata. Carabus.
 striata, lineis longitudinalibus impressa. Carabus.
 punctato striata, punctis in lineas longitudina-
 les digestis. Chrysomela.
 sulcata, lineis longitudinalibus profundioribus
 exarata. Carabus.
 porcata, sulcata sulcis punctis oblongis eleuatis
 adspersis. Carabus porcatus.
 rugosa, lineis variis eleuatis reticulata. Silpha
 rugosa.
 lineata, lineis eleuatis longitudinalibus. Silpha
 atrata.
 crenata, lineis eleuatis longitudinalibus vndu-
 latis. Curculio.
 spinosa, aculeis validis, rigidis, acutis armata.
 Curculio, Hispa.
 glabra, praecedentibus opposita.

Sutura: longitudinalis, margo elytrorum conniuentium
 interior, Dorsalis.

Fabr. Entom.

C

Sutura:

- Sutura:** transuersalis, qua elytra thoraci adhaerent semper binae.
- Margo:** marginata. Silpha, Cassida.
ferrata. Buprestis.
dentata. Buprestis.
finuata, emarginatura notata. Silpha finuata.
inermia, praecedentibus opposita.
- Apex:** rotundata, segmento circuli terminata. Gryllus.
acuminata, mucrone rigido valido terminata. Tenebrio.
truncata, postice obtusa, abscissa. Staphylinus.
fastigiata, apice emarginata. Leptura, Stenocorus.
mucronata, emarginata cum mucrone in medio emarginaturae. Buprestis.

§. 22.

Alae membranaceae nervosae differunt quoad numerum, proportionem, figuram, superficiem, marginem, apicem.

In alis Glossatorum colorum varietas in squamis erectis, coloratis.

Numerus: nullae. Cinex, Bombyx, Hippobosca.
duae. Coccus, Ephemera.
quatuor. Sphinx, Libellula.

Proportio: rudimento breui alarum. Gryllus.
anteriores longiores. Ephemera.
omnes aequales. Gryllus, Panorpa.

Figura: posteriores longissimae. Coccinella, Panorpa.
lineares. Panorpa Coa.

lanceolatae, vtraque apice attenuatae. Noctus
Verbasci, exoleta.

rotundatae, fere circulum describentes. Papilio.
oblongae. Papilio.

deltoideae, postice obtusissimae et fere retusae.
Pyralis.

laciniatae fissae, digitatae. Pterophorus.
reuercae, margine exteriori alae posticae prominente. Bombyx.

exsertae, pone elytra prominentes. Forficula.

Figura:

Figura: tectae, sub elytris reconditae. Eleuterata pleraque.

plicatae, lineis longitudinalibus coarctatae. Vespa.

convolutae, corpus arte cingentes. Tinea.

rhomboideae, ab angulo postico ad apicem longiores, quam ad basin. Papilio.

incumbentes, alis superioribus inferiores tegentibus. Noctua.

patentes, omnibus expansis. Bombyx, Phalaena. erectae, sursum ad se inuicem accedentes. Papilio.

flexae, margine tenuiori altiore, crassiori. Noctua.

falcatae, apice acuminatae, arcuatae. Bombyx Atlas.

striatae, venis eleuatis distinctis longitudinalibus exaratae.

reticulatae, venis longitudinalibus transuersalibusque anostomofantibus. Hemerobius.

clauatae, versus apicem incrassatae. Panorpa.

Superficies: squamatae, lamellis erectis coloratis tectae. Glossata.

pilosae, setis rigidis distantibus adspersae. Musca. Tipula.

nudae, praecedentibus oppositae.

fenestratae, squamatae maculis nudis, pellucidis. Bombyx Atlas.

concolores, vtraque pagina eodem modo coloratae. Papilio.

ocellatae, maculis e variis coloribus annulatis ornatae. Papilio.

pupillatae, ocellatae puncto ocelli medio distincto. Papilio.

coecae, praecedentibus oppositae.

fasciatae, lineis latioribus transuersalibus coloratis distinctae. Noctua.

strigatae, lineis angustis transuersalibus coloratis pictae. Phalaena.

Margo: crenatae, incisuris laeuissimis notatae. Sphinx. Bombyx.

dentatae, incisuris maioribus distantibus. Sphinx.

- Margo:* caudatae, margine postico elongato attenuato.
 Papilio, Truxalis.
 emarginatae. Pyralis emargana.
 erosae, sinubus variis laceratae. Noctua libatrix.
 ciliatae. Phryganea, Musca.
 angulatae, prominentiis variis horizontalibus
 distinctae. Sphinx.
- Apex:* obtusae.
 truncatae. Phryanea.
 acutae. Hippobosca.
 acuminatae. Bombyx Atlas.

§. 23.

Halteres rudimenta alarum posticarum sub alis
 Antliatorum constant aut capitulo petiolato,
 aut squama membranacea fornicata.

Halteres Antliatis solis propria, iisque reliqua
 insecta diptera nunquam gaudent.

Halterum vsus ad aequilibrium melius obseruan-
 dum videtur.

Halteres *libramenta* Schluga audiunt.

§. 24.

Pectines bini inter abdomen et pectus adhaeren-
 tes, altero latere dentati, differunt numero
 dentium.

Pectines vnico tantum generi Scorpionum pro-
 prii.

Numerus dentium maxime differt, quo species
 Scorpionum facillime distinguuntur.

Vsus pectinum adhuc plane latet.

III. INSTRUMENTA CIBARIA.

§. I.

Instrumenta cibaria insectorum sunt partes oris ad cibum hauriendum dicatae, omnibus communes.

Insecta omnia partibus oris quibusdam gaudent, etiam ea, quae cibo nullo utuntur, ut Bombyx Mori, Ephëmera.

Structura instrumentorum cibariorum maxime secundum varium insectorum alimentum differt.

Partes oris differentes numeramus inprimis decem.

1. *Palpi*: articulati, sensorii, mobiles,
  - a. antici.
  - b. intermedii.
  - c. postici.
2. *Clypeus*: horizontalis capitis pars cornea porrecta, os superne tegens.
  - a. discus.
  - b. limbus.
3. *Mandibula* transversalis a capitis substantia cornea propagata.
  - a. mandibula.
  - b. dentes.
  - c. apex.
4. *Maxilla* transversalis, a capitis substantia interiori desumpta, saepius membranacea.
  - a. maxilla.
  - b. dentes.
  - c. laciniae.

III. INSTRUMENTA CHIRURGICA.

5. *Graec* cylindrica, obtusa. maxillae duorum reperiuntur.
6. *Lapsum* horizontale, capitis pars inferior pariter de inferne claudens.
  - a. cuneata.
  - b. laciniata.
  - c. limbus.
  - d. discus.
7. *Lingua* spiralis convoluta, hinc inter palpos suspensa infera.
  - a. lacina superior.
  - b. lacina inferior.
8. *Rosarium* inflexum, cornu.
- a. vagina articulata setas continens.
- b. setae.
9. *Proboscis* membranacea, bilabiata.
  - a. stipes cylindricus basis proboscidis capitalem sustentans.
  - b. caputulum retractile, membranaceum, bilabiatum.
10. *Hauselium* porrectum, cornu, inarticulatum.
  - a. vagina saepius bivalvis.
    - a. valvula superior.
    - b. valvula inferior.
  - b. setae numero diversae.

§. 2.

Structura naturalissima, quae in plurimis obtinet, manifestat se in numero, situ, proportionem et figura omnium partium oris.

Structura omnis est aut naturalissima, aut differens, aut singularis.

Structura naturalissima, quae plurimis generibus communis nunquam ad genera distinguenda inferuire potest. ideoque a genuino Entomologo haud diffusa describenda.

Structura differens in omnibus observatur generibus, ubi plures characteres ad distinguendum genus necessarii.

Structu-

Structura singularis characterem praebet generis essentialem, quo genus ab omnibus reliquis generibus distinguitur. *e. gr.*

Maxilla cornea multidentata. Melolontha.
 Maxilla chelata. Scorpio, Phalangium.
 Palpi postici pilosi. Cicindela.
 Palpi postici longiores securiformes. Clerus.
 Palpi postici fasciculis duobus pilorum adhaerentes. Lucanus.
 Labium conuolutum maxillas continens. Trombidium.
 Palpi linguaeformes. Nomada.
 Haustellum cylindricum bivalue. Hippobosca.
 Rostrum lamellatum. Pulex.
 Rostrum annulatum. Sigara.
 Palpi basi setarum exteriorum inserti. Syrphus.
 Haustelli vagina os totum obtegens. Rhingia.
 Maxilla tota connata cum labio. Phryganea.
 Palpi cheliferi. Scorpio.
 Mandibulae nullae. Ephemera.

§. 3.

Numerus est naturalissimus, quod quatuor adsint palpi, mandibulae duae, maxillae duae, clypeus et labium vnica.

Obtinet naturalissimus hic numerus in primis in Eleuteratis, Vlonatis et Synistatis, et in his exceptio rarior.

Palpi sex, mandibulae absque maxillis, clypeus nullus, Labium triplex, in Agonatis.

Palpi tantum duo in Vnogatis, in reliquis conueniunt.

Palpi duo, linguaque spiralis clypeusque absque mandibulis, maxillis, labio in Glossatis.

Rostrum et Clypeus absque mandibulis, maxillis, palpis et labio in Ryngotis.

Palpi duo, haustellum saepius proboscide receptum, absque mandibulis, maxillis, clypeo et labio in Antliatis.

Clypeus ideo semper vnicus.

Palpi duo, quatuor, sex.

Mandibulae semper duae,
 Maxillae semper duae.
 Labium vnicum, rarissime triplex.

§. 4.

Proportio naturalissima inuenitur, quod clypeus
 prominens abscondat mandibulas tegentes
 maxillas breuiiores, palpis anticis posticos
 longitudine superantibus, quos iterum labio
 maioresprehendimus.

Palpi antici plerumque posticis longiores, saepe aequales,
 rarissime breuiiores. Clerus.

Clypeus plerumque mandibulis longior, rarius mandibulae
 prominent. Cicindela.

Mandibulae plerumque maxillis maiores, interdum tamen
 contrarium obtinet. Apis.

Maxillae palpis anticis saepius breuiiores, raro longiores.
 Apis.

Labium plerumque maxillis et palpis posticis breuius, ra-
 rius maxillis aequale, palpis longius. Apis.

In Glossatis lingua spiralis palpis longior; exceptio rarif-
 sima. Hepialus.

In Antillatis haustellum palpis longius, proboscide breuius.
 Exceptio rarissima. Tipula.

In Ryngotis rostrum clypeo longius.

§. 5.

Situm naturalissimum obseruauimus, quod palpi
 antici maxillae dorso inhaereant, cui super-
 incumbunt, postici vero labii medium,
 cuius superiorem partem cingunt.

Clypeus semper os superne tegit, labium inferne.

Mandibulae immediate clypeo subiacent et latera oris super-
 ne claudunt.

Maxillae semper sub mandibulis insertae latera oris inferne
 claudunt.

Palpi antici duo aut quatuor maxillae dorso adnati. Ex-
 ceptio rarissima. Apis.

Palpi

Palpi postici plerumque labii medio laterali, saepe apici, raro parieti interiori inserti, rarissime labio haud adhaerent. Lucanus.

In Agonatis palpi antici mandibulis, postici labio inserti totum os obtegentes.

In Vnogatibus palpi duo maxillis adhaerent.

In Glossatis lingua spiralis semper inter palpos reflexos convoluta latet.

In Ryngotis vagina setas continens plerumque capitis apici inserta. Exceptio rarior sub capitis apice Acanthia; pectori Chermes.

In Antliatis proboscis porrecta stipite crassiori dorso canaliculato setas recipit, canalem vero vagina univalvis claudit. Palpi plerumque ad latera proboscidis inserti.

Vbi proboscis deest, vagina bivalvis setas continet.

§. 6.

Figura est naturalissima, quod palpi sint filiformes articulis cylindricis aequalibus, clypeus et labium rotundata, integra, mandibulae corneae, arcuatae, maxillae, cylindricae, unidentatae.

Figura saepius differt et notas genericas plurimas subministrat.

Exempla vid. in Generibus nostris insectorum.

In Glossatis palpi cylindrici, stuposi, pilosi, reflexi et lingua cylindrica, convoluta.

In Ryngotis vagina inflexa, cylindrica, triarticulata, continet setas setaceas, acutas, tegiturque clypeo setaceo.

In Antliatis proboscis stipite cylindrico capituloque bilabiato includit setas setaceas, tegiturque valvula depressa, acuta.

Vbi proboscis deest, haustellum exsertum vagina bivalvi cylindrica, continet setas setaceas.

Haustrum inflexum. Empis.

geniculatum. Myopa.

§. 7.

Palpi differunt quoad α numerum, β situm, γ figuram, articulos, apicem, δ proportionem, aequalitatem.

Numerus: nulli. Notonecta.

duo. Aranea, Scolopendra.

quatuor. Scarabaeus, Ichneumon.

sex. Cicindela, Cancer.

Situs: inserti maxillae dorso. Scarabaeus.

maxillae medio interiori. Apis.

inter maxillas. Scolopendra.

Labii apici. Hister, Apis.

labii medio externo. Ichneumon.

labii medio interno. Cetonia.

labii basi. Nicrophorus, Stenocorus.

labii lateribus. Cancer.

penicillis duobus sub labio absconditis. Lucanus.

mandibulae dorso. Aftacus.

ad latera linguae spiralis. Glossata.

proboscidi. Musca.

haustelli vaginac.

haustelli setis. Syrphus.

Figura: filiformes, vndique eiusdem crassitici. Cero-coma.

moniliformes, articulis omnibus globosis.

clauati, articulo ultimo crassiori, maiori.

Trox.

cylindrici, articulis omnibus cylindricis, aequalibus. Ichneumon.

securiformes, articulo ultimo ad alterum latus dilatato acuto. Elater, Coccinella.

incurui, supra os incumbentes. Tipula.

cheliferi, articulo ultimo bifido, lacinia altera mobili. Scorpio.

bifidi, usque ad basin fissi. Cancer.

linguaeformes, longissimi, compressi, membranacei. Nemada.

vesiculosi, articulis mollioribus turgidis. Gryllus.

stuposi, hirsutiae molliori testis. Glossata.

Articuli:

III. INSTRUMENTA CIBARIA.

43

Articuli: aequales, articulis omnibus longitudine et figura convenientibus. Donacia.
inaequales, articulis quibusdam maioribus aut crassioribus. Prionus.
rhomboides, plani angulis acutis oblique prominentibus. Crabro.
pilosi, pilis rigidis plurimis adspersi. Cicindela.
cuneiformes, articulis rotundatis apicem versus sensim incrassatis. Carabus.
triangulares, angulis tribus acutis prominentibus. Aftacus.

Numerus articularum differt: plerumque palpi 4 — 5 articulati, saepe 2 — 3, rarissime vero multo articulata inveniuntur.

Apex: subulati, articulo ultimo acuminato.
turgidi, articulo ultimo capitato turgido. Araneae maribus.
truncati, articule, ultimo obtuso abscisso. Prionus.
unguiculati, articulo ultimo corneo, arcuato, acuto. Trombidium.
fissi, articulo ultimo bifido. Alucita.

Proportio: elongati. Scorpio, Ichneumon.
abbreviati. Libellula.

Aequalitas: antici longiores. Scyllarus.
omnes aequales. Nicrophorus.
intermedii longiores. Carabus.
postici longiores. Clerus.

§. 8.

Linguam spiralem differentem vidimus quoad α substantiam, β apicem, γ proportionem.

Inter omnia instrumenta cibaria lingua spiralis paucissimas praebet differentias, ideoque et glossata difficile determinantur.

Substantia: cornea, dura, nitida, polita. Sphinx.
membranacea, mollis, albida, tenuis. Bombyx.

Apex: acuta. Zygaena.
obtusa. Sphinx.

Prepor-

Proportio: longissima. Sphinx.
 abbreviata. Phalaena.
 linguae rudimento. Hepialus.

§. 9.

Mandibula differens est quoad α numerum, β situm, γ figuram, dentes, apicem, δ proportionem.

Numerus: nulla. Glossata, Ryngota.
 duae. Plurima.

Situs: exserta, ultra clypeum prominens. Cicindela.
 abscondita, sub clypeo latens. Dermestes.
 sepulta, a labiis palpisque omnino tecta. Cancer, Aftacus.

Figura: recta. Crabro, Trombidium.
 arcuata. Scolopendra.
 concaua, recta subtus excauata. Bombyx.
 fornicata, incurua subtus excauata. Cancer, Aftacus.
 excauata, inanis, vngue perforato. Aranea.
 articulata. Phalangium.
 cylindrica. Scorpio.
 forcipata, apicibus supra incumbentibus. Lucanus, Cicindela.
 difformis, brevis, crassa, dentibus inaequalibus instructa. Iulus.

Dentes: inermis. Chrysomela.
 vnidentata.
 multidentata. Cicindela.

Apex: obtusa. Cancer. Iulus.
 acuminata. Cerocoma.
 fissa, apice rima instructa. Sepidium.
 bifida, ultra medium fissa.
 bidentata, rima apicis breuissima laciniis acuminatis. Gyrinus.
 bifurcata, rima apicis breuissima, laciniis obtusis incuruis. Lucanus.
 truncata. Vespa.
 denticulata, apice obtuse truncata, vnguiculo auctissimo dentibusque armata. Libellula.

Apex:

- Apex:* vnguiculata, vngue arcuato acuto instructa.
 Aranea.
 biunguiculata, vnguibus duobus praedita.
 Scorpio.
 chelifera, apice incrassata, fissa: lacinia altera mobili. Phalangium.
Proportio: clypeo breuior. Bruchus.
 clypeo longior. Cicindela.
 longissima. Lucanus mas.

§. 10.

Maxilla differt quoad α numerum, β connexionem, γ figuram, consistentiam, marginem, apicem, lacinias, galeam, δ proportionem.

Maxilla maxime variat et plerosque praebet generum characteres.

- Numerus:* nulla. Cancer.
 duae. Pleraque.
Connexio: connata, cum labio ultra medium cohaerens.
 Synistata.
 adnata, tota cum labio cohaerens. Phryganea.
 adhaerens, basi inter se connatae. Phalangium.
Figura: cylindrica. Aranea.
 compressa. Apis.
 arcuata. Gyrinus, Carabus, Aeshna.
 linguaeformis. Apis.
Apex: dilatata, apice compressa, rotundata. Scaurus.
 obtusa. Sepidium.
 fissa. Forficula, Blatta.
 setosa, pilis rigidis obuallata. Cetonia.
 acuminata. Carabus.
 dentata. Melolontha. Aeshna.
 vnguiculata. Aranea, Scorpio.
 truncata. Phalangium.
Consistentia: membranacea. Apis.
 cornea. Erotylus.
 vesiculosa. Blatta.

Margo:

Margò: nuda. Aranea.
ciliata, pilis parallelis imbricatis cincta. Carabus.

Laciniae: integra. Zonitis.
vndentata, ad insertionem palpi dente valido armata. Elater, Scarabaeus.
bifida, usque ad basin fissâ. Tenebrio.

Obs. Palpi ubi quatuor maxillae adhaerent, maxilla semper integra.

Galea: maxilla brevior.
- - longior. Blatta.
- - aequalis. Gryllus, Acheta.
truncata. Blatta.
obtusa. Gryllus.
fornicata. Truxalis.

Proportio: palpis brevior. Pleraque.
- - longior.
elongata, in linguae laciniam anteriorem.
Apis.

§. II.

Clypeum differentem inuenimus quoad α figuram, superficiem, marginem, β proportionem.

Figura: rotundatus. Melolontha, Papilio.
quadratus. Cetonia, Raphidia.
conicus. Bombyx, Notonecta.
fornicatus. Panorpa.
cylindricus. Phryganea.
subulatus. Cimex.
inuoluens, porrectus totum os obtegens.
Bombyx.

Superficies: annulatus. Cimex.
carinatus, linea media eleuata. Laternaria.
canaliculatus, linea media impressa. Scarabaeus.
cornutus, prominentiis maioribus acutis instructus. Scarabaeus.
tuberculatus, prominentiis minoribus obtusis armatus. Scarabaeus.

Super-

Superficies: scaber, punctis prominulis sparsis irroratus.
fasciatus, linea transversali eleuata notatus.
Lucanus.

Margo: integer. Cetonia.
incrassatus. Melolontha.
ciliatus. Pulex.
fiscus. Bombyx.
crenatus. Scarabaeus.
emarginatus. Scarabaeus. Cercopis.
reflexus, margine eleuato reflexo. Melolontha.

Proportio: maxilla longior. Byrrhus.
- - breuior. Cicindela.
- - aequalis. Attelabus.
breuissimus. Papilio.
longissimus. Cimex.

§. 12.

Labium differt quoad α numerum, β figuram,
marginem, apicem, lacinias, substantiam,
 γ proportionem.

Numerus: nullum. Glossata. Ryngota.
vnicum. Eleuterata.
plura. Cancer. Pagurus.

Figura: cylindricum. Scarabaeus, Cetonia.
cordatum, apice dilatatum, rotundatum, retusum. Melolontha. Nicrophorus.
quadratum. Elophorus.
orbiculatum. Opatrum.
gibbum, in medio eleuatum. Lagria.
obconicum, versus apicem sensim dilatatum.
Prionus, Mutilla.
fornicatum, subtus concuum. Aeshna.
lineare, tenuis vndique eiusdem crassitie.
Chrysis.
conuolutum, marginibus superne coniuuentibus. Trombidium.
carinatum, linea intermedia eleuata. Vespa.
linguiforme. Apis.

Margo: integrum. Cryptocephalus.

Margo:

- Margo*: emarginatum. Scarabaeus.
 fissum, crena leuiori terminatum. Cetonia,
 Truxalis.
 ciliatum, pilis parallelis cinctum. Sphaeridium.
 crenatum, incisuris rotundatis superficialibus. Nicrophorus.
 dentatum, prominentiis acutis, validis. Scolopendra.
 incrassatum, margine disco crassiori. Gryllus.
Apex: obtusum. Dermestes, Cassida.
 truncatum. Burrhus.
 acuminatum, apice mucrone armatum. Buprestis, Bruchus.
 hastatum, apice triangulari angulis prominentulis. Tenthredo.
 rotundatum. Dytiscus.
Laciniae: integrum.
 bifidum. Blatta.
 trifidum. Forficula.
 quadrifidum. Cancer, Pagurus.
 quinquefidum. Apis gulosa.
 setarium, seta valida vtrinque armatum.
 Vespa.
Substantia: corneum. Cicindela.
 membranaceum. Cerocoma.
 vesiculosum. Gryllus. Phalangium.
 basi corneum, apice membranaceum. Apis.
Proportio: palpis posticis breuius. Ichneumon. Clerus.
 palpis posticis aequale. Citonia.
 - - longius. Chrysis.
 elongatum, in linguae lacinias interiores.
 Apis. Nomada.

§. 13.

Rostrum differens inuenimus secundum α articulos, β fitum, γ figuram, marginem, apicem, proportionem.

Articuli: indistincti. Sigara.
 duo. Reduuius.

Articuli:

- Articuli:** tres. Nepa.
quatuor. Cimex.
quinque. Pulex, Laternaria.
vnica. Pulex.
tres. Laternaria. Cicada.
- Situs:** in capitis apice. Cicada, Cimex.
sub capitis apice. Acanthia.
vagina pectorali. Chermes.
- Figura:** canaliculatum, linea longitudinali impressa.
Laternaria, Petalis.
cylindricum. Cicada.
conicum. Sigara.
setaceum. Cimex.
rotundatum. Nepa, Naucoris.
lamellatum, lamella vtrinque ad basin sufful-
tum. Pulex.
inflexum, sub abdomine inter femora antica
latens. Laternaria.
arcuatum, in circuli segmentum curuatum.
Nepa, Reduuius.
inuoluens, basi latissimum. Sigara.
fulcatum, sffrigis transversalibus profundis
exaratum. Sigara.
- Margo:** marginatum, margine prominulo membra-
naceo.
spinofum, denticulis acutis, validis arma-
tum. Sigara.
inermis. Aphis.
- Apex:** obtusum. Cicada. Notonecta. Cimex.
acutum. Nepa, Sigara.
subulatum. Reduuius.
- Proportio:** abbreviatum. Sigara, Notonecta.
elongatum. Laternaria. Pulex.
obsoletum. Thrips.

§. 14.

**Proboscidem Antliatis solis propriam differentem
vidimus quoad α figuram, stipitem, capitu-
lum, β proportionem.**

Proboscis tantum Antliatis propria, nec omnia illa ea gau-
dent.

Fabr. Entom.

D

Figura:

Figura : inflexa, porrecta sub pectore latens. Empis.
cylindrica. Musca.
canaliculata. Tabanus.
haustelliformis. Empis, Conops.

Stipes : cornea. Empis.
membranacea. Rhingia, Tabanus.
fracta. Musca.
geniculata. Conops.

Capitulum : labiis integris. Bibio.
- - ciliatis. Rhagio, Empis.
- - acutis. Syrphus.
- - acuminatis.
- - rotundatis. Bibio.
- - ouatis. Musca.

Proportio : abbreviata. Tipula.
elongata. Empis.
retracta, intra labia tumida poro pertusa abscondita. Oestrus.
nulla. Bombylius.

§. 15.

Hauftellum differt secundum α setas, β figuram, vaginam, γ proportionem.

Hauftello Antliatis solis proprio omnia gaudent.

Proboscis si adest hauftellum aut absque vagina aut vagina vniuius plerumque inuenitur, quum setae intra proboscidis canalem dorsalem latent.

Setae : vnica. Tipula, Stratiomys, Conops.
duae. Stomoxys.
tres. Bibio, Rhagio, Bombylius.
quatuor. Syrphus.
quinque. Tabanus, Culex.
setaceae. Tipula.
acuta. Rhagio.
cylindrica. Stratiomys.
aequales. Tabanus.
inaequales. Syrphus, Culex.

Figura : fornicatum. Rhingia.
cultratum. Rhingia.

Figura :

Figura : canaliculatum. Bibio.
inflexum. Empis.
geniculatum. Conops.
gibbum. Afilus.
rectum. Afilus.
setaceum. Bombylius.
cylindricum. Hippobosca, Rhagio.
flexile. Culex.

Vagina : nulla. Tipula.
univalvis. Bibio.
bivalvis. Myopa.
valuulis aequalibus. Hippobosca.
valuulis inaequalibus. Myopa, Afilus.
canaliculata.
acuminata. Tabanus.
abbreviata.
fissa. Afilus.

Proportio : brevissimum. Tipula.
longissimum. Bombylius.

§. 16.

Palpi antici differunt a lacinia maxillae bifidae,
quod palpi semper articulati, mobiles, fen-
forii, lacinia maxillae nunquam.

Palpos facillime pro lacinia maxillae assumi e Chrysomelis
aliisque apparet.

§. 17.

Galea a maxilla bifida differt, quod galea semper
cylindrice, vesiculose, maxillae super incum-
bat, cum e contrario lacinia maxillae exte-
rior cornea, introrsum plana, maxillae par-
tem constituat.

Galea a maxilla omnino distincta differt figura, substantia,
cohaesione.

§. 18.

Maxillae labiumque elongata, membranacea, inter mandibulas inflexa, linguam constituunt.

Lingua Synistatis quibusdam Apibus, Nomadis, aliisque propria, solummodo e maxillis labioque elongatis composita, ideoque haud partem oris propriam constituit.

Vfus praecipuus linguae ad hauriendum nectar florum videtur.

§. 19.

Proboscis differt ab haustello, quod proboscis semper bilabiata, haustellum vero nunquam.

Empis, Conops aliaque genera manifeste horum monstrant affinitatem.

Haustrum, classis continens characterem, semper in Antliatis adest, proboscis saepe omnino deest.

III. METAMORPHOSIS.

§. 1.

Metamorphosis dicitur mutatio structuræ insectorum quadruplex, ab ovo ad imaginem, et comprehendit Ouum, Laruam, Pupam et Imaginem.

Metamorphosis quadruplex omnibus quidem communis, secundum gradus tamen differt, quum alia totam mutant structuram, alia vero detractis tantum tunicis in imaginem transeant.

Cognitio ideo eiusdem insecti quadruplex.

§. 2.

Metamorphosis insectorum ad ordines naturales viam pandit, ideoque semper obseruanda et distincte tradenda.

Idem est insectum ætate tantum et forma mutatum. Differens vero iuuentus et differentem senectutem indicare videtur.

Insecta ideo metamorphosi a se inuicem differentia nunquam idem genus et vix eandem classem intrabunt.

§. 3.

Ouum tunicatum sub minima mole continens rudimentum animalculi futuri eiusque nutrimentum, differt secundum figuram, situm, vestitum, colorem.

Insecta omnia, quantum nouimus, ouipara, exceptis solis Aphidibus, teste Reaumurio, vere ouiparis et autumnō viuiparis.

Locus ouorum differt secundum alimentum exclusae laruae, quin ipsa animalium corpora illis exposita.

Cura matris pro ouorum conseruatione summa, singularis, admiranda.

Figura: globosa. Aranea.
hemisphaerica. Cancer.
oblonga.
conica. Truxalis.
cylindrica.
petiolata, filo elongato insident. Hemerobius.
coronata, pilis quibusdam rigidis apice armata. Nepa.

Situs: solitaria, sparsa a se inuicem separata deponuntur. Ichneumon.
aggregata, plura in eodem loco deposita. Truxalis, Gryllotalpa.
annulata, aliis corporibus annulatim adhaerentia. Bombyx neustria.
adhaerentia, sub matris abdomine circumferuntur branchiis adhaerentia. Astacus.
innata, sub valvulis abdominis aperiendis latentia. Oniscus.
saccata, in sacculo filis contexto pedibus posticis imposita. Aranea.
abdominalia, intra matris abdomen exclusa. Coccus.

Vestitus: gummosa, materia quadam tenaci adglutinata. Oestrus.
pilosa, pilis puluerulentis abdominis obducta. Bombyx dispar.
fauosa, in fauis vario modo constructis abscondita. Vespa, Apis.
saccata, filis tenuissimis, creberrimis circumdata. Aranea.

Vestitus:

Vestitus: foliata, intra folium conuolutum vtraque extremitate clausum conseruata. Attelabus. gallata, intra gallam a matris punctura ex-crescentem latentia. Cynips. imposita, intra reliquorum animalium cor-pora latentia. Oestrus, Sphex. glebata, intra terrae glebam deposita. Sca-rabaeus. custodita, intra aceruum e foliis quisquiliis-que accumulatum asseruata. Formica. nuda, omni vestitu orbata. Pulex, Musca.

Color: ouorum varius. Pleraque tamen sunt alba, grisea, viridia aut brunnea. Colores mixti raro inue-niuntur.

§. 4.

Larua ruptis oui tunicis prodiens infantiam in-secti continet omnino sterilem.

Larua mollis, succulenta, sterilis, vorax, alimen-to proprio nutrit imaginem latentem in adul-tiorem aetatem.

Larua crescens quater plerumque exuias depo-nit, quae corporis molem haud amplius con-tinere valent.

Laruae synonyma nunc obsoleta sunt: Eruca, Vermis.

§. 5.

Rupta vltimo laruae tunica Pupa prodit. Con-tinet insecti adolescentiam in vegetam aeta-tem.

Pupa durior haud amplius crescens, sterilis, fae-pius quiescens roborat imaginem latentem vsque ad maturitatem.

Synonyma Pupae sunt Chrysalis, Nympha, Aurelia.

§. 6.

Metamorphosis secundum variam laruae et pupae structuram varia.

1. completa, larua et pupa currentibus, agilibus, omnibus partibus imagini simillimis. Semper tamen voraces, crescentes, steriles, exuvias deponentes. Aranea, Cancer, Astacus.
2. femicompleta, larua hexapoda agili, absque alis; pupa agili alarum rudimentis. Cimex, Libellula.
3. incompleta, larua hexapoda vel polypoda succulenta, tarda; pupa pedata, quiescens. Scarabaeus, Apis, Formica.
4. obteſta, larua polypoda, agilis, succulenta; pupa apoda, quiescens, corticata, thorace abdomineque distinctis. Glossata.
5. coarctata, larua apoda, annulata, mobilis; pupa apoda, immobilis. Coarctata intra globum parte nulla distinctum. Oestrus, Musca.

§. 7.

Larua pupaeque metamorphoseos completae partibus differentiisque omnino parentum gaudent.

Larua pupaeque metamorphoseos completae parentibus simillimae, difficillime distinguuntur. Difficiliorem reddunt specierum determinationem et species multiplicant. Araneae e. gr. plures species forsitan laruae aut pupae reliquarum.

§. 8.

Larua metamorphoseos femicompletae constat capite, thorace, abdomine, pedibus, cauda.

Caput differt quoad os, antennas, forcipes et oculos.

Os: rostratum. Cimex, Nepa.
galeatum. Gryllus, Locusta.
palpigerum. Libellula.

Antennae: setaceae. Locusta, Blatta.
filiformes. Gryllus.
subulatae. Libellula.
longissimae. Locusta.
breuissimae. Nepa.
ensatae. Truxalis.
palmatae. Nepa.
triarticulatae. Nepa.

Forceps: larvis pupisque huius metamorphoseos propria, articulata, vnguiculata sub capite inserta.

biunguiculata, vnguibus duobus arcuatis armata. Libellula.

octounguiculata, vtrinque quatuor vnguibus instructa. Agrion.

clauata, extrorsum incrassata. Libellula.

bifida, vltra medium in duas lacinias aequales diuisa. Agrion.

pollicata, dente porrecto cylindrico mutico in medio instructa. Agrion.

Oculi: semper duo, vtrinque capiti inserti, differunt in primis figura.

oblongi. Truxalis.

sphaerici. Libellula.

prominuli. Agrion.

Thorax inter caput et abdomen differt figura, margine, superficie, proportione.

Figura: linearis. Mantis.
planus. Libellula, Agrion.
strumarius. Mantis.
rotundatus. Gryllus.
transuersus. Nepa.
marginatus. Aeshna.
cristatus. Cimex.

Proportio: abbreviatus. Pleraque.
mediocris. Mantis.
elongatus. Mantis gongyloides.

Superficies: pilosus. Libellula.

Superficies: laevis. Gryllus.
 carinatus. Gryllus.
 cultratus. Gryllus.
 ferratus. Cimex.
 nodosus. Gryllus.
 variolosus. Locusta.

Margo: dentatus. Gryllus.
 inermis. Nepa.
 deflexus. Locusta.
 spinosus. Cimex.

Scutellum: larvis omnino deest.

**Abdomen annulatum, spiraculisque pertusum,
 differt figura, superficie, margine, ano.**

Figura: depressum. Libellula, Nepa.
 rotundatum. Agrion.
 compressum. Gryllus.
 ouatum. Nepa.

Superficies: glabrum. Nepa, Notonecta.
 pilosum. Libellula.
 spinosum. Gryllus.
 inerme. Locusta.

Margo: ferratum. Naucoris.
 foliatum. Mantis gongylodes.
 ciliatum. Notonecta.
 fasciculatum. Ephemera.

Anus: acuminatus.
 stylatus. Acheta campestris.
 dentatus. Libellula.
 obtusus.

Cauda abdomen terminans.

bifida. Gryllus, Nepa.
 trifida. Ephemera.
 trifoliata, lamellis ouatis latioribus. Agrion.
 recta. Gryllus.
 recurva. Gryllus.
 articulata. Blatta.
 forcipata. Forficula.

Pedes

ades omnibus fex thoraci affixi constant femore,
tibia, tarso et sunt.

cursorii. Cimex.
saltatorii. Gryllus, Cicada.
natatorii. Nepa, Notonecta.

Femur: superior pedis articulus.
angulatum. Gryllus.
lobatum. Mantis gongylodes.
spinosum. Mantis.
muticum. Locusta.
ferratum. Gryllus.
dilatatum. Gryllus.

Tibia: secundus pedis articulus.
cylindrica. Gryllus.
compressa. Notonecta.
fornicata. Truxalis.
angulata. Gryllus.
dentata. Truxalis.
ferrata. Locusta.
ciliata. Nepa.
inermis. Libellula.
canaliculata. Nepa.
pollicata. Nepa.

Tarsus: articulatus, pedem terminans.
biarticulatus. Nepa.
quadriarticulatus.
quinquearticulatus. Gryllus.
compressus. Notonecta.
cylindricus. Gryllus.
ciliatus. Notonecta.
muticus. Notonecta.
unguiculatus. Gryllus.

ipa huius metamorphoseos agilis, currens sta-
tura et partibus laruae, tantummodo rudi-
menta alarum acquirit corpori breviora,
thoraci affixa.

§. 9.

larua metamorphoseos incompletae constat ca-
pite, corpore, pedibus, cauda,

Thorax

Thorax in omnibus huius metamorphoseos larvis
haud distinctus.

Larvae apodae huius metamorphoseos vix distin-
ctam diuisionem constituere valent, quum
Siricis larua hexapoda sit.

§. 10.

Caput differens inuenimus secundum os, anten-
nas, frontem, oculos.

Os: instructum mandibulis, maxillis, palpis, clypeo,
labioque cum ore parentis picumque con-
mit. Exceptio rarior.

Polex, os maxillosum.

Myrmecleon, maxillibus elongatis forcipatis.

Antennae: filiformes. Melolontha.

subulatae. Scarabaeus.

setaceae. Dytiscus.

nullae. Tenthredo.

Frons: glabra. Melolontha.

rotundata. Melolontha, Lucanus.

scabra. Scarabaeus nasicornis.

depressa. Dytiscus.

nitida. Curculio.

Oculi: orbiculati. Apis.

ovati. Scarabaeus.

§. 11.

Corpus annulatum, spiraculis pertusum differt
quoad figuram, superficiem, marginem,
anum.

Spiracula vtrinque nouem ad latera corporis di-
stincta, plerumque colorata.

Figura: rotundatum, supra eleuatum, subtus planum.

Scarabaeus, Melolontha.

attenuatum. Cerambyx.

depressum. Carabus, Cassida.

cylindricum. Tenthredo.

Figura:

- Figura:* conicum. Vespa.
 ouatum. Myrmeleon.
 filiforme. Gyrinus.
 collare, versus caput angustatum. Dytiscus
 sulcatus.
- Margo:* obtusum. Lucanus, Cerambyx.
 spinosum. Coccinella, Cassida.
 fasciculatum. Hydrophilus, Myrmeleon.
 ferratum. Carabus.
- Superficies:* glabrum. Scarabaeus.
 plicatum. Scarabaeus, Sirex.
 pilosum. Pulex.
 papillosum, tuberculis eleuatis mollibus
 tectum. Coccinella.
 aculeatum, prominentiis erectis rigidis ar-
 matum. Coccinella.
 radiatum, articulis postice spinis acutis basi
 connatis distinctis. Nicrophorus.
 mamillatum, verruca cylindrica eleuata dor-
 sali instructum. Phryganea.
- Anus:* vesiculosum, substantia tumida, molli subtus
 tectum. Scarabaeus, Lucanus.
 obtusum. Scarabaeus, Melolontha.
 acutum. Cerambyx.
 stylatum. Sirex.
 dentatum. Carabus.
 ascendens. Coccinella.

§. 12.

des ad celeriores motum corpori subtus affixi
 differunt numero, situ, articulis, apice.
 si plures quam sex pedes adfunt, anteriores
 siue pectorales tantum veri pedes, reliqui
 omnes spurii et mutici.
 iunctio pedum in femur, tibiam, tarsum hic ap-
 plicari haud potest, quum plurimi, vt in pri-
 mis omnes spurii, vnico tantum constant ar-
 ticulo.

Numerus:

- Numerus:** nulli. Pulex, Vespæ,
sex. Eleuterata, Sirex.
octodecim. Tenthredo.
viginti duo. Tenthredo, Curculio. Raj.
Inf. 3. tab. 66.
- Situs:** pectorales, sex pedes veri, vnguiculati, an-
teriori corporis parti inserti.
abdominales, obtusi, mutici medio corporis
adhaerentes, numero indeterminato.
caudales, duo obtusi mutici sub ano collocati.
- Articuli:** vniarticulati, spurii omnes.
quadriarticulati. Dytfiscus.
sexarticulati. Lucanus.
pilosi. Melolontha.
spinosi. Myrmeleon.
- Proportio:** abbreviati. Sirex, Cerambyx.
elongati. Dytfiscus.
- Apex:** obtusi, spurii omnes.
mutici, spurii omnes.
vnguiculati. Citonia, Lucanus.
biunguiculati. Dytfiscus.

§. 13.

Cauda abdomen terminans ad motum acceleran-
dum, dirigendum, differt figura, setis, mar-
gine.

- Figura:** reflexa. Cassida.
subulata. Cassida.
inflexa, setis arcuatis, deflexis. Hydro-
philus.
filiformis. Pulex.
- Setae:** bifeta. Cassida, Dytfiscus.
trifeta.
quadrifeta. Gyrinus.
bifida. Phryganea.
- Margo:** natatoria, pilis brevissimis ciliata. Dy-
tfiscus.
nuda. Cassida, Pulex.

§. 14. Pupa

§. 14.

Pupa metamorphoseos completæ quiescens in incunabulo proprio continet animalculum perfectum, omnibus partibus completum, excepta cauda imagini simillimum.

Partes huius pupæ cum partibus imaginis convenientes vid. supra.

Alæ complicatæ, sub abdomine inflexæ, cum antennis pedibusque tenui membrana inclusæ latent.

Cauda ad motum abdominis differt quoad figuram, fetus.

Figura: annulata, articulis distinctis at immobilibus. Lucanus.

lunata, duabus lamellis arcuatis acutis. Hydrophilus.

filiformis. Dytiscus.

reflexa. Cassida.

fetacea. Cassida.

Setæ: bifeta. Lucanus mas.

quadrifeta. Lucanus femina.

Incunabulum pupæ secundum variam eius consistentiam differt.

pillularia, intra terræ glebam intus politam latens. Scarabæus.

alligata, filis quibusdam circa corpus adherens. Chrysomela, Tenthredo.

custodita, intra cellulas aut acervos vario modo constructos asseruata. Apis, Vespa, Formica, Termes.

§. 15.

Larva metamorphoseos obtectæ succulenta, mollis, polypoda, constat capite, corpore, pedibus, cauda.

Metamor-

Metamorphosis haec larvaeque hae Glossatis folis propriae.

§. 16.

Caput os, oculos frontemque continens absque antennis, differt quoad figuram, superficiem.

Figura: orbiculatum. Papilio Machaon.
 ouatum. Sphinx.
 cordatum. Papilio c. album, Antiopa.
 acuminatum, supra corpus angulo acuto prominens. Sphinx Tiliae, Populi.
 absconditum, sub corporis primo articulo latens. Papilio Betulae.

Superficies: aculeatum, spinis compositis armatum. Papilio Cardui, Prorsa.
 spinosum, spinis erectis distinctis praeditum. Papilio Malvae.
 tentaculatum, tentaculis duobus mollibus retractilibus instructum. Papilio Machaon, Apollo.
 pustulosum, tuberculis eleuatis pilis longioribus tectis oblitum. Bombyx potatoria.
 pilosum, pilis rigidis longioribus tectum. Bombyx Caja.

§. 17.

Corpus succulentum, annulatum, spiraculisque pertusum differt figura, superficie.

Figura: cylindricum. Papilio Antiopa.
 incrassatum. Papilio Podalirius, Machaon.
 attenuatum, versus caput sensim angustatum. Papilio Podalirius.
 ouatum. Papilio Betulae.
 pyramidatum, ultimo articulo tuberculo elevato angulato. Bombyx oculus, pyramidea.
 gibbosum, gibberibus eleuatis angulatum. Bombyx Ziccae, triplasia.

Figura:

Figura: hamosum, cornubus eleuatis mollibus arcuatis distinctum. Phalaena syringaria.
inaequale, gibberibus et eleuationibus variis praeditum. Bombyx Fagi.
cornutum, postice prominentia subulata molli instructum. Sphinx.

Superficies: aculeatum, spinis compositis armatum. Papilio Antiopa, polychloros.
canaliculatum, dorsi medio impresso. Papilio Betulae.
scabrum, punctis prominulis asperum. Sphinx ocellata.
hirtum, pilis densissimis elongatis vndique tectum. Bombyx Caja.
fasciculatum, pilis approximatis elongatis hinc inde adpersum. Bombyx potatoria, fascelina.
stellatum, tuberculis eleuatis, pilis erectis rigidis elongatis oblitis. Bombyx pauonia.
pilosum, pilis rigidis distantibus elongatis. Noctua quadra.
spinosum, spinis simplicibus armatum. Bombyx camelina.
nudum, omni pubescentia orbatum. Bombyx Mori.
glabrum. Phalaena.
coriaceum, cute duriore tectum. Papilio Betulae.

§. 18.

edes semper plures quam sex, differunt numero, situ, figura, apice.
edum numero diuisiones plurimae laruarum.
edes anteriores semper sex, reliqui omnes spurii numero differunt.

Numerus: decem. Phalaena.
duodecim. Noctua gamma.
quatuordecim. Tinea.
sedecim. Bombyx.

Fabr. Entom.

E

Situs:

- Situs:* pectorales, qui anteriori corporis parti adhaerent semper vnguiculati.
 abdominales, corporis medio adhaerentes spurii.
 caudales, posteriori corporis parti inserti.
- Figura:* cylindrici, abdominales caudalesque.
 incurui, pectorales omnes.
 articulati. Bombyx Fagi.
- Apex:* obtusi, abdominales caudalesque.
 acuti, pectorales.
 mutici, abdominales.
 vnguiculati, pectorales.

§. 19.

Cauda abdomen terminans bifeta paucissimis donata et his pedes caudales omnino nulli.

filiformis. Bombyx Fagi.
 setacea. Bombyx vinula.

§. 20.

Pupa metamorphoseos obtectae coarctata, incrustata, quiescens, thorace abdomineque distinctis, differt quoad incunabulum et cohaesionem.

Incunabulum: nuda, absque vlllo integumento. Papilio Antiopa.
 folliculata, integumento e filis solis contexto. Bombyx Mori.
 inuolucrata, integumento e filis aliisque variis rebus, pilis, corporis quicquid elaborato. Bombyx Caja.
 subterranea, sub terra metamorphosis subiens. Sphinx.

Cohaesio: pupis nudis tantum proprium, quum reliquae omnes liberae intra incunabulum quiescant.
 adhaerens, postice filis aliquot adhaeritur, ut thorax terram spectet. Papilio.

Cohaesio:

Cokæfio: alligata, circa collum filis aliquot transuer-
fis adhaerens, horizontaliter quiescens,
Papilio Machaon, Podalirius.

§. 21.

Thorax, pupae pars anterior corticata absque an-
nulis et absque spiraculis, differt secundum
figuram, superficiem, marginem.

Figura: cornutus, antice mucronibus duobus por-
rectis, rigidis, acutis armatus. Papilio
Antiope, polychloros.
ouatus. Papilio Atalanta.
acuminatus. Papilio Machaon.
caudatus, antice mucrone porrecto rigido in-
structus. Sphinx Conuoluuli.
oblongus. Phalaena.
ascendens, apice sensim eleuato. Papilio
Cardamines.
marginatus, marginibus attenuatis acutis,
Bombyx Milhauseri.
mucronatus, late emarginatus cum mucrone
in medio emarginaturae. Bombyx Mil-
hauseri.

Superficies: carinatus, linea media eleuata. Papilio.
canaliculatus, linea media impressa. Papilio.
dentatus, denticulis eleuatis adpersus. Pa-
pilio Paphia.
inaequalis, eleuationibus variis praeditus.
Papilio.
pilosus. Bombyx.
laeuis. Phalaena.
glaber. Phalaena.

§. 22.

Abdomen corticatum, annulatum spiraculisque
pertusum, differt figura, superficie, apice.

Figura: ouatum.
attenuatum. Papilio Machaon.
incrassatum. Papilio Betulae.

- Superficies:* dentatum. Papilio Antiopa, polychloros, Io.
 carinatum. Papilio. Roef. Inf. 1. tab. 7.
 pilosum. Bombyx antiqua.
 tomentosum. Noctua.
 laeue. Pyralis.
 glabrum. Phalaena.
- Apex:* obtusum.
 stylatum. Sphinx ocellata.
 acuminatum. Sphinx stellatarum.

§. 23.

Larua metamorphoseos coarctatae apoda, annulata mouens annulis expandendis constat capite abdomineque, et differt quoad figuram, superficiem, apicem.

Pleraeque huius metamorphoseos laruae lente festinant, victitant Aphidibus, cadaueribusque animalium.

Exuias haud exuunt, nequidem metamorphosin subeuntes.

Laruae hae pleraeque molles, albidae.

- Figura:* cylindrica. Tipula.
 attenuata. Musca, Stratiomys.
 clavata, postice sensim incrassata. Musca carnaria.

- Superficies:* glabra. Musca.
 pilosa. Tipula.
 rugosa. Stratiomys.

- Apex:* truncata, segmento ultimo plano. Musca carnaria.
 radiata, ultimo segmento spinis mollibus circumposito. Syrphus.
 barbata, fasciculo pilorum terminata. Stratiomys.
 coronata, tuberculis mollibus eleuatis circumdata. Musca carnaria.
 dentata, prominentiis variis eleuatis terminata. Musca carnaria.
 obtusa. Musca mellina.
 acuta. Musca.

§. 24. Pu-

§. 24.

Pupa huius metamorphoseos coarctata, corticata, immobilis, nullis partibus distincta differt figura, superficie, apice.

Pupa haec plane immobilis, cortice duriori tecta, absque omni parte imaginis latentis.

Figura: cylindrica. Tipula.
attenuata. Stratiomys.
ouata. Musca carnaria.

Superficies: dentata, prominentiis eleuatis acutis praedita. Tipula.
glabra. Musca.
rugosa. Stratiomys.

Apex: cornuta, apice anteriori prominentiis aliquot praedita. Tipula.
caudata, apice postice prominente. Tipula, Syrphus.
barbata, fasciculo pilorum terminata. Stratiomys.
obtusa. Musca carnaria.

§. 25.

Imago perfecta, generans, pariens, agilis plerumque alata virilem insectorum aetatem continet et ultimo detractis omnibus tunicis prouenit.

Robur pupa quiescente acquirit latens imago et detracta pupae tunica, omnibus partibus completa exit.

Imago haud amplius crescit, quin plures inuenimus species, quae ne alimentum quidem hauriunt, sola generatione intentae.

Generatione peracta breui tempore iterum pereunt et in cibum in primis auium abeunt.

Synonymon imaginis est insectum perfectum.

V. S E X V S.

§. 1.

Sexu insectorum ad multiplicationem indiuiduorum comprehendit marem, faeminam et neutra, semper in distinctis indiuiduis.

Genitalia plurimorum insectorum in abdominis apice sita, ubi pro excrementis et genitura communis exitus.

Aranea mas in palpis, femina sub abdominis basia.

Cancer mas et femina sub abdominis basia.

Libellula mas in pectore, femina in apice abdominis genitalia gerunt.

Androgyna et hermaphrodita in Entomologia omnino nulla.

§. 2.

Insectis variis ad facilitandum coitum instrumenta varia dedit natura et quidem mari et feminae.

Libellula, maribus cauda appendiculata, qua feminas arripunt.

Dytiscus, maribus scuta tarsis ad arctiorem copulam adhaerentia, feminis vero multis dorsum sulcatum aut semistriatum.

Vespa clypeata et cribraria, maribus tibias clypeatas concessit.

§. 3.

Mas generans, viuificans plerumque venere vaga prurit; polyandria rarior; monogamia, rarissima.

Venere

venere vaga pruriunt Eleuterata, Glossata, Antliata, quorum etiam mares nullum onorum et posteritatis curam gerunt.

Polyandriae naturalis exemplum luculentissimum et forsan vnicum in apum singulari republica.

Monogamae forsan sunt Formicae et Termites mutuo auxilio coniunctae, at certo haud constat.

§. 4.

Femina concipiens, pariens sola posteritatis curam gerit.

Femina mari plerumque maior, crassior. Exceptio rarissima uti in Scarabaeis.

In polyandria principatum tenet, a spadonibus nutritur, exit raro satellitibus semper stipata, maribus ignavis circumdata.

Instrumenta feminis ad ova ponenda concessa sunt aculeus, cauda.

Cura feminae in ovis ponendis singularis, admiranda. Post depositionem vero ea omnino plerumque relinquit.

§. 5.

Neutra absque genitalibus sterilia, quibusdam societate ad commodiorem vitam et posteritatis conservationem iuncta.

Neutra in singulari Apum et Formicarum republica inuenimus.

Serviunt imprimis ad construendos et implendos fauos, ad defendendos maritos, ad alendas larvas et ad custodiendas pupas.

Neutra eorum in oeconomia naturae pretio proprio nullo munita, ideoque periculo vitae negotia peragunt et emortuis maritis a negotiis desistunt, quum omnem posteritatis spem amiserint.

§. 6.

Larua pupaque absque genitalibus semper steriles nutriunt, custodiunt imaginem latentem in vegetiorem aetatem.

Larua proprio cibo vorax nutrit imaginem inclusam vsque ad adolescentiam.

Pupa saepius quiescens, corticata roborat imaginem vsque ad virilitatem.

Sexus imaginis in larua et pupa latentis quodammodo ab oculo consueto magnitudine et crassitie partium distinguitur, quum feminae plerumque maiores, crassiores.

§. 7.

Mas et femina sobolem propagant simul, nec ab ovo solo nec a genitura sola oritur proles. Confirmant hoc analogia, experientia, anatomia.

Analogia. Animalia perfectiora, vitia haereditaria.

Experientia. Apes, Bombyces.

Anatomia. Consideratio diligentior ovarii vel vasorum spermaticorum.

Ergo generatio aequiuoca, ergo hermaphrodita et androgyna in Entomologia nulla.

§. 8.

Corpus insectorum duplici constat flamine, interiori medullari et exteriori corticali.

Omnia animalium corpora duplici hoc principio distincto componuntur.

Principium medullare comprehendit cerebri rudimentum eiusque prolongationes, nervos.

Princi-

Principium vero corticale continet musculos, cutem reliquasque corporis externas partes.

§. 9.

Omnis generatio consistit in combinatione principii medullaris cum corticali.

Ambo principia per se inertia, coniuncta vero multiplicabilia in infinitum.

Suadent hoc ratio, analogia cum vegetabilibus, obseruata.

Ratio, principiorum diuersitas, corporis incrementum.

Obseruata, principiorum inertia, extensio.

Vegetabilia, gemmae, furculi, prolepsis.

Ergo noua creatio omnino nulla, sed omnis generatio continuata multiplicatio principii medullaris et corticalis in initio creati.

§. 10.

Principium medullare a matre, corticale a patre.

Confirmant hoc obseruata, hybrida, anatomia, vegetabilia.

Obseruata. Vitia haereditaria a matre, a matre, similitudo cum parentibus in exteriori figura, in internis affectibus.

Hybrida animalia, vegetabiliaque patri habitu exteriori simillima.

Anatomia. Nerui terminantur nudi in ouario. Semen e contrario paternum e sanguine praeparatur. Nerui tantum ad erectionem inseruiunt.

Vegetabilia. Stamina e ligno, pistillum e medulla, comparatio foecundationis cum gemmis.

Ergo rudimentum animalis noui non in ouo materno solo, sed continet ouum tantum rudimentum medullare.

Ergo rudimentum animalis noui haud in femine paterno solo, sed continet semen tantum rudimentum principii corticalis et coniunctione amborum omnis generatio.

§. II.

Ad vnamquamque ideo insectorum speciem necessario requiruntur mas et femina; neutra autem accidentalia tantum.

Absque mare et femina generatio et propagatio speciei omnino nulla.

Neutra ad speciei propagationem necessaria haud esse, probat eorum defectus in plurimis speciebus.

§. 12.

Insecta quotquot nouimus ouipara. Probat hoc metamorphosis, experientia, anatomia.

Aphides vere viuiparos autumnno ouiparos obseruauit Reaumur.

Scorpiones viuiparos asseuerat Rhedi: an recte?

Coccorum matres grauidae affigunt se ramo immobiles nec oua ponunt, attamen viuipara dici haud possunt, quum semper oua intra corpus exclusa matrem intus deuorant, vsque dum proueniant. Mater ideo quasi integumentum ouorum.

Onisci sub abdomen gerunt oua intra folliculum valvulis aperiendum, vsque dum excluduntur, attamen viuipari haud dicendi, quum oua iam antea posita.

Aphides ab vnico coitu per quatuor vel quinque generationes grauidas obseruauit Reaumur. Exemplum in tota natura vnicum, inauditum, incredibile. Analogia, structura partium, generationis leges contradicere videntur.

§. 13.

mina foecundata summa cura deponit oua, ne laedantur, in loco apto, vt larua exclusa nutrimento, quiete et securitate omni gaudeat.

strus per totum diem supra pecorum dorsum suspensa haeret, vt ouum in ea deponat.

anea faccum filis contextum, ovis repletum continuo circumfert.

hex summo labore laruam arripit, enecat et ouo impraegnatam sepelit.

tenta huius indagatio viam ad naturae oeconomiam pandit, quae scientiae nostrae vltimus finis.

a Muscarum, Culicum et Pulicum detexit Roesell oculatissimus.

§. 14.

ui foecundati essentia consistit in puncto salienti; reliquae vero partes omnes ad nutrimentum, ad integumentum aut ad exclusionem tantum inferuiunt.

inctum saliens oui rudimentum noui animalculi continet et sensim se nutrimento e vitello albumineque oui hausto expandit.

onstrat primo cor micans cerebrique rudimentum, quae ambo pari passu obambulant, vsque dum ruptis oui integumentis animalculum prouenit paruum quidem, attamen omnibus partibus completum.

ui integumenta sunt membranae duae tenues, interiores, et exterior crustacea; ad exclusionem vero inferuit bulla aerea in omni ouo foecundato inter membranas interiores haerens.

§. 15. Oua

§. 15.

Oua simulac depofuit femina raro eorum conseruationis vltiorem curam gerit.

Infecta, vti omnia animalia fanguine frigido gaudentia, nunquam ouis incubant.

Femina curam summam in depofitione ouorum adhibet, simulac vero eapofuit, plerumque ea! omnino relinquit. Exceptio rarior.

Aftaci sub abdomine oua gerunt.

Aranea faccum ouis repletum circumfert.

Apes et Formicae ouorum et conseruationem neutris commendant.

Oniscus oua in loculamento quadriualui sub pectore gerit.

Coccus immobilis oua intra abdomen excludit, quae exclusae sibi exitum parant.

§. 16.

Fertilitas infectorum ftupenda, vt numero negotiis fufficiant, quum magnitudine minus valerent.

Parua infectorum moles fertilitate immenfa numeroque infinito compensatur.

Elephas vix quotannis vnicum parit pullum.

Canis octo.

Gallina viginti.

Bombyx 3 — 400.

Apis 4000 oua quotannis ponit.

Aphides, Acari, Pediculi innumera prole faepius infeftant vix coërcendi.

Tempus grauiditatis ideo etiam infectis multo brevius.

Intra aliquot horas concipere ouaque ponere faepius valent. Ephemera, Musca carnaria.

§. 17. In-

§. 17.

fecta venere exhausta breui tempore pereunt.
Mares mox post copulam, feminae vero
post ouorum depositionem.

fecta pleraque annua vix per hyemem viuunt,
exceptis folis aquaticis quibusdam, vti Can-
cer, Astacus, Monoculus, quae quotan-
nis cum crusta laboriose senectutem exuunt.
An forte laruae et pupae? An imagines
etiam persistentes?

opagatio speciei vltimus creationis finis, ideo-
que et insecta, quae nuptias nondum cele-
brarunt, persistent, hybernant et sequenti
vere iterum proueniunt.

VI. D I S P O S I T I O.

§. 1.

Fundamentum entomologiae duplex est, Dispositio et Denominatio.

Dispositio insectorum secundum vera scientiae principia fundamentum praebet denominationis. Fundamentum hoc si vacillat totum tandem ruit aedificium.

Cardine hoc duplici tota nititur scientia entomologica; qui ergo hos rite perspexerit, verus est Entomologus, alius non.

§. 2.

Dispositio insectorum sistit diuisiones siue conjunctiones eorum, et est artificialis, quae classes et ordines, vel naturalis, quae genera, species et varietates docet.

Scientia entomologica in incunabulis adhuc tenera iacet, quum dispositio artificialis nondum rite elaborata sit.

Duo tantum habemus entomologiae systemata, quae fundamento quodam quamuis vacillanti inaedificata sunt, nempe Linnaei et Geoffroyei, quorum alter nimis naturam sequens saepius amisit systema, alter vero systemati nimis deditus naturae vim intulit, genera multiplicauit et characteribus dubiis distinxit.

§. 3. Syste-

§. 3.

Systema examinat insecta per Classes, Ordines, Genera, Species et Varietates.

Numerus specierum in entomologia fere infinitus et nisi in ordinem redigantur, chaos semper erit entomologia.

Systemate veris principiis inaedificato adiuuante breui tempore insecta determinare, nominare addiscimus, absque vero hoc nulla unquam certitudo speranda.

§. 4.

Species tot numeramus, quot diuersae formae constantes existunt hodie.

Species propagantur ovis matrum, quae rumpuntur, excrescunt metamorphosi triplici in imaginem matri simillimam.

Species haud intereunt, quibusdam annis quidem in minori copia inveniuntur, attamen nunquam omnino extirpantur.

Species novas prouenire in insectis e miscela varia existentium, suadere videntur naturae leges, copia et affinitas specierum.

Natura non facit saltus, sed a minimis incipit et a primordio minimo summa abundantia.

Scarabaeus vacca, nuchicornis, ouatus.

Coccinellae plurimae.

Papilio Brassicae, Rapae, Napi, Sinapis, Monuste.

Ichneumones plurimi.

Tenthredines variae.

Musca carnaria, laruarum, radicum, domestica.

Musca vomitoria, cadauerina, Caesar.

Ergo copula differentium haud semper eandem speciem certe demonstrat.

Coccinella bipunctata et *quadripustulata*.
Chrysomela Alni et *Betulae*.

§. 5.

Varietates tot dicimus, quot differentia ex eiusdem speciei ouis producuntur insecta.

Differentia sexus maris, feminae et neutri vnica est naturalis et constans varietas.

Reliquae omnes oriuntur a causa accidentali, quae si mutatur, reducitur varietas iterum ad speciem.

Varietates leuissimas vix curat Entomologus, nisi sint sexus, quae semper annotari merentur.

Varietates flagellum sunt scientiae, difficillime enim determinatur, quid sit species, quid varietas, quum cultura insectorum rarior.

§. 6.

Genera tot sunt, quot similiter constructa instrumenta cibaria proferunt diuersae species naturales.

In construendis generibus habitus et metamorphosis occulte consulenda, ne distinguenda combinentur, combinanda distingauntur.

Genera naturalia abunde demonstrant Curculiones, Scarabaei, Papiliones, Sphinges, Bombyces et alia fere innumera.

Cauendum tamen, ne nimis imitando naturam systematis amittamus filum ariadneum.

§. 7.

Classis est generum plurium conuenientia secundum leges artis et systematis.

Natura-

Naturales existere insectorum classes vix dubitandum. Suadent ratio, detecta, obseruata. At nondum tempus est eas elaborare, quum tyrones adhuc scientiae sumus.

Artificiales ideo substituendi sunt, vsque dum plurimis laboribus plurimisque inuentis gradatim ad naturales accedamus.

§. 8.

Ordo est classium subdiuisio, ne plura genera distinguenda simul et semel euadant, quam animus facile assequatur.

Ordo tantummodo ad facilitandum systema, ideoque etiam magis arbitrarius.

Quo magis naturalis, eo etiam praestantior, tantummodo sit facilis et distinctus.

§. 9.

Habitus est conformitas quaedam insectorum affinium et congenerum in metamorphosi, alatione, pedatione, caudatione, pubescentia, tentaculatione, lucidatione, excretionem.

Habitus insectorum in conficiendis generibus occulte consulendus, ne genera naturalia frangantur; nimis vero habitui adhaerere est stultitiam loco sapientiae inuenire.

Habitus saepius genus indicat, at nunquam demonstrat, quum habitus determinari aut describi haut possit.

1. *Metamorphosis* est mutatio formae et structurae eiusdem insecti. vid. supra.

Metamorphosis maxime ad ordines et genera naturalia viam monstrat, quum nunquam insecta diuersae metamorphoseos idem genus naturale et vix eundem ordinem naturalem intrent.

Larua et pupa teneram aetatem infecti continent et differens iuuentus et differentem senectutem indicare videtur.

Metamorphosi completa.	Cancer, Pagurus, Scyllarus, Aftacus, Gammarus.
	Aranea, Trombidium, Phalangium.
	Scorpio, Iulus, Scolopendra.
femicompleta.	Forficula, Gryllus, Mantis, Blatta, Truxalis, Acrydium, Achea, Locusta.
	Ryngota, Pulice excepto.
	Libellula, Aeschna, Agrion, Ephemera.
incompleta.	Eleuterata.
	Synistata.
	Pulex.
obtecta.	Glossata.
coarctata.	Antliata.

2. *Alatio* dicitur structura et situs alarum in thorace.

Ex alatione systema entomologiae conficere antecessores omnes, quum constantiorem crediderint. Habitu saepius optime indicat, at ad classium characteres conficiendos vix valet.

Alae nullae.	Aranea, Trombidium, Phalangium.
	Cancer, Pagurus, Scyllarus, Aftacus, Gammarus.
	Lepisma, Podura, Monoculus, Oniscus, Hemorobius.
	Iulus, Scolopendra, Scorpio.
	Mutilla, Formica, Termes.
	Acanthia, Aphis, Coccus, Chermès, Pulex.
	Acarus, Hippobosca, Pediculus.
duae.	Antliata, exceptis Acaro, Hippobosca, Pediculo.
	Ephemera.
	Chermes.
	Eleuterata elytris connatis.

Alae

VI. D I S P O S I T I O.

33

Alae quatuor superioribus

cruſtaſceis. Eleuterata.

omnibus mem-
branaceis de-
flexis.

Vlonata.

Cicada, Laternaria, Membra-

cis, Tettigonia, Cercopis.

cruriatis.

Nepa, Notoneſta, Cimex,

Acanthia, Naucoris, Sigara.

squamatis.

Gloſſata.

nudis.

Syniſtata.

superioribus

Leptura, Staphylinus, Forſi-

abbreviatis,

cula.

fiſſis.

Pterophorus.

plicatis.

Veſpa, Tenthredo, Sphex,

Apis, Formica.

3. *Pedatio ſtructure dicitur, numerus et ſitus pedum:*

hexapoda.

Pleraque.

oſtopoda.

Aranca, Trombidium, Scorpio, Phalan-

gium.

Cancer, Pagurus, Scyllarus, Aſtacus, Gam-

marus.

polypoda.

Monoculus, Oniſcus,

Iulus, Scolopendra.

natatorii.

Hydrophilus, Dytiscus, Gyrinus.

Notoneſta, Nepa, Sigara, Naucoris.

bronchiales.

Monoculus.

ſaltatorii.

Chryſomela, Curculio, Attelabus.

Gryllus, Locuſta.

Cicada, Cercopis, Chermes, Pulex.

chelati.

Cancer, Pagurus, Scyllarus, Aſtacus, Gam-

marus.

Acarus.

fulcrati.

Dytiscus, Mordella, Tenebrio.

ambulatorii.

Scarabaeus, Dermesteſ, Chryſomela, Cle-

rus.

Cimex, Nepa.

Veſpa, Sphex, Ichneumon, Formica, Mu-

tilla.

Muſca, Tabanus, Empis.

Iulus, Scolopendra.

ambulatorii. Mantis, Acrydium, Acheta.
 adhaerentes vngue duplici. Hippobosca, Pediculus.

4. *Caudatio* est situs et figura caudae abdomen terminantis.

Cauda nulla. Scarabaeus, Dermestes, Chrysomela, Curculio.
 Laternaria, Cimex, Cicada.
 Musca, Syrphus, Tabanus.
 Phryganea, Hemorobius.
 uniseta. Raphidia.
 Scorpio.
 biseta. Locusta.
 Ephemera, Phryganea, Podura, Monoculus.
 trifeta. Ephemera, Lepisma.
 aculeata. Synistata.
 forficata. Forficula, Panorpa.

5. *Pubescentia* est armatura insectorum, qua ab externis iniuriis defenduntur.

lanata. Bombylius, Melolontha.
 tomentosa. Syrphus.
 fasciculata. Buprestis, Cetonia.
 pilosa. Musca, Asilus.
 vernicosa. Curculio, Gryllus.
 spinosa. Curculio, Cerambyx.
 aculeata. Hyspa, Curculio, Lamia.

6. *Tentaculationem* nominamus situm et figuram partium retractilium, sensum continentium.

Tentacula frontis. Apes speculatores. Linn.
 ad os. Tabanus rostratus. Linn.
 thoracis.
 vtrinque ad latera. Malachius.
 ad basin primi et secundi segmenti abdominis. Malachius.

7. *Lucidatio*

7. *Lucidatio* est situs partium lucem praebentium ad coitum facilitandum.

sub abdomine.	Lampyris.
frontis rostrati.	Laternaria.
punctorum thoracis.	Elater.
segmentorum abdominalium.	Musca, Syrphus.

8. *Excretio* est copia liquoris insecto capto effluente.

vomitus.	Silpha, Staphylinus.
crepitus ventris.	Carabus crepitans.
oleum limpidum e geniculis.	Meloe.

§. 10.

Dispositionem insectorum artificialem a solis instrumentis cibariis desumimus.

Antecessores omnes mox ab hac, mox ab altera insectorum parte characteres classium et generum desumere. Quale quaeso systema plantarum, si mox a radice, mox a caule aut a foliis, mox a floribus characteres desumerentur?

Linneus ideo ingenio systematico summo natus, insufficientes, vacillantes videns characteres, rarissime nova genera introduxit, ne characteribus hisce accumulatis maior oritur confusio.

Mihi vero instrumenta cibaria sola characteres praebent sufficientes, constantes.

Instrumenta vero cibaria sunt:

Palpi. Linn.	Antennulae. Raj. Schluga.
Clypeus. Fab.	Labium. Linn.
Labium. Fab.	
Rostrum. Linn.	Proboscis. Scop.
Seta. Linn.	
Vagina. Linn.	
Lingua spiralis. Linn.	

Mándibula. Fab.	Maxilla. Linn.
Maxilla. Fab.	
Galea. Fab.	
Proboscis. Linn.	Rostrum. Scop.
Stipes. Fab.	
Capitulum. Fab.	
Hautsellum. Fab.	Rostrum. Linn.
Valuula. Fab.	Vagina. Linn.
Seta. Linn.	

Instrumenta haec cibaria ad distinguenda genera
insectorum iam detecta et adhuc detegenda
abunde sufficiunt.

§. 11.

Classium characteres firmi sint, distincti et nullo
modo vacillantes, iisdemque semper ex par-
tibus desumpti.

Classes si vacillant, totum tandem ruit systema.
Quo naturalior classis, eo caeteris paribus
praestantior systema: attamen cauendum, ne
sequendo naturam systema amittamus, quum
non classes naturales sed artificiales elabo-
ramus.

Diuisio Linnaei classium, cui omnes nostri Ento-
mologi tam arcte adhaerent, fundamento quo-
dam inaedificata ab alis solis characteres de-
sumens: Male ideo Scopoli quorundam
characteres mutauit et retinuit reliquos.

Coleoptera.	Proboscidea.
Lepidoptera.	Neuroptera.
Aculeata.	Halterata,
Pedestria.	

Veterum diuisio insectorum in terrestria et aqua-
tica iam diu explosa est.

§. 12. Clas-

§. 12.

Classis, quo amplior eo etiam difficilior euadit, quum plura genera simul et semel sint distinguenda.

Eleuterata in primis classem constituunt difficiliorum, quum plura contineat genera.

Vlonata vero e contrario classem faciliorem sistunt, quum paucissima adsint genera.

§. 13.

Ordinum characteres magis arbitrarii, quum solummodo ad facilitandum systema inserviant.

Ordinum character si vacillat, minus nocet, nam systematis partem essentialem haud continet.

Sit tantum brevis, distinctus et facilis.

§. 14.

Ordo genera inter se magis affinia proxime collocabit, ut facilius distinguantur.

Collocentur propius affinia, ut differentia eorum magis eluceat.

Exempli loco sint Glossata.

Papilio.

Sphinx.

Sesia.

Zygaena.

Bombyx.

Noctua.

Phalaena.

Pyrallis.

Hepialus.

Pterophorus.

Alucita.

Tinea.

male igitur Pupilio.

Tinea.

Bombyx.

Pyrallis.

Sphinx.

Alucita.

Zygaena.

Noctua.

Pterophorus.

Sesia.

Hepialus.

Phalaena.

§. 15.

Generum characteribus fixis tota nititur scientia entomologica. Sint itaque constantes, sint solido inaedificati fundamento.

Genera si rite determinata, firmo stat scientia talo, falsis vero generibus omnia confundi necesse est.

Generum progressus hic fuit.

Veteres genera condiderunt vaga, indeterminata absque nomine et absque characterē; uti Rajus aliique.

Linnaeus primus scientiam in formam systematis redegit, genera condidit, characteres nominaque eorum dedit.

Geoffroyeus genera haud pauca addidit, characteribus magis deditus.

Scopoli genera inprimis Antliatorum variis novis auxit.

Brynniche pauca addidit.

Ego omnia haec genera secundum leges naturae et artis examinaui, characteres ab instrumentis cibariis desumfi et omnia tanquam noua condidi.

Genera Linneana.

Scarabaeus.
Lucanus.
Dermestes.
Hister.
Paussus.
Byrrhus.
Gyrinus.
Silpha.
Callida.
Ptinus.
Coccinella.
Chrysomela.

Hispa.
Bruchus.
Curculio.
Attelabus.
Cerambyx.
Leptura.
Necydalis.
Lampyris.
Cantharis.
Elater.
Cicindela.
Buprestis.

Dytiscus.

VI. DISPOSITIO.

Dytiscus.
 Carabus.
 Tenebrio.
 Meloc.
 Mordella.
 Staphylinus.
 Forficula.
 Blatta.
 Gryllus.
 Laternaria.
 Cicada.
 Notonecta.
 Nepa.
 Cimex.
 Aphis.
 Coccus.
 Chermes.
 Thrips.
 Papilio.
 Sphinx.
 Phalaena.
 Libellula.
 Ephemera.
 Phryganea.
 Hemerobius.
 Myrmeleon.
 Panorpa.
 Raphidia.
 Cynips.
 Tenthredo.
 Sirix.
 Ichneumon.

Sphex.
 Chrysis.
 Vespa.
 Apis.
 Formica.
 Mutilla.
 Oestrus.
 Tipula.
 Musca.
 Diopsia.
 Tabanus.
 Culex.
 Empis.
 Conops.
 Asilus.
 Bombylius.
 Hippobosca.
 Lepisma.
 Podura.
 Termes.
 Pediculus.
 Pulex.
 Acarus.
 Phalangium.
 Aranea.
 Scorpio.
 Cancer.
 Monoculus.
 Scolopendra.
 Oniscus.
 Iulus.

Scopoli.

Gibbium.
 Lethrus.
 Ascia.
 Graphium.
 Battus.
 Pterourus.
 Argus.
 Argyreus.

Tortrix.
 Geometra.
 Anthrocerus.
 Trochylus.
 Macroglossum.
 Spectrum.
 Eucera.
 Hirtea.

VL DISPOSITIO.

Styrex.
Sicus.
Anthrax.

Erax.
Rhingia.
Apos.

Brynniche.

Bago.

Xiphisura.

Geoffroy.

Prilinus.
Copriss.
Byrrhus.
Anthrenus.
Cistela.
Pekis.
Bruchus.
Lampyriss.
Omalyfus.
Hydrophilus.
Gyrinus.
Melolontha.
Prionus.
Stenocorus.
Luperus.
Cryptocephalus.
Crioceris.
Altica.
Galeruca.
Mylabris.
Rhinomacer.
Bostrichus.
Clerus.
Anthribus.
Scolytus.
Anaspis.
Tritoma.

Diaperis.
Pyrochroa.
Pterophorus.
Tinea.
Formicaleo.
Vrocerus.
Eulophus.
Stomoxys.
Voluccella.
Bibio
Notoxus.
Cerocoma.
Acrydium.
Locusta.
Mantis.
Naucoris.
Corixa.
Psylla.
Perla.
Crabro.
Diplolepis.
Stratiomys.
Nemotelus.
Scatopse.
Chelifer.
Binoculus.

Nostra.

Trox.
Melolontha.
Trichius.
Cetonia.
Apate.

Melyris.
Ips.
Sphaeridium.
Tritoma.
Nicrophorus.
Elophorus.

Elophorus.	Semblis.
Nitidula.	Tiphia.
Erodius.	Termes.
Cucujus.	Scolia.
Spondylis.	Thyrinus.
Scaurus.	Bembex.
Zygia.	Scyllarus.
Mylabris.	Astacus.
Lymexylon.	Gammarus.
Blaps.	Sesia.
Helops.	Zygaena.
Paederus.	Bombyx.
Opatrum.	Noctua.
Oxyporus.	Hepialus.
Scarites.	Pyralis.
Apalus.	Alucita.
Pimelia.	Euania.
Malachius.	Leucospis.
Sepidium.	Ascalaphus.
Anobium.	Andrena.
Calopus.	Nomada.
Lytta.	Pagurus.
Lagria.	Aeshna.
Erotylus.	Agrion.
Alurnus.	Trombidium.
Donacia.	Membracis.
Saperda.	Tettigonia.
Lamia.	Cercopis.
Zonitis.	Acanthia.
Callidium.	Reduvius.
Rhagium.	Rhagio.
Elaphrus.	Syrphus.
Truxalis.	Stomoxys.
Acheta.	Myopa.

§. 16.

caracteres generum omnium ab iisdem semper partibus desumendi.

et insectum inuenimus, quod non aliqua parte corporis a reliquis congeneribus recedat, ideo

ideo tot genera, quod fere sunt species. Inde tot orta sunt genera vaga, indeterminata, vt praestantissimus systematicus ipse Linnaeus vix ausus sit noua condere genera.

Nos instrumenta cibaria hunc in finem introduximus, assumimus et ea constantissima obseruauimus.

Genera ficta ideo affirmamus omnia, quae in partibus iisdem et similibus fundamentum haud agnoscunt.

Copris Geoff. thorace cornuto non esset Scarabaeus antennis lamellatis.

Laria Scop. femoribus non fulcratis non esset Silpha thorace marginato.

Necydalis, elytris dimidiatis. Leptura thorace rotundato. Leptura Linn. elytris attenuatis. Cerambyx thorace spinoso.

Cerambyx Scop. thorace attritu stridente. Leptura.

Mordella Scop. femoribus fulcratis. Buprestis.

Carabus Scop. femoribus fulcratis. Tenebrio; et sic in reliquis fere omnibus.

§. 17.

Character generis omnibus speciebus sub eodem genere militantibus conueniat.

Canon hic si laeditur, omnis prosternitur systematicis et generum certitudo, hac vero detrusa semper vacillabit scientia.

Scarabaeus antennis filiformibus. Linn.

Dermestes antennis filiformibus. Linn.

Leptura elytris linearibus. Linn.

Papilio antennis filiformibus. Linn.

Cerambyx thorace rotundato. Linn.

Elater thorace edentulo. Scop.

§. 18.

Plurima genera notam aliquam singularem in instrumentis cibariis gerunt.

Notae

Notae hae si constantes omnibusque speciebus
conueniunt characteres praebent optimos.

Fasciculi setarum sub mandibulis. Lucanus.

Os protractum in rostrum. Curculio, Attelabus, Pa-
norpa.

Palpi cheliformes. Scorpio.

Mandibula chelifera. Phalangium.

Palpi inter maxillas connati. Scolopendra.

Rostrum lamellatum. Pulex.

Haustellum cylindricum bialue. Hippobosca.

Palpi incurui vnguiculati. Trombidium.

Palpi linguaeformes. Nomada.

§. 19.

In multis generibus aliqua pars oris a congeneri-
bus aberrat.

Clypeum diuersum inuenimus in Melolontha, Scarabaeo.
Mandibulam. Lucanus.

Labium. Scarabaeus, Cetonia, Apis.

Palpos. Scarabaeus, Aranea.

Maxillam constantissimam inuenimus, vix in congeneri-
bus variat.

§. 20.

Numerum nunquam, figuram interdum, situm
raro, proportionem rarissime in congene-
ribus diuersa inuenimus.

Numerus partium omnium in eodem genere sem-
per idem, constantissimus.

Figura interdum variat, vti Clypeus Melolonthae,
Labium Scarabaei, Apis.

Situs partium vix aberrat, nisi sint palpi postici.
Scarabaeus.

Proportionem me in congeneribus variantem vi-
disse vix memini.

§. 21. In-

§. 21.

Instrumenta cibaria secundum varium sexum eiusdem speciei rarissime differentia inveniuntur.

Plerumque omnia eiusdem speciei infecta partibus exacte similibus gaudent. Exceptio rarissima.

Mandibulae differentes *Lucanus Cereus*, *Curculio dispar*.
Palpi *Aranea*.

Maxillae et labium tunc constantissima semper simillima.

§. 22.

Antennae ad generum characteres minus valent, quam plurimi estimant.

Antennis ad genera distinguenda nimis adhaeserunt antecessores omnes.

Saepe tamen differunt antennae insectorum sub eodem genere militantium. *Curculio*, *Melolontha*, *Oniscus*, *Tabanus*, *Tenthredo*.

Saepe differunt secundum sexum eiusdem speciei. *Cerocomia*, *Phalaena*, *Elater*.

Saepe etiam omnino desunt. *Aranea*, *Trombidium*, *Scorpio*.

Antennarum characteres tamen semper generibus apposui, quum systema facilius.

§. 23.

Instrumenta cibaria si conveniunt, antennae autem differunt, ceteris paribus coniungenda sunt genera.

Instrumenta cibaria characteres veros essentialis generum praebent, antennae vero tantum succedaneos, ideoque rarissime adhibendae.

In

In Glossatis antennas ad genera distinguenda coacti adhibuimus, quum genera naturalis huius classis difficillime determinentur, attamen determinatio horum generum nondum satisfecit.

Ad ordinum characteres conficiendos potius inserviunt.

§. 24.

Metamorphosis quidem nunquam generis characterem constituit, ad finem characterum tamen semper adduxi, quum viam ad ordines et genera naturalia breuissimam monstret.

Metamorphosis nullo modo characterem generis praebere valet, quum characteres ab insecti perfecti partibus, non vero a mutatione varia structurae desumi debeant.

Metamorphosis tamen probe obseruanda, quum viam rectam ad naturam ducat. Nota enim metamorphosi omnium, vix dubium de ordine naturali foret.

Metamorphosin imprimis loco characterum introducere Swammerdam, Lister, Roessel, Reaumur, Deger.

§. 25.

Character est definitio generis, isque triplex datur, factitius, essentialis et naturalis.

Characterem generico distinguitur genus a reliquis omnibus, cum definitione ideo conuenit.

Character habitualis ab habitu externo, quem assumsere Raius alique veteres in determinatione generum per se exoleuit; rite enim determinari aut describi haud potest.

§. 26. Cha-

§. 26.

Character essentialis notam generi soli, cui applicatur propriam et singularem administrat, ut genus mox ab omnibus reliquis eiusdem ordinis naturalis distinguatur.

Character essentialis optimus, facillimus, at vix ubique possibilis.

Character hic quo breuior, quo distinctior, eo ceteris paribus etiam praestantior.

Exempla plura huius characteris subministrat Systema Entomologiae. *Fleusch.* 1776.

Lucanus, Clerus, Melolontha, Cicindela, Acrydium, Locusta.

Laternaria, Sigara, Pulex.

Phryganea, Vespa, Apis, Nomada.

Tipula, Bibio, Syrphus, Musca, Tabanus, Empis, Hippobosca.

Scorpio, Phalangium, Aranea, Trombidium, Scolopendra.

§. 27.

Character factitius genus ab aliis generibus eiusdem tantum ordinis artificialis distinguuit.

Ad genera extra ordinem naturalem distinguenda assumit notas aut pauciores aut plures, quum contra essentialis character nota vnica genera ab omnibus reliquis sub eodem ordine naturali militantibus distinguuit.

Essentiali ideo longe post ponendus nec vnquam assumendus, vbi essentialis adduci potest.

Character factitius essentiali magis generalis omni generi applicabilis, essentialis vero in multis generibus adhuc deficit, e. gr. in Glossatis vix eruendus.

§. 28. Cha-

§. 28.

Character naturalis notas omnes genericas possibiles allegat, ideoque essentialem et factitium includit.

go primus in Entomologia characteres naturales composui, introduxi, quibus omne systema niti debet.

Omnes adducit notas excepta tamen structura naturalissima, quae omnibus conuenit.

Generum est infallibilis custos, semper immutabilis permanebit plurimis etiam nouis generibus detectis, tantum exciudantur notae superfluae, si nouae species a congeneribus in vna alteraque parte diuersae recipiantur.

Character essentialis nouis detectis generibus saepius fallax euadit, naturalis nunquam; ideoque et character naturalis isque solus fundamentum generum in Entomologia firmum continet.

Opus sane est infiniti laboris characteres dare generum naturales, ut omnes generum species comprehendant. Instrumenta omnia cibaria examinanda, etiam quae in infectis paruis visum eludunt.

Examinaui, descripsi, determinaui fere omnia mihi nota adhibito tantum microscopio paruo, simplici. In animalculis absque microscopio vix visibilibus notas microscopio quaerere necesse erit.

Genera mea Insectorum, *Kiliae* 1777. characterum naturalium exempla abunde praebent.

§. 29.

Character naturalis in omnibus licet diuersissimis systematibus immutabilis seruari debet.

Fabr. Entom.

G

Quam-

Quamdiu systematici quotidie novos generum characteres novosque conceptus introducunt, tamdiu nunquam genera stabiliuntur, nulla scientiae erit certitudo et breui tempore ad pristinam barbariem redibit Entomologia.

§. 30.

Characteres, qui visu haud obtinentur, nullo modo adhibendi.

Mitto hic veterum characteres, qui saepe habitationem, alimentum aliaque loco characteris assumebant.

Oculus praebet sensum constantissimum, reliqui saepe variant nec rite determinari valent.

Characteres ideo omnes a sono Entomologo vero omnino indigni.

Cicada Scop. Gens stridula, terrestris.

Leptura Scop. Thorax subrotundus atterens absque sono.

Cerambyx Scop. Thorax attritu stridens.

Characteres ab odore desumpti itidem omnino reiiciendi.

Cimex Scop. Gens cursoria plerumque foetens.

§. 31.

Characteres generici a loco desumpti omnino ex Entomologia extirpandi.

Locus insectorum semper subintelligitur, accidentalis tamen semper est. Larvae saepius aquaticae, quarum imagines terrestres.

Dytiscus Scop. Gens aquatica, segnis.

Notonecta Scop. Gens aquatica, natans in dorso.

Cimex Scop. Gens terrestris, cursoria.

Pediculus Scop. Habitatio in animalibus.

§. 32. Cha-

§. 32.

Characteres generici a colore mutuati nullo modo valent.

Color insectorum est maxime accidentalis, facpius varians vix ad specierum differentias, nunquam vero ad generum characteres adhibendus.

Chrysis Linn. Corpus auratum.

Chrysis Brynn. Corpus auratum.

§. 33.

Characteres generici a comparatione cum alio insectorum genere desumpti nullo modo tolerandi.

Omne simile claudicat et tertium comparationis haud semper eruitur.

Tyronibus inferuire studemus, qui genera vix vlla nouerint, et illis comparatio semper obscura.

Necydalis Scop. Antennae cerambycinae.

Termes Scop. Facies Pediculi.

Pediculo cognatus et similis. Raj.

§. 34.

Characteres generici omnes, qui non a numero, figura, situ et proportionem partium insectorum desumuntur, omnino excludendi.

Varii varias insectorum proprietates loco characteris assumserunt at perperam, nunquam alios characteres, quam e partibus ipsis desumptos admittimus.

Carabus Scop. Corpus agile.

Dytiscus Scop. Corpus segne.

Ephemera. Volatus grauis, vita breuis.

§. 35.

Genus vnica specie constare potest, licet plurimis faepius componitur.

Vnicam speciem continent.

Calopus.

Melyris.

Alurnus.

Scaurus.

Cerocoma.

Leucospis.

Plurimis speciebus constant alia genera, quae Entomologis in primis commendo.

Curculio.

Phalaena.

Ichneumon.

Musca.

Acarus.

Papilio.

Tinea.

Apis.

Tipula.

Pediculus.

Sphinx.

Cimex.

Syrphus.

Aranea.

Phryganea.

§. 36.

Termini artis in characteribus genericis puri eligendi, obscuri, erronei et dubii omnino relegandi.

Termini artis vsum praebent eximium in compendio loquendo. Sint solummodo adaequatis definitionibus rite determinati, constantes et rite adhibiti.

Rostrum Cimicis, Curculionis, Bombylii, Muscae, multum a se inuicem differunt.

Hautsellum. Rostrum. Linn. Proboscis. Scop.

Auxi Entomologiam plurimis inprimis instrumentorum cibariorum, vti Clypeus, Labium, Mandibula, Maxilla, Galea, Hautsellum.

VII. N O M I N A.

§. 1.

Denominatio alterum Entomologiae fundamentum de nominibus disponit eaque determinat, auget.

Nomina si pereunt, perit et cognitio rerum.

Dentis nominibus rite determinatis aliis ideas nostras nullo modo communicare valemus.

Veterum nomina plerumque praestantissima, ideoque et omnia nomina Linnaeana in veterum eruditione trita, retinui, quamvis eorum fontes saepius ignoramus.

§. 2.

Nomina vera infectis imponere Entomologis genuinis tantum in potestate est.

Denominatio insectorum facillima quidem videtur, at difficillima tamen est, quum cognitionem generum omnium ante conditorum eorumque nominum supponat.

Nomina absurda infectis plurimis ab idiotis imposita sunt e. gr.

Molitor. Scarabaeus.

Ceruus volans. Lucanus.

Gallina Mariae. Coccinella.

Aedilis. Cerambyx.

Vrfus. Bombyx.

Libatrix. Bombyx.

Leopardus. Sphinx.

Meticulosa. Noctua.

Admirabilis. Bombyx.
 Terribilis. Bombyx.
 Somnolentus. Bombyx.
 Audax, intrepidus. Hemerobius,
 Abyssus Satanae, Monoculus.

§. 3.

Nomina insectorum omnia sunt vel classis et ordinis, vel generis et speciei; illa semper in enunciatione insecti sunt muta, haec vero sonora.

Insectum nomine generico et specifico instructum, perfecte nominatum est.

Nomen classis et ordinis nunquam nomen insecti intrabunt, quamvis subintelligantur.

§. 4.

Nomina classium continebunt characterem essentialem suae classis,

Nomina sunt onera artis ineuitabilia, ideoque quantum fieri potest facilitanda.

Nomina classium Linneana abs alis classes desumens optima, nec mala Schlugiana latina.

Linnaeana.

Coleoptera.
 Hemiptera.
 Lepidoptera.
 Neuroptera.
 Hymenoptera.
 Diptera.
 Aptera.

Schlugiana.

Vaginantia.
 Semivaginantia.
 Farinacea.
 Venosa.
 Bialata.
 Nuda.

§. 5.

Nomina classium omnia eadem lingua proponenda sunt.

Nomina

Nomina latina aut graeca bona sunt, at eadem per omnes classes retineri debent.

Male ideo Scopoli mutauit Linnaei Aptera in Pedestria, Hymenoptera in Aculeata, et reliquit reliqua Graeca.

§. 6.

Nomina classium iisdem semper partibus desumenda sunt.

Characteres classium ab iisdem semper partibus desumendi; nomina vero exprimant characterem. Ergo et nomina ab iisdem semper partibus sint petenda.

Mutauit et Scopoli quarundam classium nomina desumens Linnaei, Hemiptera in Proboscidea, Hymenoptera in Aculeata, Diptera in Halterata et Aptera in Pedestria, quo ipso et determinatio et denominatio magis lubricae.

§. 7.

Classium nomina vnico tantum constabunt vocabulo nec nimis composito.

Nimis composita mihi dicuntur verba, quae plura quam duo vocabula continent.

Characterem loco nominis assumere inconsultum, quum nimis longus difficillime memoria retineatur.

Ex ouis sphaericis exclusa, atque vltima et integra forma et si non magnitudine nata. Lister.

Ex ouis longiusculis vermiculi nati, e quibus adultis Chrysalides fiunt, aut quae nuda et in nymphea esse dicuntur, quae omnia non aliud sunt quam status quidam seu conditiones adolescendi a victus ratione. Lister.

§. 8.

Nominum ordinum cum nominibus classium par est ratio, attamen magis libera sunt.

Contineant characterem essentialem sui ordinis.

Antennis filiformibus.

Antennis setaceis.

Sint omnia in eadem lingua proposita.

Omnia eiusdem classis iisdem partibus petenda.

Vnico aut duobus content tantum vocabulis.

§. 9.

Quaecunque insecta genere conueniunt eodem nomine generico designanda sunt.

Afellus Raj. Pulex marinus Raj. Oniscus.

Libella Raj. Musca rarissima in Italia capta Raj.
Libellula.

Cimex Raj. Musca cimiciformis Raj. Cimex.

Character genericus idem et idem nomen supponit, quum character definitionem et generis et nominis contineat.

§. 10.

Quaecunque e contrario insecta genere differunt, diuerso nomine generico distinguenda sunt.

Scarabaeus maximus.	Melolontha.
Scarabaeus magnus.	Scarabaeus.
Scarabaeus maiusculus.	Nicrophorus.
Scarabaeus viridis.	Chrysomela.
Scarabaeus alter.	Coccinella.
Scarabaeus olens.	Cerambyx.
Scarabaeus niger.	Spondylis.
Scarabaeus viridis.	Cicindela.
Scarabaeus castaneus.	Elatr.
Scarabaeus niger.	Tenebrio.
Scarabaeus niger.	Carabus.

Scarabaeus

Scarabaeus cauda furcata.	Forficula.
Scarabaeus maiusculus.	Staphylinus.
Scarabaeus mollis.	Meloe.
Scarabaeus maiusculus.	Curculio.

§. 11.

Nomen genericum in eodem genere vnicum tantum erit.

Vnicum genus, vnicum nomen, ne oriatur confusio.

Cantharis seu Scarabaeus.
Smaragdulus siue Viridulus Merr.

§. 12.

Nomen genericum in eodem genere semper idem erit.

Character generis semper idem, ergo et nomen.

Silpha Linn.	Peltis Geoff.
Buprestis Linn.	Cucuius Geoff.
Empis Linn.	Afilus Scop.
Afilus Linn.	Erax Scop.
Conops Linn.	Empis Scop.
Lucanus Scop.	Platycerus Geoff.
Lepisma Linn.	Forficina Geoff.
Carabus Linn.	Buprestis Geoff.

Nominum genericorum enim mutatio semper anomalam confusionis praebet.

§. 13.

Nomen genericum vnum idemque ad diuersa designanda genera assumptum altero loco excludendum erit.

Attelabus Linn. Attelabus.
- - - Geoff. Hister.

Cantharis Linn.	Cantharis.
- - - Geoff.	Lytta.
Buprestis Linn.	Buprestis.
- - - Geoff.	Carabus.
Afilus Linn.	Afilus.
- - Scop.	Empis.

§. 14.

Qui novum genus constituit, eidem nomen etiam imponere tenetur.

Nomen est sonus generis, ideoque absque nomine genus indicari non potest, et absque nomine cognitio generis perit.

Perlarum forte species. Aldr.
 Pediculo cognatus et similis. Raj.
 Ad Scolopendram accedens. Raj.
 Musca rarissima in Italia capta. Raj.

§. 15.

Nomina generica e duobus nominibus integris ac distinctis facta e republica entomologica plane releganda sunt.

Leo Aphidis Reaum.	Hemorobius.
Scorpio Musca Frisch.	Panorpa.
Musca Scorpiura Merr.	Panorpa.
Vespa Ichneumon Raj.	Ichneumon.
Scorpio Araneus Frisch.	Scorpio.
Locusta Pulex Swamm.	Cicada.
Musca Cerambyx Schaeff.	Leptura.

§. 16.

Nomina generica ex duobus vocabulis distinctis et integris composita tolerari non debent.

Cervus volans Imp.	Lucanus.
Taurus volans.	Lucanus.
Musca tripilis.	Ichneumon.

Musca

Musca apiformis Pet.	Bombylius.
Musca camiciformis Raj.	Cimex.

§. 17.

Nomina generica e duobus vocabulis latinis integris et compositis reicienda sunt.

Ruricolus.	Carabus.
Formicaleo Geoff.	Myrmeleon.
Gryllotalpa Raj.	Acrydium.
Ligniperda Pall.	Apate.
Binoculus Geoff.	Monoculus.

Graeca talia optima at latinae linguae omnino contraria sunt.

Formicaleo Geoff.	Myrmeleon.
Ligniperda Pall.	Lymexylon.

§. 18.

Nomina generica hybrida e vocabulo graeco et latino composita haud agnoscenda sunt.

Monoculus Linn.

§. 19.

Nomina generica cui syllaba vna vel altera praepositur aut in fine additur, vt aliud plane genus quam antea significet, Entomologis indigna sunt.

Syllaba praeposita.

Hydrocantharis. Raj.	Donacia.
Binoculus. Geoff.	Monoculus.

Syllaba in fine addita.

Asellus. Raj.	Oniscus.
Cancellus. Raj.	Cancer.
Libelloides. Schaeff.	Ascalaphus.
Coccinella.	Coccus.

§. 20.

Nomina generica simili sono exeuntia anſam pra
bent confuſionis.

Formicaleo. Raj.	Myrmecleon.
Chamaeleo. Goed.	Stratiomys.
Leo Aphidis. Reaum.	Hemerobius.
Rediculus. Raj.	Pediculus.
Pediculus marinus. Raj.	Oniscus.
Pediculo cognatus. Raj.	Termes.
Musca ſcorpura. Merr.	Panorpa.
Musca tripilis. Mouff.	Ichneumon.
Musca apiformis. Pet.	Bombylius.
Musca cimiciformis. Raj.	Cimex.

§. 21.

Nomina generica inſectorum cum Botanicorum,
Zoologorum, Lithologorum aut Medico-
rum nomenclaturis communia, ſi ab Ento-
mologis poſtea aſſumta, ad ipſos remittenda.

*Quadrupedia.**Amphibia.*

Cervus volans } Lucanus.	Testudo Blank. Caſſida.
Taurus volans }	
Leo Aphidis. Hemerobius.	

*Botanica.**Medica.*

Squilla Klein. Gammarus.	Ephemera.
Coris. Acanthia.	Anthrax Scop.
Staphylinus.	
Serratula Schulz. Helops.	

Lapides.

Smaragdulus vel viridulus Merret.	Citonina.
Perla Petiv. Hemerobius.	

*Coeleſtia.**Moralia.*

Capricornus Degeer. Ce-	Admirabilis } Goed. Bombyz.
rambyx.	Terribilis }
<i>Mathematica.</i>	Audax intrepidus Goed. He-
Geometra Scop. Phalaena.	merobius.
Tortrix Scop. Pyralis.	

§. 22. No-

§. 22.

nomina generica contraria speciei alicui sui generis mala sunt, vix toleranda.

Bostrichus glaber.
Curculio nobilis.
Scarabaeus arboreus.

§. 23.

nomina generica diminutiva e lingua latina contorta toleranda, quatenus praestantissima haud sunt.

Forficula
Nitidula
Mordella
Coccinella

Forceps.
Nitidus.
Mordes.
Coccus.

§. 24.

nomina generica obscura graeca et latina, quorum fontes quidem ignoramus, tamen retinenda sunt; barbara vero omnino excludenda.

ymologia nominum inprimis latinorum difficillime eruitur et eruta saepius tamen dubia persistit.

nomina barbara, quae quidam in Entomologia in nouissimis temporibus introduxerunt, omnino reiicienda, quum nullo modo intelligantur et difficile pronuncientur.

Obscura latina.

nebrio. Tenebrae.
canus Plinii.
ada.
nex.
rdella. Mordeo.
ermes.

Obscura Graeca.

Silpha
Attelabus
Cantharis
Carabus
Necydalis
Staphylinus

σιλφη
αττελαβος
κανθαρις
καραβος
νεκυδαλις
σταφυλινος

Nitidula

Nitidula Cicer.	Thrips	θριψ
Paederus.	Ips	ἰψ Theophr.
Opatrum.	Acrydium	ακρυδιον
Truxalis, Plinii.	Cetonia	κετονια Hesych.
Crabro, Plinii.	Melyris	μελουργς
Hister.	Erodius	εροδιος
Forficula. Forfex.	Spondylis	σπονδυλη Cordi
Locusta Plinii.	Zygia	ζυγια
Formica.	Helops.	ἑλως
Vespa.	Sepidium	σηπιδιον
Termes.	Scarites	σκαριτες
Apis.	Lytta	λυττα
Cancer.	Anobium	ανοβιον
Pagurus.	Erotylus	ερωτολυς
Scyllarus.	Alurnus	αλورνος
Astacus.	Saperda	σαπερδης
Gammarus.	Lamia	λαμια
Aranea.	Zonitis	ζονιτις
Phalangium.	Trox	τροξ Hesiod.
Papilio.	Ascalaphus	ασκαλαφος Aristot.
Phalaena.	Scolia	σκολια Aristot.
Noctua. Nox.	Andrena	ανδρενα Aristot.
Tinea.	Oniscus	ονισκος Theophr.
Fulgora. Fulgeo.	Cynips	κυνιψ
Pulex.	Ichneumon	ιχνευμων
Nepa.	Euania	ευανια
Reduvius.	Nomada	νομαδα
Tipula.	Bembex	βεμβιξ
Bibio.	Sphinx	σφινξ
Musca.	Zygaena	ζυγαινα
Tabanus.	Pyrallis	πυραλις
Oestrus.	Rhagio	ραγιον
Culex.	Conops.	κονοψ
Afilus.	Bombylius	βομβυλιος
Pediculus.		
Acarus.		

§. 25.

Nomina generica, quae characterem essentialen
habitum aut proprietatem singularem insi-
ctorum sub genere militantium exprimun-
semper optima sunt.

Scarabaei

VIL N O M I N A,

111

abacus	fodio	σκαπτω
meftes	pellis	δερμα
chius	capillae	τριχες
te	inopoftura	απατη
rophorus	vespillo	νικροφορος
aeridium	rotunditas	σφαιρα
hrus	palus	ελος
cinella	granum	κακκος
culio f. Gurgul.	toruus	γοργυπιος
yfomela	poma aurea	χρυσομηλα
irus	pedibus inflexis	σκαυρος
pyris	Fax	λαμπας
tura	attenuo	λεπτω
reftis	bos (βας) inflam-	πρηστης
	mans	
ifcus	vrinator	δυτης
ptocephalus	abfcondo	κρυπτω
	caput	κεφαλη
olontha	pomarium	μηλον
abris	molitrix	μυλαβρις
exylon	perdo	λυμαινω
	lignum	εulon
is	inutilis	βλαψ
elia	obefus	πεινιλης
porus	celeripes	οξυπορος
lus	mollis	απαλος
ria	lanugo	λαχνη
achius	malachites	μαλαχιτης
opus	pulcr. pedes habeas	παλοπας
acia	arundo	δοναξ
rophilus	aqua	υδωρ
gium	fpina	ραχis
hrus	agilis	ελαφρος
ta	nocco	βλαπτω
llus	grunnio	γρυλλιζω
hus	pellis	βυρσις
hus	strideo	βρυχω
renus	flos	ανθος
richus	cincinrus	βοστρυχος
yfis	aurea	χρυσis
melion	formica	μυρμηξ
hia	palus	τιφος

Raphidia

Raphidia	acicula	ραφιδία
Thynnus	cum impetu fero	θύνη
Ephmera	vnus diei	εφημερος
Lepisma	squama	λεπισμα
Hemerobius	dies	ήμερα
Mutilla	mutilus	μυτίλος
Agriou	ferus	αγριος
Trombidium	grumulus	τρομβιδιον
Scelopendra	assulae corporis	σκολοψ
Scorpio	exacerbo	σκορπιου
Sesia	tinea	σησ
Hepialus	febris lenta	ήπιαλος
Pterophorus	ala	πτερον
Notonecta	humco	νοτετω
Aphis	dirimio	αφιστημι
Tettigonia	strideo	τεττιζω
Coccus	granum	κοκκος
Acanthia	spina	ακανθια
Naucoris	nauticus	ναυκληρος
Syrphus	vulgatus	συρφος
Empis	imbibo	εμπινω
Stomoxys	os facio	στομοιω
Hippobosca	equus	ίππος
Mantis	vates	μαντις

§. 26.

Nomen genericum antiquum antiquo generi con-
venit.

Nomina veterum difficillime eruuntur et eruta
dubia tamen semper persistunt, quum figurac
et descriptiones vix vllae.

Antiqua ideo nomina, quum indeterminata, su-
perflua sint optime insectis iam diu notis
imponuntur.

Scarabaei genus antea sub se comprehendebat Cetoniam,
Melolontham, Lucanum, Trichium, at detectis
characteribus novis essentialibus notissima illa in-
secta noua nomina assumere nequeunt, hinc an-
tiquissima illa recepta fuere. Trichius vero vix
veteribus notus nouum nomen assumsit.

§. 27. No-

§. 27.

Nomen genericum dignum, alio licet aptiore permutare non licet.

Nomina in veterum eruditione trita pleraque optima haud mutanda, quamvis interdum eorum derivationem ignoremus.

Melolontha maxilla dentata aptius Grathodonthus essentiali nomine vocari posset.

Carabus reliquis insectis maxime praedatur ideoque illi nomen Leistus conueniret.

Abstineamus vero a tali mutatione in infinitum, quae tantummodo confusionem et tandem ruinam scientiae parit.

§. 28.

Nomina generica noua haud fingenda, quamdiu synonyma digna in promptu sunt.

Antiquum si disiungitur genus, noua nomina effingenda non sunt, quamdiu antiqua adsunt, nam antiquo generi antiquum conuenit nomen. §. 26.

Nouum genus detectum melius nouo nomine nominatur, quamvis antiqua nomina haud deessent.

§. 29.

Nomen genericum vnius generis, nisi superuacaneum, in aliud transferri haud debet.

Omnes nominum mutationes ansam praebent confusionis. Maneant ideo omnia, nisi sint noxia aut absurda, de quibus iam dictum.
e. gr.

Scopoli mutavit Linnaei Asilus in Erax, Empis in Asilus et Conops in Empis: inde necessario oritur confusio, quum iam ideam aliorum insectorum cum his nominibus combinare soleamus.

§. 30.

Si genus receptum secundum leges naturae et artis in plura dirimatur, tum nomen antea commune vulgatissimo insecto manebit.

Scarabaei genus quum dirimerem in Scarabaeum, Melolontham, Cetoniam, Trichium et Lucanum, necessario Scarabaeus hoc nomen commune antea omnibus concedere debui, quum insecta generis frequentissima notissima sint.

§. 31.

Nomina Entomologiae generica omnia latinis litteris pingenda.

Sonus nominum, quantum fieri potest, facili-
tandus, ideoque nec graeca, nec barbari
admittimus; et terminationem graecam in
latinam mutamus.

η in a	σιλφη	Silpha.
κ in c	κοκκος	Coccus.
χ in ch	χρυσομηλα	Chrysomela.
θ in th	κανθαρις	Cantharis.
ο in u	καρβος	Carabus.
υ in y	νεκυδαλις	Necydalis.
ψ in ps	θριψ	Thrips.
φ in ph	σταφυλινος	Staphilinus.
ον in um	ακρυδιον	Acridium.
ου in y	μελουργς	Melyris.
η in is	σπονδυλη	Spondylis.
ης in a	σαπερδης	Saperda.
αι in ae	ζυγαينه	Zygacna.

§. 32. No-

§. 32.

Nomina generica sesquipedalia, enunciato difficilia et nauseosa semper fugienda.

Sesquipedalia dicimus verba, quae plures quam duodecim litteras continent.

Cryptocephalus. Geoff.

Nauseosa, quae nescio quid insueti produnt.

Anthrax. Scop.

Erax. Scop.

Bugo. Brynn.

§. 33.

Terminis artis loco nominum genericorum abuti inconsultum semper erit.

Hexapus Raj.

Millepes Matth. Oniscus.

§. 34.

Nomina triuialia a Linnaeo primo introducta vocamus nomina specierum propria.

Linnaeus his Zoologiam, Botanicam et Mineralogiam locupletauit.

Vfus nominum triuialium eximius in breuitate et constantia. Differentiae enim specificae saepius nimis longae euadunt et nouis detectis speciebus mutari debent. Nomina vero triuialia semper permaneant.

Nomina triuialia fere innumera nominibus classificis et genericis magis libera sunt, attamen quibusdam regulis limitata.

§. 35.

Nomina triuialia vnico tantum constabunt vocabulo, nec nimis composito aut sesquipedali.

Commendant se nomina triuialia in primis breuitate, ideoque nomen sit vnicum.

Scarabaeus flos Chalcii striatus. Voet.
 - - - orphanus maculosus. Voet.
 - - - scarabaeoides crispans.

Vocabula sesquipedalia semper fugienda, quum difficilius memoria retineantur.

Musca coeruleoophthalmica. Scop.
 Chrysomela Friderichsdalensis. Müller.

§. 36.

Nomina triuialia in oides desinentia ad similitudinem quandam cum alio genere exprimentam minus placent.

Nomina generica in oides Botanicorum omnino reiecta in Triuialibus insectorum nunc iterum introducta.

Notitiam reliquorum generum praesupponit talis comparatio; at imprimis tyrones docere studemus.

Noscitur insectum ex nomine, et nomen ex insecto, ambo vero ex proprio caractere; comparatio igitur nunquam admittenda.

Habitus praeterea saepius fallit et in eodem genere interdum insecta, quae habitu differunt, quo ipso comparatio fallax euadit.

Erax conopsoides. Scop.
 Erax tenthredoides. Scop.
 Tipula hemerobioides. Scop.
 Tipula phalaenoides. Linn.
 Musca conopsoides. Linn.
 Lucanus caraboides. Linn.
 Asilus crabroniformis. Linn.
 Erax crabroniformis. Scop.
 Apis vespiformis. Scop.
 Sphecx vespoides. Scop.

§. 37. No-

§. 37.

Nomina triuialia nunquam gradum comparatiuum aut superlatiuum admittunt.

Comparatiuus et superlatiuus semper comparationem cum reliquis speciebus eiusdem generis indicant, quae nullo modo admittenda.

Necydalis maior.

Chrysomela vulgatissima.

- - - minor.

Lampyrus latissima.

- - - minima.

Detegatur Species Necydalis adhuc minor, tunc Necydalis antea minima vocata maior euadit.

§. 38.

Nomina triuialia in eadem specie multiplicata semper confusionem praebent, ideoque omni modo euitanda.

Nullum ideo nomen triuiale proponendum absque iusta differentia, vt mox innotescat species.

Nomina triuialia antecessorum inprimis Linnaei sancte seruaui.

Scarabaeus longipes Scop.

Schaefferi, Linn.

- - - illyricus Scop.

Taurus Linn.

Papilio Dryas Scop.

Phaedra Linn.

- - - Fagi Scop.

Hermione Linn.

- - - Achine Scop.

Dejanira Linn.

- - - Polymeda Scop.

Hiperanthus Linn.

- - - riuularis Scop.

Prorsa Linn.

- - - Amyntas Scop.

Arcana Linn.

- - - Menalcas Scop.

Pamphilus.

§. 39.

Nomina triuialia a loco aut ab anni temporibus desumpta toleranda, quauis haud optima.

Locus et tempus insecti sunt maxime accidentalia, quamvis absque loco aut tempore cogitari haud possit. Insecta plerumque plurimis regionibus, plurimisque anni temporibus communia.

Toleranda tamen sunt, quamvis haud imitanda, quum aliquam insecti ideam quamvis accidentalem communicent.

Cicindela germanica.

Scarabaeus vernalis.

- - - *maura.*

Chrysomela americana.

Melolontha solstitialis.

Scorpio europaeus.

Dermestes vernalis Myll.

- - - *americanus.*

- - - *afer.*

- - - *australasiae.*

- - - *maurus.*

§. 40.

Nomina triuialia a magnitudine desumpta haud optima, ideoque non imitanda.

Magnitudo a loco, a climate, ab alimento nimis variat, ideoque species haud distinguit nec nomen intrare debeat.

Maiores et minores species deteguntur ideoque species, quae olim giganteae aut pygmaeae erant, intermediae euadunt, quum magnitudo semper relatiua.

Euprestis gigantea.

Chrysomela gigantea.

- - - *minuta.*

- - - *minuta.*

§. 41.

Nomina triuialia ad clarissimorum virorum memoriam conferuandam introducta sancte seruanda.

Hoc

Hoc vnicum et summum laboris praeonium caste dispensandum ad initamentum et ornamentum Entomologiae.

Botanici nomina generica hunc in finem introduxerunt, at in Entomologia genera pauciora raroque noua deteguntur.

Nomina triuialia ideo primus introduxit *Linne*, quum constantia sint. Idemque semper erit. Ambo conseruant nomen, ambo indicant virum de scientia bene meritum.

Nomina triuialia Papilionum splendidorum patronorum fautorumque memoriae, Pyralidum vero amatorum, Tinearum denique scriptorum dicauit a *Linne*, quem et nos secuti sumus.

Scopoli hic nomina triuialia Araneorum recepit, at minus placent. Araneorum species luridae, ingratae nec adhuc rite determinatae. Varietates, metamorphoseos et sexus plures adhuc reducendae, at nomen viri de scientia bene meriti in Entomologia deleteretur.

Nomina classium et ordinum in eundem finem nuperrime assumpsit idem *Scopoli*, at nomina haec inconstantia semper vacillant. Nouus systematicus nouos classes et noua nomina assumit. Nomina generica et triuialia rite determinata eaque sola permanent.

§. 42.

Nomina triuialia insectorum, quorum laruae plantis victitant, optime e plantis, quibus victitant laruae, desumuntur.

Dant talia nomina pulchritudinem et nitorem scientiae, vt mox constet, in quibus plantis quaerenda, quomodo educanda sit larua; quibus plantis noceat et hoc e solo nomine.

Quamdiu ideo alimentum laruae ignoramus, imponatur nomen vagum vndiquaque libere desumptum, quum succedaneum tantum sit.

Chrysomela Vitellinae.

- - - Populi.

- - - Graminis.

Curculio Palmarum.

- - - Salicis.

- - - Populi.

- - - Betulae.

§. 43.

Nomina triuialia insectorum, quorum laruae plantis haud victitant, habitum aut differentiam specificam exprimere deberent.

Difficile et interdum impossibile erit vnico vocabulo characterem speciei exprimere, vbi vero nomen tale inuenitur, praestantissimum semper erit.

Sphex cribraria.

- - clypeata.

Scarabaeus nasicornis.

- - - nuchicornis.

Ptinus flabellicornis.

Scarabaeus mobilicornis.

Musca pellucida.

§. 44.

Nomina triuialia a coloribus desumpta nullo modo excludere valemus.

Colores difficillime quidem rite verbis exprimuntur, in eadem specie nimis ludunt, quo ipso nomina a coloribus desumpta lubrica et incerta euadunt.

Chrysomela 10 punctata saepe punctis tantum sex aut octo vidimus.

Attamen quum differentias specificas a coloribus coacti desumimus, et nomina triuialia differentias exprimentia iisdem coloribus desumere necesse erit.

§. 45. No-

§. 45.

Nomina triuialia nunquam absque summa virgente necessitate mutanda sunt.

Omnis mutatio nominum ansam confusionis praebet, sunt ideo omni modo conseruanda.

Nomen vagum pro nomine vago, vti pleraque sunt, substituere superuacaneum foret. Mutentur ideo nunquam, nisi cibus aut habitus aut character essentialis exprimi possint.

§. 46.

Nomina triuialia propria aut substantiua litteris maioribus initialibus, adiectiua vero minoribus pingere soleo.

Affumamus modum aliquem ad aequalitatem nominum obtinendam.

Scarabacus Hercules.
- - - - Nicanor.

Scarabacus stercorarius.
- - - - vernalis.

VIII. DIFFERENTIAE.

§. 1.

Differentia specifica legitima distinguit insectum ab omnibus congeneribus.

Differentiae ideo omnes, quae insectum a congeneribus haud distinguunt, falsae sunt.

Scarabaeus totus niger, capite inermi Geoff.

Differentiae itidem, quae insectum ab aliis quam congeneribus distinguunt, falsae sunt, quum superflua contineant.

Quo plures Entomologus nouerit insectorum species, eo ceteris paribus etiam praestantior erit, quum omnis vera cognitio humana cognitione specierum nitatur.

§. 2.

Differentia continet characterem speciei essentialem, Descriptio vero naturalem.

Differentia ideo descriptione vndique breuior, quum descriptio differentiam semper contineat.

Tota speciei cognitio nititur differentia, ideoque in hac condenda summa adhibenda diligentia, ne varietates in specierum numerum introducamus, aut species varietatum loco assumamus.

§. 3. Diffe-

§. 3.

Differentia omnis a partibus insectorum haud ludentibus desumenda.

Varietates distinctas esse species, nemo sanus facile dixerit.

Apum femina, mares, neutra.

Formicae alatae, apterae.

Lucanus Ceruus mas, femina et sic in innumeris.

Erroneae ideo omnes sunt differentiae specificae, quae varietates loco speciei tradunt.

§. 4.

Differentiae a magnitudine desumptae nullo modo tolerandae.

Magnitudo mutatur in animalibus uti in plantis loco, climate, alimento, ideoque species nunquam rite determinat.

Nicrophorus vulgaris in America boreali nostro triplo maior.

Apis femina et mares neutris maiores.

Mensuratio ideo insectorum accuratissima in novissimis temporibus introducta minus placet, quum semper incerta speciem nunquam distinguat. Proportio partium inter se constantior maiorem praeberet utilitatem.

In differentia ideo nunquam assumenda est magnitudo, quum notam constituat ludicram, saepius variantem.

Lucanus fuscus maximus. Drury.

Coccinella Populi nostratum gigas. Scop.

Scarabaeus magnus.

- - - maximus.

- - - maiusculus.

- - - exiguus.

Scarabaeus

Scarabaeus parvus.

- - - minimus. Lister.

§. 5.

Notae collatitiae cum aliis speciebus diuersi generis in differentia euitandae.

Differentia insectum tantum a congeneribus distinguit, character vero ab insectis reliquorum generum.

Tyronibus inservire studemus, ideoque nullam insectorum notitiam praesupponere valemus.

Differentiae ideo omnes malae, quae notitiam aliorum insectorum supponunt.

Carabus metallicus thorace lateribus conniuentibus vti in Scarabaeis. Scop.

Tenebrio molitor Carabi minoris statura et habitu. Scop.

Dytiscus minimus statura Chrysomelae nemorum. Scop.

Conops calcitrans Muscae domesticae similis vt ouum ouo. Scop.

§. 6.

Notae collatitiae cum aliis speciebus eiusdem generis malae sunt.

Noscatur insectum e differentia et differentia ex insecto, vtrumque vero ex propriis notis in illa scriptis, in hoc delineatis. Tertium nullo modo admittendum.

Magistri est condere differentiam, tyronis ex ea noscere insectum.

Reliquae species eiusdem generis non semper adfunt, vt comparentur.

Erroneae ideo omnes sunt differentiae notas collatitias continentes.

Dermeſtes murinus, ſtatura prioris. Scopoli.

Carabus juncus, ſtatura vulgaris at thorax pone anguſtatus eodem modo conſtructus, ut in granulato. Scop.

Bupreſtis picta, guttatae ſubaequalis ſed latior. Pall.

Scarabaeus cyathiger, elytra paullo ſaturatiora, quam in ſolſtitiali. Scop.

§. 7.

Inventoris aut alius cuiuſcunque nomen in differentia nunquam adhibeatur.

Nomen inventoris haud ad notas ſed ad hiftoriam infecti pertinet, differentiam ideo haud intrabit, at ad finem descriptionis aut ſynonymorum collocabitur, ne hiftoria deficiat.

Differentias ideo omnes erroneas ſtatuiſmus, quae nomen aut inventoris aut deſcriptoris continent.

Aſellus aquaticus Gefneri. Raj.

Pulex marinus Bellonii, Mouffetii et Gefneri. Raj.

Pediculus marinus Bellonii et Gefneri. Raj.

Blatta prima ſeu mollis Mouffetii. Raj.

Locuſta *Pulex* Swammerdamii. Raj.

Muſca cimidiformis Dom. Willugbeji. Raj.

§. 8.

Locus natalis ſpecies nunquam diſtinguit.

Locus quidem infecto proximus, attamen varians, quum a loco in locum moueatur.

Infecta etiam in muſaeis noſcere iuvat.

Variae regiones ſaepe eadem alunt infecta, uti America et Europa ſeptentrionalis.

Addatur vero locus, ſi conſtat, in fine ſynonymorum, ut innotefcat, unde deſumendum ſit infectum.

Fallae

Falsae ergo omnes sunt differentiae a regione, ab alimento, a solo, aut a frequentia desumptae.

a solo.

Araneus in ericetis seu rupibus degens. Raj.

Gryllus Gryllotalpa cuniculos sub terra culta fodit, globosum nodum ibi struit. Scop.

Musca ambulat super aquas stagnantes. Scop.

ab alimento.

Scarabaeus in stercore bovinus degens. Raj.

Dermeestes habitatio in Cadaveribus. Scop.

Dermeestes gregarius in fungis habitans. Scop.

Scarabaeus alter arboreus. List.

a regione.

Crabroni congener in Italia capta. Raj.

Papilio alis amplissimis maior virginiana. Raj.

Papilio sulphureus Iamaicensis. Raj.

a frequentia.

Musca rarissima in Italia capta. Raj.

Locusta Anglica vulgarissima. Raj.

Scarabaeus vulgaris maior. Raj.

Papilio urticae vulgarissima. Raj.

§. 9.

Differentiae a larua et pupa desumptae in Entomologia reiciendae.

Differentias reales saepe administrat larua, at raro insectorum metamorphosin rite cognoscimus. Laruae praeterea raro aut nunquam in musaeis occurrunt, ideoque in differentis omittendae.

In descriptione vero descriptio laruae et pupae optime additur, ut insectum in omni metamorphoseos statu cognoscatur.

Falsas ideo omnes vocamus differentias a larua aut pupa desumptas.

Musca Fungorum, larua in Agaricis et Boletis habitans. Scop.

Musca

Musca putris, larua saltatrix in caseo butyraceo molli et humidiori degens. Scop.

Musca Braſicariae Erucae. Raj.

§. 10.

Tempus inſectorum differentias praebet ſemper erroneas.

Tempus eſt inſecti accidentale. Exiſtit tempus haud in inſecto, ſed inſectum in tempore.

Variat tempus ſecundum maiorem aut minorem caloris gradum in diuerſis regionibus et diuerſis annis diuerſum.

Scarabaeus ſolſtitialis, natiuitas aetiua circa dies caniculares. Scop.

§. 11.

Color in eadem ſpecie mire ludit, hinc in differentia, niſi omnes aliae notae defunt, aſſumendus non erit.

Color leuiſſimas praebet differentias, viſum oblectat at infinite ludit.

Variat color in eodem indiuiduo aetate.

Color ruber in nuper naſis pallidus.

- - obſcurus ſenſim ſaturatioꝝ ſiue niger euadit.

Variat color in eadem ſpecie ſexu aut caſu.

Stenocorus meridianus, femina nigricans, mas teſtaceus.

Nicrophorus et vulgaris et germanicus innumeras coloris varietates praebent, nullo modo diſtinguendas.

Accedit, quod nunquam colores adaequate determinare aut verbis exprimere valeamus.

Nimia eorum eſt varietas et miſcela.

Colorum

Colorum systema quidem elaborarunt viri meritiſſimi Scopoli et Poda, at vacillans ſemper erit, quum eorum colores aequè ludentes ac ipſorum infectorum.

Sit e. gr. Color viridis compositus ex coeruleo et ſauro; at differens miſcela differentium colorum componendorum differentem dabit colorem viridem; nam et præſtantia ingredientium et minima variatio in compoſitione inſignem præbet differentiam.

Colores vero a colore rerum uſitatiffimarum deſumtis adhuc magis fallaces ſunt.

e. gr. Color carneus: cutis iunior ſani hominis;
- grifeus; capilli cani, qui infinite ludunt.

Colores ideo e differentia, quantum licet, expellere conſultum duco, ut tandem ſcientia firmo ſtet talo.

Dentis vero coloribus nondum infecta diſtinguere valemus. Seri forte nepotes eſſentiales ſpecierum differentias detegent, et tunc colores omnino excludendi.

§. 12.

Odorem nunquam differentiam diſtinctam tradere contendimus.

Olfactus maxime obſcurus inter omnes noſtros ſenſus, examinat tenuiſſima corporum effluvia, quæ nunquam rite determinare valemus, quum limites haud admittant.

Erroneae ideo ſunt omnes differentiae, quæ ab odore deſumuntur.

Dermestes Veſpillo olet ut Moſchus, Acaris infeſtatur, Scop.

Cerambyx moſchatus: Elytra viridia, odor Moſchi. Scop.
Scarabaeus

Scarabaeus Capricornus dictus maior, viridis, odoratus.
Raj.

Scarabaeus magnus suaeolens. Liff.

Odor insectorum praeterea saepe tantum temporarius.

§. 13.

Differentiae, quae vnicum tantum sexum comprehendunt, semper malae.

Sexus alter nunquam speciem constituit, ideoque proponat etiam differentia notas omni sexui communes, quum e differentia haud sexum sed speciem cognoscere debeamus.

Falsas ideo esse omnes *Scarabaeorum* differentias a cornubus desumptas, *Ichneumonum* ab aculeo contendimus.

Tipula Idriensis, antennae maris pectinatae. Scop.

Astilus pennipes, pedes postici longi: alteri sexui pennati.
Scop.

Chrysomela Friderichsdalensis, elytris sanguineis immaculatis. Mull.

§. 14.

Differentiae insectorum omnes, quae a proprietatibus desumuntur, ludicrae.

Insecta absque accidentalibus per se distinguere laboramus, ideoque omnes notas, quae haud a corpore ipso desumuntur, plane reiiciendas esse credimus, quum nunquam characterem insecti essentialem contineant.

Cimex lectularius, rufus, compressus, domesticus, homini molestus.

Tipula phalaenoides, alis deflexis super folia assiduo cursitans.

Fabr. Entom.

I

Musca

Musca prostrata, domesticae simillima, celerrime auolans
reuolansque in eundem locum, pectori et abdomi
insidet pedibus expansis. Scop.

Empis calcitrans, Muscae domesticae similis, vt ouum
ouo, ingruente pluua tibia nostras valde pun-
gens. Scop.

§. 15.

Pubescencia differentias haud spernendas inter-
dum offert.

Pubescencia comprehendit spinas et hirsutiem,
quarum priores posteriori constantiores
sunt.

Spinas reales praebere differentias e Curculioni-
bus, Hispis, Lamiis aliisque patet, quae
omnes spinis optime dignoscuntur.

Hirsuties interdum differentias exhibet haud ludi-
cras, vti constat e Buprestis fasciculari et hir-
suto et aliis haud paucis.

Ad hirsutiem tamen haud confugiendum, nisi
omnes aliae viae praclusae sint. Abraditur
enim facillime et insecta hirsuta aetate sae-
pius glabra euadunt.

§. 16.

Antennarum notae differentias saepe optimas sup-
peditant.

Antennae ad characteres generum vix vsurpandae,
differentias specificas saepe optimas offe-
runt.

Antennarum proportio Cerambyces distinguit.

Antennarum lamellis septenis. Melolontha Fullo.

Antennis subtus aculeatis. Lamia Rubus.

Antennis hirtis. Cerambyx hispidus.

Antennarum quatuor anterioribus articulis eleuatis. Ce-
rambyx Cerdo.

Anten-

Antennarum articulis quatuor primis barbatis. Cerambyx barbicornis.

Antennarum fasciculo flabellicorni. Elater flabellicornis.

Antennis vncinatis. Papilio Proteus.

§. 17.

Caput differentias interdum naturalissimas subministrat.

Curculionum species demto rostro difficillime distinguuntur.

■ Capite sub maxillis spinoso, scabro Cerambyx spinibarbis.

Capite bicorni. Hispa bicornis.

- - - Sphinx cornuta.

- - - Apis bicornis.

Situs oculorum in Araneis diuersus species optime distinguit.

§. 18.

Thorax differentias naturalissimas, optimas exhibet.

Thorax in multis insectis magnus, speciosus differentias praebet diuersissimas, facillimas.

Thoracis differentias supra dedimus.

Thorace in cornu supra caput protenso. Notoxus monoceros.

Thorace spinoso. Hispa aculeata.

§. 19.

Abdomen et Anus haud raro praesertim in anelytris differentias edunt optimas.

Abdominis notae in Eleuteratis vix adhibendae, quum ab elytris tectae vix oculis pateant.

Reliquorum vero classium genera vix ac ne vix quidem dentis abdominis notis distinguuntur.

Euania appendigaster, abdomine thoraci imposito.

Leucospis dorfigera, abdomine canaliculato aculeum recipiente.

Anus rariores praebet notas at saepe constantes.

Chrysis species dentium numero in ano differunt.

Apis quadridentata ano quadridentato.

Mordella aculeata ano aculeato.

§. 20.

Sternum exsertum et Pectines, quibusdam tantum generibus proprii, differentias optimas relinquunt.

Scarabaeus Chrysis, sterno porrecto.

Muprestis sternicornis, sterno cornuto.

Pectines soli *Scorpionum* generi proprii numero radiorum species distinguunt.

§. 21.

Scutellum in differentia vndique magni faciendum.

Scutellum multas praebet differentias distinctas et faciles.

Scarabaeorum diuisio in scutellatos et exscutellatos optima.

Cimices scutello longitudine corporis.

Stratiomys species scutelli dentibus distinguuntur.

§. 22.

Alae elegantissimas, naturalissimas differentias exhibent.

Natura in nulla parte magis fuit polymorpha, quam et in figura et in colore alarum.

Commen-

Commendant se alae ad differentias, quod speciosissimae sint, quod species facie diuersissimas efficiant, quod facillimas differentias subministrant.

Elytra cleuterorum.

Alae glossatorum.

Alae antliatorum.

Characteres alarum in praecedentibus dedimus.

§. 23.

Differentiae a cauda petitae saepius naturales, ab aculeo vero desumptae nullo modo valent.

Caudam saepius utroque sexui communem inuenimus et notas praebet distinctas, faciles.

Forficulae species.

Ephemera cauda bifeta, trifeta, mutica.

Gryllorum vero feminae solae caudatae.

Aculeus vero in differentia haud adhibendus, quum mares plerumque nullum gerant.

Apis femina et neutra aculeata.

- - mares inermes.

§. 24.

Pedibus species haud paucae facile et rite determinantur.

Curculionum amplum genus secundum pedes diuiditur.

Chrysomelae saltatoriae.

Attelabus Betulae, pedibus saltatoriis.

Scarabaeus Schaefferi, pedibus elongatis.

Iulus et Scolopendra numero pedum.

Obseruandum tamen semper erit, pedes anteriores saepius sexu differre, posteriores vix vnquam.

Marum pedes antici elongati.

Cryptocephalus longimanus.

Marum pedes antici clypeati.

Dytiscus, Vespa cribraria, clypeata.

§. 25.

Instrumenta cibaria saepius differentias bonas, constantes subministrant.

Plurimae sunt partes oris, et interdum differentias praeberent optimas, attamen ad eas haud confugiendum, nisi omnes aliae viae praclusae sint.

Sunt enim partes oris plerumque minutissimae et saepius haud nisi destructo insecto exsumi possunt. Facilitandae vero, quantum licet, sunt differentiae specificae.

Lucanus mandibulis distinguitur.

Prionus Luzonum mandibulis porrectis bifidis.

Apis linguaria lingua septemfida.

§. 26.

Notae genericae in differentia specifica usurpatae absurdae sunt.

Notae genericae in omnibus speciebus consentiunt, ideoque nullo modo distinguunt.

Erroneas ideo esse omnes differentias statuimus, quae notas specificas a generibus desumunt.

Silpha pedicularia thorace marginato. Linn.

§. 27.

Differentiae characteri generico contrariae genus haud rite determinatum demonstrant.

Character genericus sit singulis speciebus sub eodem genere militantibus applicabilis: vide supra.

In

In genere ideo rite determinato character genericus et differentia specifica nunquam contraria esse possunt.

Elater degener thorace edentulo. Scop.

Papilio antennae filiformibus.

§. 28.

Differentia specifica omnis e numero, figura, situ et proportionem variarum insecti partium necessario desumatur.

Notae omnes, quae in insecti partibus fundamentum haud agnoscunt, semper fallaces sunt.

Color. §. 11.

Magnitudo. §. 4.

Collatio. §. 5. 6.

Auctoritas. §. 7.

Locus. §. 8.

Alimentum. §. 8.

Frequentia. §. 8.

Metamorphosis. §. 9.

Tempus. §. 10.

Sexus. §. 12.

Proprietates. §. 13.

Fidas vero notas a solis insecti partibus desumendas contendimus.

Pubescencia. §. 15.

Caput. §. 17.

Abdomen. §. 19.

Scutellum. §. 21.

Cauda. §. 23.

Instrumenta cibaria. §. 25.

Antennae. §. 16.

Thorax. §. 18.

Sternum. §. 20.

Alae. §. 22.

Pedes. §. 24.

Modi, quibus differentia harum partium desumitur, iidem quatuor sunt, quum in genere Numerus, Figura, Situs et Proportio ubique constantes in Insecto, in Musaeo, in Icone.

§. 29.

Differentia specifica genuina est vel synoptica, vel essentialis.

Inuestigandae sunt omnes speciei notae possibiles et ex his optimae eligendae, vt tandem species rite determinetur.

Differentia essentialis synopticae semper anteposenda, et vbi illa inuenta haec omnino deferenda erit.

Silpha sinuata elytris lineis tribus eleuatis, spatio interiecto punctato, thorace scabro. Geoff. Synoptice.

Silpha sinuata elytris apice sinuatis. Essent.

§. 30.

Differentia specifica synoptica insectis congeneribus notas semi dichotomas imponit.

Differentiae essentialis vbi defunt, ad synopsin confugiendum, ideoque synopsis est succedanea differentiae essentialis.

In vastissimis generibus saepius synopsin coacti assumimus.

Curculio longirostris, femoribus quatuor anterioribus dentatis, elytris polline flauescens supra apicem gibbosus.

§. 31.

Differentia essentialis notam differentiae singularem suaeue speciei tantummodo propriam exhibet.

Differentia essentialis vnica absoluitur idea vnicaque vocabulo.

Commendat se breuitate, facilitate, certitudine. Detecta differentia essentiali primo species rite distinguitur et tunc tandem metam propositam assequamur.

Naucoris abdomine ferrato.

Nepa corpore lineari.

Hippo-

Hippobosca alis subulatis.
 Hippobosca alis nullis.
 Acanthia alis nullis.
 Attelabus pedibus saltatoriis.
 Stratiomys scutello sexdentato.
 Hispa capite bicorni.
 Notoxus thorace in cornu protenso.
 Scolopendra pedibus duodecim.

§. 32.

Differentia specifica quo breuior, eo etiam ceteris paribus praestantior.

Breuitas differentiae ad pulchritudinem, certitudinem et facilitatem omnino necessaria. Natura ipsa vbique compendiosissima et naturam sequi vndique iuuabit.

Differentiam nunquam plura quam duodecim vocabula admittere statuit Linné in re herbaria.

Sufficiant etiam in Entomologia, quin raro duodecim opus habeamus.

Stupendae itaque sunt differentiae illae fesquipedales, quae descriptiones differentiarum loco sistunt.

Phalaena libatrix. Scop.

Alae anticae ceruinæ; basi maculis quatuor ochraceis: media longa prismatica, fasciis binis linearibus pallidioribus: postica duplici, punctis duobus albis, margine externo denticulata ita, vt distantia apicis ad primum dentem eadem sit, quae ab eodem dente ad angulum posticum.

Phalaena Cossus. Scop.

Thorax antice linea transversa atra, postice maculis binis lateralibus nigris. Alae posticae murinae, basi albae, obscurioribus anastomosantibus lineis reticulatae, anticae basi et medio murinae, alibi albae, vtrinque lituris strigisque transversis nigris lineolisque murinis ramosisque variegatae.

Cancer Mantis. Scop.

Thorax oblongo cordatus, laevis: lineis eminentibus quinque. Manus adactylae, falcatae, compressae, dentibus sex longis unilateralibus. Abdomen suturis decem: anticis minoribus, omnibus sex lineis eleuatis longitudinaliter angulatis.

§. 33.

Differentia nulla admittit vocabula, nisi quibus a congeneribus necessario distinguitur infectum.

Differentia quo breuior, eo etiam ceteris paribus praestantior §. 32.

Exulenti ideo tautologia et flosculi oratorii.

Scarabaeus viridis nitens thorace infra aequali non prominente. Geoff. Tautologia.

Sphex segmentis fuluo colore tinctis, pro fuluis. Scop.

§. 34.

Differentia nulla speciei in suo genere solitariae imponi potest.

Differentia distinguit species a congeneribus, ubi ideo congeneres desunt, differentia superflua, quum nil demonstret.

Superuacaneae ideo sunt differentiae infectis in suo genere solitariis impositae.

Rhingia rostrata. Antennae, rostrum, scutellum, abdomen ferruginea. Thorax cinerascens lineis nigris longitudinalibus. Scop.

Pulex irritans. Antennae articulis quatuor, oculi nigri pupilla alba. Scop.

§. 35.

Differentia non erit tropis rhetoricis figurata, multo minus erronea, sed fideliter, quae natura dicitur, exponat.

Tropi

Tropi semper obscuri, quo vero distinctior differentia eo etiam melior.

Synecdoche totius pro parte frequentissima in Entomologia, vbi de toto praedicatur, quod tantum de parte valet.

Araucus rufus cristatus. Raj. pro mandibulis cristatis.

§. 36.

Differentia terminis positiuis vtatur, nunquam vero negantibus.

Negatiua re vera nihil dicunt, quum nunquam notam insecti positiuam praebeant.

Negatiua tantum vocabulorum augment numerum sine necessitate et absque vtilitate, quum semper vocabula habeamus positiua, quae ideas oppositas exprimunt.

Scarabaeus quarto paullo maior, clytris flauo spaticeis sine maculis Raj. immaculatis siue vnicoloribus.

Scarabaeus viridis nitens, thorace infra aequali non prominente. Geoff.

§. 37.

Similitudo omnis in differentia vsurpata notissima fit, licet et haec Entomologo minus digna.

Omnis similitudo claudicat, nunquam certas, firmas ideas communicat, ideoque prorsus potius erit excludenda.

Malae inprimis sunt omnes similitudines de rebus, quae variant, nec omnibus notis desumptae.

Papilio Pruni. Scop.

Supra ad angulum ani maculae colore Gummi Ceraforum.

Phalaena chlorofata. Scop.

Albida seu colore eodem fere vt vultus in Cachexia virginea.

Scarabaeus

Scarabaeus cyathiger. Scop.

Elytra margine nigra, si vnita fuerint, maculam communem gerunt cyatho similem atram.

Phalaena inflammata. Scop.

Alae anticæ hepaticæ.

Aranea nigricans clunibus ad similitudinem querni folii pictis. Raj.

§. 38.

Omne adiectiuum in differentia sequi debet substantiuum suum.

Ordo idearum naturalissimus est, quod primo partem, de qua loquitur, nominemus, et tunc quod de hac parte dicitur.

Scarabaeus maior, corpore longo augusto niger; cum tribus in vtrauis ala lineis transuersis lutescentibus. Raj.

Rectius Scarabaeus maior niger, ala vtraque lineis tribus transuersis lutescentibus, corpore longo angusto.

§. 39.

Adiectiua in differentia vsurpata e terminis artis selectis, si modo sufficiant, petenda sunt.

Terminis artis constantibus rite determinatis facillima euadit scientia.

Synonyma terminorum excludenda et vnicus optimus retinendus.

Silpha atrata elytris punctatis.	Linn.	} puncta.
- - - elytris rugulosis.	Scop.	
Silpha fabulosa thorace emarginato.	Linn.	} emarginata.
- - - thorace excauato.	Scop.	
Linea transuersalis lata dicitur	Fascia.	
Linea transuersalis angusta	Striga.	
Linea longitudinalis a basi ad apicem	Stria.	
Linea longitudinalis abbreviata	Lincola.	

Promiscue

Promiscue antea Entomologi adhibuerunt terminos hos quatuor.

Periphrasin ideo nunquam admittat Entomologus, quamdiu termini rite determinati in promptu sunt.

Sphex segmentis fuluo colore tinctis. Scop. pro fulvis.

§. 40.

Particulas adiectiua et substantiua coniungentes differentia omnino excludit.

Casu ablatiuo absque vlla praepositione notae omnes in differentia proponuntur, ne vocabulorum numerus absque necessitate augeatur.

Vbi vero duo diuersa in eodem insecto indicanda sunt, notam *que* vel *us* in fine sequentis vocabuli adhibere solemus.

Leptura melanura nigra elytris rubescentibus liuidius,
futura apiceque nigris.

Hister apterus. Scop.

Fuluus est et alis destitutus.

Dermeestes Cardarius. Scop.

Elytris basi fusco cinereis aut rufis.

§. 41.

Notae distinctiuae partes insectorum, non vero adiectiua distinguunt.

Notae distinctiuae rite determinentur, rite adhibeantur, vt differentia facilior, distinctior tradatur.

Assumsi particulas distinguentes a Linné vsurpatas, nempe (,) ad distinguendas partes
insecti

infecti, (:) adhibeo vbi partis subdiuisio est,
et (.) claudio differentiam.

Scarabaeus solstitialis muticus testaceus, thorace villoso,
elytris luteo pallidis: lineis tribus parallelis.
Linn.

§. 42.

Parenthesin differentia specifica nunquam ad-
mittit.

Arguit Parenthesis aut exceptionem aut defectum
ordinis ideoque non admittenda.

Cerambyx eiusdem est coloris aurei et splendentis, sed
inter tres ordinis tuberculorum (quae in hoc
multo minora sunt) rugulae aut carunculi ap-
parent per dorſi longitudinem.

Papilio alba media, alis omnibus albis cum macula
(seu punctum manus dicere) leuiter nigricante
in exterioribus.

IX. ADVMBRATIONES.

§. 1.

Adumbrationes totam insecti historiam continent, vti Nomina, Etymologias, Metamorphoses, Classes, Characteres, Differentias, Varietates, Synonyma, Descriptiones, Icones, Loca, Tempora, Oeconomias, Vfus.

Per adumbrationes perfectam insecti cognitionem acquirimus, qua scientia amplificatur simulque gratissima, vtilissima euadit.

Adumbrationibus ideo rite institutis insectum plane notum est, alias non.

§. 2.

Characteri generico et differentiae specificae nomen etiam varians, si quod addi potest.

Varietates vocamus insecta eiusdem speciei mutata a causa quadam naturali aut accidentali.

Nomine generico et specifico rite impositis perfecte quidem nominatum est insectum, at varietates tamen cognoscere iuvat, ne in specierum numerum introducantur.

Inferendae ideo sunt varietates euidentiores ad finem differentiae, ne confundant.

§. 3.

Sexus varietates naturales constituit, reliquae omnes sunt accidentales.

Sexu

Sexu saepius variant insecta, nec differens sexus speciem constituit.

Femina plerumque maior, crassior, saepius caudata aut aculeata antennisque simplicioribus, minoribus.

Mas plerumque minor, antennis crassioribus saepe pectinatis, interdum caudatus, nunquam aculeatus.

Neutra minora, aculeata rarius occurrunt.

Cauendum, ne sexus varietatibus nouas et erroneas species fingamus.

Platycerus fuscus, cornubus apice bifurcis. Geoff. mas.

Platycerus fuscus, capite laeui. Geoff. femina.

§. 4.

Varietates accidentales sunt variae, vti insecta mutilata, aegrota, grauida, redintegrata, quibus accedunt frequentissimae coloris.

Varietates laeuissimas haud curat Entomologus. Curandum tantum, vt differentia omnes comprehendat.

Insecta mutilata interdum obueniunt, in primis inter glossata; monstra vero semper sunt. Oriuntur plerumque loco nimis angusto, vt alas expandere haud valeant.

Insecta aegrota vix distingui merentur.

Dermestes *Acaris* infestatur. Scop.

Sub tempore grauiditatis figuram saepe differentem assumere solent feminae. Abdomen tunc intumescit.

Termes fatale.

Chrysomela *Polygoni*.

Insecta redintegrata vocamus, quibus partes amissae recrescunt, quo figura et inprimis magnitudo harum partium saepius differt.

Cancros,

Cancros, Aftacos facpius videmus, qui alteram chelam gerunt multo minorem nuper iterum renatam.

Varietates coloris frequentissimae sunt a loco, a climate, ab aetate aliisque causis accidentalibus. Difficillime tamen ad species suas reducuntur, quamdiu a coloribus differentias specificas desumere coacti sumus.

Commendo ideo Entomologis acutissimis inprimis vastissima illa genera: Curculio, Ichneumon, Apis, Sphex, Aranea, Bombyx, Phalaena, Tinea aliaque, inter quorum species varietates, vt credo, multae irrepere. Has examinare, reducere non minoris est, quam species sub suo genere collocare. Exposcit ingenium et summam experientiam.

§. 5.

Synonyma sunt diuersa Entomologorum nomina eidem insecto imposita.

Synonymiae absolutae opus maxime necessarium esset Entomologis.

Vnico enim auctoris nomine detecto innotescerent mox omnium.

Omnia, quae de insecto innotuere, euolui possent. Plura tandem nomina non amplius redderent ideam plurium insectorum.

Est vero synonymia perfecta opus infiniti laboris. Requirit enim cognitionem specierum amplissimam et comparisonem descriptionum auctorum accuratissimam, ne nomina adhuc magis confundantur.

§. 6.

Synonyma secundum tempora aut secundum systemata coniungantur.

Fabr. Entom.

K

[Syno-

Synonymon optimum aut auctoris proprium aut alius selectum agmen ducat.

- **Secundum** tempus proponuntur synonyma, vel descendendo ab antiquissimis ad noua, vel ascendendo a nouis ad prisca.

Synonymiae ordinem systematicum recepi synonymia selectiori contentus. Incepi a nominibus systematicorum praestantissimorum Linné, Geoffroy, desinens in synonyma ichniographorum.

§. 7.

Synonyma singula nouam ordiantur lineam, ut eo facilius dignoscantur.

Plurimi inprimis veteres Entomologi omnia synonyma per seriem continuatam recitare solent, quo facilius commisceantur.

Alii et nomen genericum sequens, si idem est cum praecedente, excludere solent. Minus tamen talis abbreviatio placet, quum synonymiam indistinctiorem reddat.

§. 8.

In synonymis auctor et pagina vbique ad finem indicanda sunt.

Auctoris nomen solum haud sufficit, quum idem auctor plura saepius scripta euulgauerit. Inclaruere etiam saepius duo aut plures eiusdem nominis auctores, aut possunt in posterum prodire inclarescentes, quo citatio obscura, fallax et incerta euadit.

Opus solum pro citatione haud sufficit, quum plura iam prodire, aut prodibunt in ostentum

rum sub eodem nomine, quae semper an-
sam confusionis praeberent.

Compendiosissima, distinctissima ideo citatio, si
vnico vocabulo nominetur opus et altero
auctor, ne euadat diffusior attamen euidens.

§. 9.

Synonymia absoluta insecti primum inuentorem
asterisco notare placeret.

Prodesset hoc in Chronologia insectorum, ne
quaeratur apud veteres a recentioribus de-
tectum insectum.

Difficillime vero eruitur inuentor in plurimis spe-
ciebus, antequam noua et absoluta syno-
nymia prodeat.

§. 10.

Descriptio continet insecti differentiam natura-
lem, quae describat omnes eiusdem partes
externas et visibiles.

Descriptio continebit omnes insecti notas etiam
minimas oculo armato tantum perspicuas.

Citonia nobilis aurata, abdomine albo-punctato, ely-
tris rugosis. Syst. Ent. 43. 5.

Caput ouatum, punctatum oculis prominulis.

Antennae capite breuiores septemarticulatae: arti-
culo primo porrecto, crassiori, ultimo trila-
mellato, lamellis ouatis, aequalibus.

Os maxillis palpisque quatuor.

Clypeus cylindricus margine incrassatus apiceque
emarginatus.

Palpi subaequales.

anteriores filiformes, triarticulati: articulo vlti-
mo longiori, cylindrico, maxillae dorso in-
serti.

posteriores triarticulati, subclauati, labii basi in-
teriori adhaerentes.

- Mandibula porrecta, recta, cornea, acuta, inermis.
- Maxilla ad insertionem palpi intus dilatata, unidentata, apice setosa.
- Labium elongatum, cylindricum, coriaceum, apice emarginatum, palpos posteriores tegens.
- Thorax punctatus, canaliculatus, submarginatus, postice rotundatus.
- Scutellum rotundatum, punctatum, obtusum.
- Abdomen elytris longius, prominens segmentis sex punctatis, aequalibus.
- Alae quatuor.
superiores crustaceae, rugosae, basi apiceque gibbosae, abdomine multo breviores.
- inferiores elytris duplo longiores, plicatae, tectae, venis duabus elevatis longitudinalibus, divergentibus.
- Pedes sex femoribus compressis, pilosis, tarsisque quinquearticulatis vngue duplici.
anteriores paullo breviores: tibiis apice tridentatis.
postici quatuor longiores: tibiis apice bispinosis.
- Color aeneus, abdomine punctis aliquot albis, alae fuscae.
- Magnitudo fabae maioris.
- Metamorphosis incompleta.
Larva hexapoda, annulata, pilosa, albida, capite parvo, corneo, rufo, abdomine apice vesiculososo.
- Pupa quiescens intra glebam, abdomine apice obtuso.

§. II.

Descriptio compendiosissime, tamen perfecte, terminis tantum artis puris, si sufficientes sunt, partes depingat insecti omnes secundum numerum, figuram, situm et proportionem.

Descriptio continet differentiam speciei naturalem, qui eodem modo conficiendus, ac character naturalis generis: admittit tantum illa notas plures accidentales omnesque possibiles, quum

quum de vnico tantum animalculo agit. Generis vero character naturalis plures comprehendens species, semper aliquot notas excludit.

Partes infecti omnes primo secundum numerum, figuram, proportionem et situm describendae. Color tandem etiam, quamuis accidentalis accurate notandus, quum differentias adhuc plurimas a colore desumantur.

§. 12.

Descriptio ordinem a partibus primariis ad reliquas sequatur.

Praestat ordinem certum sequi a capite ad thoracem cum scutello, abdomen, caudam, alas, halteres, pectines, pedes.

Male ideo primum pedes, dein caput, tum cauda demum, abdomen, tandem thorax et instrumenta cibaria promiscue et confuse proponerentur.

Ordo est anima systematis et omnis scientiae, ideoque et in descriptione conseruandus.

§. 13.

Descriptio distinctas insectorum partes in distinctis paragraphis tradat.

Ordo, perspicuitas et breuitas sunt praecipuae virtutes descriptionis bonae.

Perspicuitas optime conseruatur, quum infecti partes distinctis paragraphis litterisque distinctis proponuntur. Tunc partes mox reperiuntur et omissa et errata percipiuntur.

Exempla descriptionis bene ordinatae sistit Linné Musaeum Reginae, quae partes omnes distincte et secundum ordinem tradit.

§. 14.

Descriptio iusto longior aut breuior vtraque mala et semper euitanda.

Iusto breuior euadit descriptio, si notae insecti distinguentes et partes essentiales, vti instrumenta cibaria, scutellum, halteres, pedes aliaque omnino excludantur.

Iusto longior euadit descriptio, quum colores nimis diffuse, mensura accuratissima et structura naturalissima multis verbis proponuntur.

Taediosius nihil cogitari potest, quam descriptio amplissima, nullis paragraphis distincta et nullas differentias reales subministrans.

Lucanus caraboides. Scop.

Totus punctatus carabiformis, capite, thorace, elytris-
que obiter lineatis, atro-coeruleis, abdomine
supra ferrugineo, corpore subtus atro.

Desiderantur in hac descriptione antennarum articuli,
figura, thoracis figura rotundata marginata,
os, pedes, alae scutellum omnino omissa.

Phalaena pauonia. Scop.

Long. vnc. 2. et lin. 13. lat. vnc. 1. et lin. 8.

Alae anticae supra caryophyllinae albis atomis tanquam
pollini adpersae; basi fascia obscuriore, marginem
crassiorem non attingente; stria dentata
ab apice vsque ad medium marginis inferioris
fulminis ad instar decurrens, ceruini coloris.
Ad apicem, qui albo limbo caret, macula nigra
insidens margini externo.

- subtus minus obscurae, albis pilis antice atomisque
similiter coloratis canescentes; fascia fulminante
vt supra.

- posticae supra ad basin limbo concolores, fasciis
duabus caryophyllinis; fascia alia postica undata,
ceruina, quam inter et limbum alae pagina
caryophyllina est.

Alae

Alae subtus albidis pilis atomisque canae; fascia ad basin caryophyllina, marginem superiorem non attingente, fascia repanda postica vt supra, idemque color inter hanc et limbum, vt in pagina superiori, ibidem.

Mas antennis ferrugineis, bipectinatis, articulis (36).

Descriptio sane nimis ampla, nil nisi colores alarum diffuse describens. Desiderantur figura, vestitus corporis, lingua, quin ipsa alarum figura.

Incidit celeberrimus Scopoli, qui alias inter descriptores accuratissimos eminet, in huius seculi nimiam verborum, quae scientiam diffusorem, at haud distinctiorem tradit.

§. 15.

Mensura proportionalis inter insecti partes convenientissima est.

Mensuram insectorum secundum scalam geometricam et quidem accuratissimam assumerunt Scopoli, Geoffroy alique, quasi descriptionis essentia consisteret in mensura geometrica.

Variatio insectorum secundum magnitudinem unicuique in Entomologicis versato notissima omnino est. Admitto ideo vix aliam mensuram nisi proportionalem seu comparatiuam inter partes eiusdem insecti diuersas. Praestat proportionalis haec mensura, quum semper constans. Antennae e. gr. semper in eadem specie aut capitae longiores aut breviores, quamuis magnitudo corporis variat. Si vero magnitudo totius insecti addenda, compareretur cum alio quodam notissimo, aut alia re sed notissima, vt magnitudine Pediculi, Pulicis, Cimicis, Fabae, Pisi, Digiti.

§. 16.

Descriptio comparisonem insecti cum alio quocunque nunquam admittit.

Eadem est regula descriptionis quam differentiae. Ambae proprias insecti notas porrigunt, illa naturales; haec essentielles.

Commendant se breuitate, perspicuitate, constantia; omne vero simile claudicat, omne simile tyronibus obscurum ideoque semper euitandum.

Adnotetur tamen habitus aut talis similitudo, aut in initio, aut ad finem descriptionis, ut species eo melius distinguantur: ad descriptionem vero ipsam haud pertinet.

§. 17.

Icones se commendant situ et figura naturalissima, accuratissima omnium insectorum partium.

Situs naturalissimus in iconibus semper conservandus praesertim in Glossatis, quum plures notas a situ alarum desumantur.

Alae patentes, reuersae deflexae, incumbentes.

Veterum icones insectorum rudes sistunt animalcula, quae nullo modo extricari possunt, situ peruerso et figura saepius mutata, e. gr. Mouffeti, Aldrouandi, Ionstoni.

Figurae lignae olim vsitatae vix tam accurate, quam requiritur, icones sistere valent, at multo minoris sunt pretii.

Figurae fundamentales, uti vocantur, in Eleuteratis aliisque haud contemnendae, in Glossatis

fatis vero et Synestatis, quae vix ac ne vix quidem demtis coloribus distinguuntur, haud adhibendae; inprimis impossibile erit, minores illas Tineas aut rusticas Noctuas absque coloribus determinare.

In nouissimis temporibus dederunt Entomologi icones summa arte sculptas, coloribus pulcherrimis fucatas, vt nil in arte praestantius, at in luxuriam artis multiplicantur pretiosissimae. Eminent in primis Roessel, Drury, Sepp, Cramer, Voet, Clerk aliique.

§. 18.

Icones praestantes omnes insecti partes licet minimas etiam oris exhibeant.

De minimis agitur animalculis, ideoque partes minimae etiam depingendae, praesertim oris, in quibus optimi characteres generici et multae differentiae specificae latent.

Oculi nudi vbi non sufficiunt cum armato delineandae sunt partes, vt figura digna euadat.

Paucissimas habemus icones, quae omnes exhibent partes vti Roessel Musca carnaria, Schaefferi Monoculus.

§. 19.

Icones depingant etiam laruam pupamque, si nota est metamorphosis.

Larua, pupa et imago idem sunt animalculum, statura et forma tantum differens.

Dignoscantur insecta in triplici hoc statu, vt cognitio et historia eorum tandem sit absoluta.

Larua pupaque raro in museis occurrunt, raro feruari possunt eo magis ideo iconibus depingendae, cognoscendae.

Iconographi ideo praestantissimi etiam in Europaeis metamorphosii vti Roessel, Merian, Sepp aliique.

§. 20.

Loca natalia comprehendunt insectorum clima, regionem et habitationem.

Loca natalia vsui sunt Entomologis, vt constet, vnde insectorum species desumendae pro museis, medicina, oeconomia.

Regio tradit regna, prouincias, pagos et loca etiam specialissima, ne insecta dissitarum regionum in vna eademque inquirantur.

Faunae speciales vnus cuiusque regionis hunc in finem praestant.

Clima indicat caloris aut frigoris gradum, intra quem viuunt insecta. Diuidimus Clima in octo partes, e quibus insectorum stationes diiudicantur.

1. *indicum*, continet regiones inter tropicos in Asia, Africa et America, vbi nulla hyems infestat, nisi sit pluuias interdum dimidii anni, aqua haud congelatur et oris halitus non videtur. Summus caloris gradus 34 et frigoris 28 supra punctum congelationis.

2. *aegyptiacum*, praecedenti proximum et vix satis distinctum. Per dimidium annum durat calor intensus, vt oua Struthionis in Arena excludantur, per alterum dimidium annum pluuias aut diluuium Nili.

3. *australe*, ab Aethiopia ad Cap. Bon. Sp. extenditur. Aer est temperatus inter 12 — 18 supra punctum congelationis. Huc etiam numeratur America australis pars, Brasilia, Peruuia, quae eodem caloris gradu fruuntur.

4. *medi-*

4. *mediterraneum*, continet regiones mari mediterraneo adiacentes vti Gallia Narbonensis, Italia, Lusitania, Hispania, Armenia, Media. Incipit circa Lutetias Parisiorum et extenditur ad Tropicum Cancræ.
5. *boreale*, continet Europam borealem inter Lapponiam et Lutetias Parisiorum.
6. *orientale*, comprehendit Asiam borealem, Sibiriam, Tartariam et Syriæ partem, vbi frigus per hyemem intensissimus.
7. *occidentale*, Americam borealem comprehendit, Canadam, Carolinam, Virginiam, Pensylvaniam, Marylandiam. Huc etiam numerantur Iaponia, China.
8. *alpinum*, omnes continet Alpes, quæ secundam aeris regionem attingunt et niue perenni obducuntur. Hyems illis est longissima, æstas rarissima et aer rarior.

Habitatio insectorum differt in primis pro cibi differentia, quo et larvæ et ipsa insecta vitam sustentant.

Mare aqua salsa, sulphurea repletum alit quaedam.

Cancer,	Pagurus,	Scyllarus.
Astacus,	Oniscus,	Monoculus.

Lacus aquam puram continentes aliis gaudent insectis.

Dytiscus,	Hydrophilus,	Gyrinus.
Elophorus,	Naucoris,	Sigara.
Nepa,	Notonecta,	Cimex.

Praeterea larvæ plurimæ in illis habitant

Culicis,	Phryganeæ,	Ephemeræ.
Libellulæ,	Agrion,	Aeshnæ.
Buprestis,	Stratiomys,	Syrphi.

Paludes humo lutosa laxa et aqua stagnante refertæ, æstatè interdum siccescunt.

Gammarus,	Monoculus.
-----------	------------

In *fmētis* ex animalium stercore congestis degunt alia, vt

Scarabaeus,	Hister,	Sphaeridium.
Laruae Staphylini,	Muscae.	

Cadaveribus putrescentibus sustentantur alia.

Dermeſtes,	Silpha,	Melyris.
Nicrophorus.	Nitidula,	Staphylinus.
Larua Muscae.		

Quisquiliis delectantur haud pauca.

Tenebrio,	Opatrum,	Scarites.
Trox,	Pimelia,	Blaps.
Byrrhus,	Helops,	Erodus.
Apalus,	Forficula.	
Podura,	Iulus,	Scolopendra.

In *plantis* inueniuntur plurima, et quidem infestant radices

Truxalis,	Coccus.	
Laruae Hepialus,	Melolonthae,	Tipulae.
- Muscae.		

Lignum deuorant.

Apate,	Bostriehus,	Lymexylon.
Cerambyx,	Prionus,	Stenocorus.
Ptinus,	Anobium,	Notoxus.
Spondylis,	Saperda,	Lamia.
Callidium,	Rhagium,	

Practerea laruae.

Lucani,	Carabi,	Siricis,	Bombycia.
---------	---------	----------	-----------

In *foliis* habitant plurima.

Cetonia,	Melolontha,	Trichius.
Lucanus,	Cassida,	Crioceris.
Chrysomela,	Cryptocephalus,	Curculio.
Attelabus,	Cistela,	Lagria.
Zygia,	Zonitis,	Lampyrus.
Alurnus,	Erotulus,	Meloc.
Lytta,	Cerocoma,	Mylabris.
Mordella,	Buprestis,	Truxalis.
Locusta,	Gryllus,	Acrydium.

Cicada,

Cicada,	Membracis,	Cercopis.
Tettigonia,	Aphis,	Chermes.
Coccus,	Acheta,	
Larua Glossatorum,	Tenthredinis,	Cynipidis.

Flores amant multa nectar pollenque eorum haurientia.

Anthrenus,	Nitidula,	Thrips.
Glossata,	Musca,	Syrphus.
Sphex,	Vespa,	Apis.
Crabro,	Andrena,	Bombex.
Nomada,	Bombylius,	

Semina deuastant varia.

Curculio,	Dermestes,	Bruchus.
Larua Tineae.		

Metos edunt.

Tritoma,	Chrysomela,	Staphylinus,
Oxyporus,	Paedorus.	
Larua Muscae.		

Ex animalibus reliquisque infectis nutriuntur alia.

Coccinella,	Cicindela,	Cantharis.
Carabus,	Clerus,	Malachius.
Elaphrus,	Dytiscus,	Hydrophilus.
Mantis,	Cimex,	Acanthia.
Nepa,	Notonecta,	Sigara.
Naucoris,	Libellula,	Aeshna.
Agrion,	Pulex,	Hemerobius.
Panorpa,	Raphidia,	Formica.
Mutilla,	Cancer,	Pagurus.
Scyllarus,	Astacus,	Gammarus.
Tabanus,	Conops,	Culex.
Rhingia,	Asilus,	Hippobosca.
Stomoxys,	Empis,	Acarus.
Pediculus,	Phalangium,	Scorpio.
Aranea.		
Laruae Oestri,	Ichneumonis,	Sphegis.
- Crabronis,	Myrmelionis.	

Rebus culinariis delectantur.

Termes,	Formica,	Blatta.
		Truxalis.

Truxalis,

Dermestes,

Ptinus.

Laruae Phalaenae,

Muscae.

§. 21.

Tempus comprehendit exclusionem, infantiam, adolescentiam, aetatem.

Tempore rite obseruato nituntur calendarium et horarium faunae nondum elaborata.

Exclusio dicitur tempus, quo ova deposita excluduntur, continet ideo oui durationem in laruae prouentum.

Oua, quae autumnoponuntur, semper per hyemem integra latent, quin laruae, pupae et imagines, qui nondum speciem propagant, hybernare solent, et primo vere iterum proueniunt.

Hic de tempore aestiuo loquimur et de huius exclusione.

Hora 1—2. Musca carnaria.

Dieb. 8. Papilio Atalanta, Cardui, Pyralis vidua, Dytiscus semifstriatus.

Dieb. 12—14. Sphinx Tiliae, Euphorbiae, Bombyx Quercus, pauonia, Nepa, Crioceris merdigera.

Dieb. 14—20. Papilio Antiopa, Io, Vrticae, Bombyx Pruni, Phalaena Alniaria.

Hebdom. 3—4. Bombyx Caja, Cetonia aurata.

Hebdom. 4. Papilio Machaon, Podalirius, Sphinx ocellata, Truxalis, Gryllotalpa.

Mens. 6—8. Phalaena grossulariata.

§. 22.

Infantiam vocamus tempus, quo larua exclusa edit, crescit, usque dum in pupam transit.

Infantia

Infantia plerisque diuerſa et ſingularis. Obſervanda ab Oeconomis ob culturam, ob extirpationem.

Tempeſtate ſerena, calida, breuiori gaudent infantia, quam frigida et humida.

Dieb. 8.	Papilio Cardui.
Dieb. 9.	Muſca carnaria.
Dieb. 12 — 14.	Papilio Atalanta, Paphia.
Dieb. 30.	Bombyx Mori.
Menſ. 6.	Bombyx Pruni, Quercus, purpurata, pyramidia, Salicis.
Ann. 4.	Cetonia aurata.
Ann. 5.	Melolontha vulgaris.

§. 23.

Adoleſcentia dicitur tempus a mutatione laruae in pupam vsque ad prouentum imaginis.

Continet tempus pupae, quae ſaepeius contractis antennis, alis pedibusque quieſcunt.

Dieb. 9 — 10.	Muſca carnaria.
Dieb. 14.	Papilio Vrticae, polychloros, Io, C album, Atalanta, Coccinella.
Hebd. 3.	Caffida viridis, Dytifcus ſemiſtriatus, Noctua gamma, Sirex gigas.
Hebd. 4.	Cetonia aurata, variabilis, Melolontha vulgaris, Bombyx diſpar, faſcelina.
Hebd. 6.	Phalaena alniaria.
Hebd. 8 — 9.	Lucanus Cereuus, Scarabaeus naſicornis.
Menſ. 7 — 8.	Bombyx pauonia, pudibunda.
Menſ. 9.	Sphinx ocellata, atropos, Tiliae.

§. 24.

Aetas dicitur tempus a mutatione pupae in imaginem vsque ad mortem aut interitum totius infecti.

Est tempus ipsius insecti, in quo mouetur, speciem propagat et tandem moritur.

Aetas plerisque annua vix ultra propagationem speciei protrahitur, dum mares plerumque mox post coitum, feminae vero post ouorum depositionem pereant.

Tempus aetatis accurate determinare impossibile, dum nunquam ante speciei propagationem pereunt, et si in autumnio nondum hunc creationis finem impleuerint, hybernant et primo vere iterum proueniunt.

Aetas breuissima. Ephemera.

- - longissima. Aftacus, Cancer, Scyllarus, Monoculus.

X. OECONOMIA.

§. 1.

Oeconomia insectorum dicuntur varii illi modi, quos ad sustentationem, conseruationem et multiplicationem adhibent.

Oeconomia insectorum singularis, admiranda, quum species numerosissimae, saepe minutissimae plurimisque hostibus expositae, et tamen semper naturae miraculo proportionem certam, determinatam inter reliqua animalia conseruent.

Oeconomia insectorum examinat varia eorundem negotia, fines eorum explicat, et tandem ad leges, mysteria et oeconomiam naturae, quantum licet, penetrat.

Oeconomia naturae, homini dignissima, per generationes multiplicatas ascendendo monstrat creatorem, descendendo per conseruata naturalia offert naturam.

Sapientis vero est causas examinare rerum, scientiam augere, naturae mysteria lustrare et tandem e creatis creatorem cognoscere.

§. 2.

Sustentationem vocamus modum, quo insecta sibi alimentum acquirere solent et diuidimus eam in sustentationem laruae et imaginis.

Fabr. Entom.

L

Larua

Larua et imago saepius diuersissimo nutriuntur alimento, ideoque etiam sustentatio eorum diuersissima.

Sustentatio pupae haud in considerationem venit, quum pupae pleraeque nullo vtantur nutrimento. Agilis vero pupae sustentatio semper cum sustentatione laruae conuenit, quum nutrimentum earum omnino idem.

Sustentatio continet fundamentum educationis et culturae.

§. 3.

Sustentatio laruarum inprimis rapina viuentium saepius singularis.

Laruae phytiphagae ad sustentationem pauciores adhibent variationes. Excluduntur in plantis, quibus victitant, quas raro deserunt.

Per paria inaequalia lineis semper clausis migrant laruae Bombycis processionae.

Per lineas parallelas disponuntur pascentes laruae Chryso-melae Vitellinae.

Sub tentorio communi e filis contexto pascuntur laruae Bombycis neustriae et castrensis.

Nectate florum a spadonibus collecto nutriuntur Apum laruae.

Laruae rapina viuentes saepius artificia varia adhibere solent.

Laruae obesae Coccinellarum et Muscarum Aphidiuorum inter Aphides exclusas illis victitant.

Curuatura corporis celerrime se mouent maxillisque porrectis arcuatis rapiunt Laruae Dytisci, Hydrophili.

Pedibus anticis elongatis, raptoriis alia insecta capiunt Mantis, Nepae.

Rependo

Rependo forficeque oris late exferendo infidias fruunt
Libellulae, Agrion et Aeshnae.

In fouea in arena excauata et arena longe lateque disper-
sa infecta venantur Myrmeleones.

Intra animalium viuientium corpora excluduntur, nu-
triuntur Oestri, Acarique varii.

Alia infecta intus deuorant Ichneumones, Spheges.

§. 4.

**Sustentatio imaginis secundum varium victum
etiam varia.**

Phytophaga plantis continuo inhaerent, quibus viciant.
Curculio, Chrysomela aliaque multa.

Floribus inhiant nectar haurientia Glossata, Muscae,
Bombylii.

Ligna sinibus daedaleis penetrant Bostrichus typogra-
phus, micrographus, calcographus.

Vtenfilia fere omnia destruunt relicta sola superficie
Termes.

Mammalia per totum diem sequuntur Tabani, Culices,
Conopes, Hippoboscæ.

Mammalibus continuo inhaerent Pulices, Pediculi,
Acari.

Velocitate et volatus et cursus infectis praedantur Ci-
cindelæ, Carabi, Libellulae, Empis, Afilus.

Retibus vario modo collocatis venantur Araneae
variae.

Salto vario infecta inprimis Antliata rapiunt Araneae
aliae.

Cadauera e longinquo percipiunt Dermestes, Silphae,
Nicrophori, Staphilini.

Pabulum pro tempore hyberno colligunt Apes, For-
micæ, Vespa.

Cibo omnino nullo vtuntur. Ephemeræ, Bombyces,
Oestri.

§. 5.

**Conseruationem nominamus varios modos, qui-
bus hostibus se subtrahere solent infecta.**

Diuiditur in laruae, pupae et imaginis conseruationem.

In conseruatione insectorum valde prodiga fuit natura. Innumeros fere modos defensionis aut conseruationis inuenimus.

Sensibus externis hostes appropinquantes cognoscunt. Gaudent inprimis oculis et antennis.

Oculos infectis immobiles compensauit natura aut numero maiori situque vario, aut compositos illis concessit aut pedunculo mobili simplices imposuit, vt omnia et altius et vtrinque circumspicerent.

Antennae articulae, mobiles, sensoriae, sensu nobis adhuc ignoto.

Quo minora infecta, eo etiam plures illis sunt hostes et vita periculosior. Compensantur autem fertilitate immensa et numero fere infinito.

§. 6.

Laruae multoties hostes eludunt.

Arma sunt variis varia.

pilosae, quae tactu saepius pruritum excitare solent.

Dermestides, Bombyx Caja, Plantaginis, villica, hera, fascelina, antiqua, processionea.

spinosae Nicrophori, Cassidae, Papilio Vrticae, Populi, Antiopa.

forficatae cauda forficata. Forficula.

tentaculatae. Papilio Machaon, Apollo.

caudatae Sphinges pleraeque, Bombyx Mori.

aliae sub terra se abscondunt. Scarabaeus, Melolontha, Cetonia, Lucanus, Tipula, Truxalis.

aliae sub aqua vrinantur. Dytiscus, Hydrophilus, Libellula, Aeschna, Agrion.

aliae proprio stercore obtectae obambulant. Cassidae.

aliae

aliae quisquilias facile deponendas circumferunt. Reduius personatus.

aliae cursu festinant, ne laedantur. Blatta, Forficula.

salu saepe altissimo se subtrahunt Grylli, Cercopis.
intra spumam ano euacuata latent Cicadae spumariae.

sub angiporcu e terra confecto migrant Termes fatale, Truxalis.

sub tentorio communi filis contexto gregatim pascuntur Bombyx neustria, castrensis, Tinea Euonymella, Padella.

vomitu hostes pellerere tentat Bombyx Cossus.

cauda longa duplici vibrant terrentque Bombyx vinula, furcula.

ramulum arboris, cui insident, mentiuntur Phalaenae pestinicornes plurimae.

motu capitis et corporis Ichneumones fugant Glosata.

folia contorquent filoque connectunt, intra quae latent, Pyralides.

intra cucullum mobilem a se ipso confectum latitant Tinea pellionella, trapezella, mellonella, cucullatella, Phryganeae.

cochleam animalculo mortuo intrant Pagurus, Diogenes et Bernhardus.

intra plantarum gallas nutriuntur Cynipedes.

intra alia insecta secure iacent Ichneumones, Spheges.

mammalium corpora intrant fonticulum excitantes Oestri.

foetore hostes pellunt Cimex, Acanthia, Reduius.

intra aceruum e quisquiliis accumulatum nutriuntur Formicae.

intra fauos sexangulares polline florum constructos educantur Apes.

§. 7.

Conseruatio puparum quiescentium saepius singularis.

Pupas agiles, currentes, laruis simillimas hic praetereo, quum earum conseruatio cum conseruatione laruarum omnino conueniat.

intra glebam e terra confectam intus excauatam, politam latent Scarabaci, pleraque Eleuterata.

intra folliculum densum e filis constructum degunt Bombylius, Noctua,

filis hisce pilos corporis immittent laruae hirsutae Glossatorum.

filo apicis se suspendunt Papilioes varii.

filis quibusdam circa dorsum ductis se alligant Papilioes alii.

motu corporis celeriori hostes, in fugam vertere tentant Papilioes alii.

in gyrum celerrime se mouet Bombyx dispar, ne vero filum, quo suspenditur, rumpat, mox retro mouetur.

in cutem durissimam mutantur exuuiae Muscarum, quae pupam extus obtegunt.

intra folliculum apice intus elastice aperitendum quiescit Bombyx pauonia.

§. 8.

Conseruatio imaginum siue insectorum ipsorum saepe diuersissima.

alis se in aera attollunt et vario modo effugiunt Glossata, Synistata, Antliata.

cursu celeriori fugam tentant Arancae, Blattae.

sub aqua se abscondunt Dytiscus, Hydrophilus, Gyrimus.

sub terra degunt fodientes Helops, Scarabaeus, Truxalis.

saltu se subtrahunt Chrysomelae, Curculiones, Cicadae, Pulex, Podurae.

seinis armantur Hispa, Curculio, Lamia, Stratiomys. pilis obducuntur Buprestis, Scarabaeus, Apis, Musca. mortem simulando hostes eludit Pinus pertinax, Eyrhus pilula, Nitidula seminulum, Noctua exoleta.

erepita

crepitu ventris cum fumo terrefacit Carabus cre-
 pitans.
 forfice caudae se defendunt Forficula, Panorpa.
 abdomine elongato, quamuis innocuo, vibrant Sta-
 phylinus, Thrips.
 manibus chelatis etiam abiiciendis dimicant Cancer,
 Astacus.
 aculeo rigido saepius venenato laedunt Syni-
 ftata.
 aculeo caudae arcuato, acuto vulnerat Scor-
 pio.
 maxillis validis arcuatis mordere conantur Cicinde-
 lae, Araneae.
 vomitu foetidissimo hostes pellere tentant Silpha, Ca-
 rabus.
 folia imitantur obambulantes Grylli, Cicadae. Sic
 enim natura naturam ludit,
 foetore hostes in fugam vertunt Cimex, Acanthia,
 Reduius.
 pedibus anticis acutis, arcuatis vulnerat Mantis,
 Nepa.
 oleum limpidissimum acre per omnia corporis genicu-
 la exserit Meloe.
 intra concharum viuientium testas se abscondunt Can-
 cer minutus, pinnothores.
 intra cochlearum emortuarum testas caudam molliorem
 abscondunt Pagurus Diogenes et Bernhar-
 dus.
 intra folliculum cylindricum, densum, superne oper-
 culatum latet Aranea Brown.

§. 9.

Multiplicationem vocamus omnia, quae ad pro-
 pagandam speciem inferuiunt, vti copula,
 depositio ouorum et in quibusdam educatio
 laruarum et puparum.

Conseruatio speciei per multiplicationem vltimus
 naturae finis videtur.

Multiplicatio necessaria, vt insecta negotiis sufficiant, vt naturae theatrum nitore et adolescentia sempiterna fulgeat.

Insecta ob debilitatem hostiumque numerum praemature fato destruuntur, quod vero natura fertilitate prodiga, immensa compensauit, ne langueat species.

De imagine tantum loquimur, quum laruae et pupae steriles speciem propagare haud valeant.

§. 10.

Copula insectorum secundum singularem naturam et situm partium genitalium differt.

Plerisque partes genitales in abdominis apice sitae. mares foeminis insiliunt. Eleuterata, Antliata, retro coeunt. Glossata. feminae comprimunt mares. Apis, Pulex, Grylli, Locustae.

In pectore latent genitalia marum. Libellulae, Agrion, Aeshnae. Mas faeminam forcipe caudae circa collum apprehendit et sic obuolitat, vsque dum femina caudam vuluiferam ad maris pectus flectit, foecundatur.

Ad basin abdominis penes duos gerunt Cancrorum mares, foeminae vero genitalia ad basin pedum tertii paris.

Palpi articulo ultimo clauato, vesiculoso, araneorum sunt partes genitales masculi, foeminae vero ad basin abdominis latent. Appropinquant coeuntes circumspeditione, ne altera alterum deuoret, voracissimae enim sunt et in propriam speciem saeuunt.

Stridore pedum spinosorum contra alas Grylli alliciunt feminas.

Proprio instrumento sub abdominis basin latente strident Tettigoniae.

Sub ligni fistulam pulsat maremque allicit femina Hemerobii pulsatorii.

Lucein in tenebris spargunt nuptias celebrantes Lampyris et Laternaria.

§. II.

In deponendis ouis summam et maximam curam adhibent feminae, quum contra mares polygami omnino incurii.

Cura insectorum pro ouorum conseruatione naturae legibus iniuncta summa, singularis, admiranda.

Nunquam ouis incubant, at locum eligere student, vt laruae enatae mox alimentum, quin et securitatem inueniant.

globum e stercore confectum ouo foetum voluit et terrae credit Scarabaeus vernalis, pillularius.

cadauera ouis impraegnata sub terra eandem effodiendo summo labore sepelit. Nicrophorus.

spuma, quae calore condensatur, indurescit, oua obducit Mantis, Locusta.

nidum pro ouorum receptione exitu incuruo sub terra excauat, Truxalis, Gryllotalpa.

caudam terrae impingit et oua deponit Gryllus, Acrydium.

pilis corporis puluerulentis oua obducit Bombyx dispar, fascelina, antiqua, lanestris, chrysorrhoea.

ramulis oua in annulum adglutinat Bombyx castrensis.

materia densa tenaci glutinosa oua obuoluit Bombyx Salicis, Cossus.

granis ouum adglutinat Tinca granella.

in cylindro e folio conuoluto vtrinque clauso ouum abscondit Attelabus Coryli.

apicem abdominis sub aqua immergit et oua deponit
sedens Libellula.

apicem abdominis iterum iterumque aquae imbuunt
sub volatu et oua deponunt Agrion, Ti-
pula.

aculeo serrato ramos arborum vulnerat et vulneribus
ouum concredit Tenthredo.

aculeo caudae spirali sub abdomine recondito gemmas
pungit et ouum imponit Cynips, quo Gallae
variae oriuntur.

aculeo caudae exserto pungunt ouaque imponunt lar-
vis pupisque, quae nuper metamorphosin
subiere, Ichneumonet.

oua larvis pupisque tantum adglutinant Ichneumones
aculeo destituti.

pedibus anticis foueam fodit, in qua laruam aut ara-
neam occisam sepelit cui ouum credit, orifi-
cium vero terra aut argilla claudit Sphecx.

e fistulis ligneis aggregatis nidum cylindricum petiola-
tum conficit Vespa rupestris.

folia Rosae plura materia glutinosa tenaci in cylin-
dram coniungit, quem florum nectare melleo
implet, ouum imponit et orificium folio ro-
tundato claudit Apis centuncularis.

e polline florum cellulas prismatico-hexangulares
struunt, melleque e nectare florum replent,
quo larvas nutriunt, Apes.

intra aceruum e quibusvis foliisque acerosi exstructum
oua conseruant Formicae.

per totum diem supra mammalium dorsum haeret
Oestrus, vt inter pilos cadat ouum.

equorum anum titillat, vt ouum in intestino recto po-
nat Oestrus haemorrhoidalis.

in sacco filii contexto oua circumfert Aranea fac-
cata.

inter pedes spurios oua gerunt Astaci.

inter valvulas pectorales oua conseruant Onisci.

proprio corpore oua obuoluit moriens Coc-
cus.

§. 12.

Eductio larvarum paucis tantum generibus propria. Pleraque nullam earum gerunt curam.

Insecta, vti omnia animalia sanguine frigido gaudentia, nunquam ovis incubant, nulloque parentum amore fouentur, educantur.

Quibusdam vero generibus ad commodiorem vitam et ad larvarum educationem neutra concessit natura. Apis, Formica, Termites. Et quibusdam forte aliis.

X I . V S V S .

---

§. 1.

Vfus insectorum quamuis minimorum sane magnus. Diuidimus in generalem et specialem.

Absque vfu nil a Creatore sapientissimo confectum esse, iure meritoque contendimus.

Vfus est vltimus scientiae finis. Praestat insectorum generalis in Philosophicis, specialis in Oeconomicis.

§. 2.

Vfus insectorum generalis, quem in oeconomia Naturae vniuersali edunt, consistit in conseruatione et multiplicatione speciei, in auferendis putridis, languidis, in detondendis quotannis vegetabilibus, in humoribus animalium superfluis fugendis, in seruando aequilibrio inter animalium et vegetabilium species et tandem aliis in alimentum cedendo.

Natura tota discordibus constat: quidquid alteri perit, in alterum transit, ne quid superfluum sit, vbi nil deest.

Discordibus hisce, bello hoc omnium contra omnes, renouatur quotannis naturae theatrum et conseruatur nitor aulae sempiternus.

Nititur

titur naturale semper alteri, sic animalia nituntur vegetabilibus, vegetabilia terrae, nec terra absque vegetabilibus nec vegetabilia absque animalibus existere valent, e quibus alimentum hauriunt.

Circulus igitur per omnia naturae regna perennis, quo ipso florida aetas et splendor omnium naturalium existentium vsque ad totius globi interitum obtinentur.

§. 3.

Ad negotia haec varia infecta alliciuntur commodum proprio, dum e laboribus sustentationem reportent.

Negotia insectorum propria, determinata, ne sese aliorum negotiis immisceant illisque lucrum praeripiant.

Sub poena capitali lex haec veneni sancita est, sensibus ipsis inscripta, ne transgressores excusabiles euaderent.

§. 4.

Conseruatio et multiplicatio speciei necessariae, vt negotiis propriis, determinatis sufficiant.

Propagatio speciei vltimus finis creationis videtur. Mox post eruptionem nuptias celebrant et breui tempore pereunt, quum contra ea, quae nondum nuptias celebrarunt, hybernent et vere rediente iterum proveniant.

Conseruationis et multiplicationis impulsores sunt fames, dolor, libido.

Fames haud coercenda ad sustentationem cogit, ne ante peractas nuptias perirent.

Atrox

Atrox dolor ad conseruationem impellit, ne administratio vacaret.

Effraenata libido ad venerem incitat saepius cum vitae dispendio, vt post parentum interitum liberi eorum officia peragerent.

§. 5.

Consumunt insecta putrida, languida, stagnantia, ne odore tetro aut habitu languido conspurcetur naturae theatrum.

Natura vt perenni semper flore rideat, putrida, acescentia, naturae theatrum conspurcantia ab his naturae ministris consumuntur, dum vegetiora in motu festinent.

Cadauera putrescentia, foetore aerem implentia auferunt breui tempore Dermestes, Silphae, Staphilini et inprimis Muscae. Nil nisi ossa nuda relinquunt, quae sensim resoluuntur, in aera disperguntur.

Cadauera minora omnino sepeliunt, abscondunt Nicophori.

Truncos arborum putrescentes sinibus daedaleis perforant Cetoniae, Lucani, Cerambyces, Prioni aliaque plura, vt aqua pluuialis intret, acescat, qua fungi alliciuntur et breui tempore totam arborem destructam in humo mutatam inuenimus.

Aquas stagnantes, acescentes, putrescentes filtrant, purificant Culicum laruae numero infinitae.

Aquae sterquiliniorum putridum, foetidum consumunt Muscae putris laruae.

Animalium stercora perforant Scarabaei, Sphaeridia, vt pluuiis lixiuiantur, ventis exsiccantur, dispergantur.

Plantas aut a radice laesione aut a solo peruerso morbosas, languidas inundant, destruunt Aphides, ne triste spectaculum diutius permaneret, ne viuacioribus locum praecipiant.

§. 6.

Detondent quotannis vegetabilia inprimis laruae
Glossatorum et Coleoptera quaedam.

Pecora graminibus victitant, arbores vero altiores infectis relinquunt.

Nullam inuenimus plantam, ne venenatissimam quidem, quae haud quibusdam infectis pabulum praebeat lautum.

Pini ramos inferiores intrat, exsiccet et cadere facit
Bostrichus Piniperda naturae hortulanus: Ramos vero superiores nunquam aggreditur, ne arbor umbra radice deficiente plane periret.

Scrophulariae animalibus nullis esculentae infecta nutriunt varia, uti Curculio, Tenthredo, Anthrenus.

Urtica dioica adultior animalibus nauseosa inprimis Papilionum laruas sustentat.

Euphorbia succo lacteo, acerrimo, venenatissimo turgida tamen Sphingum larvis alimentum praebet.

Lichenes aridae nullis animalibus expetite deuorantur a Tinea bipunctella, Lichenella.

§. 7.

Insecta haud pauca animalium sanguinem fugunt, ne nimia plethora destruerentur.

Animalia multa inprimis ab hominibus culta ob motus defectum et cibi abundantiam obesa, succo copiosiori turgida perirent, nisi ab infectis ad motum incitarentur a succoque nimio liberarentur.

Pediculi prole immensa hominem animaliaque torquent.

Pulex saliens homines aliaque Mammalia vexat.

Conops calcitrans pedes pungendo calcitationem continuam bouum equorumque efficit.

Acanthia, Culex, Tabanus, Hippobosca per totam aestatem animalia sequuntur, laedunt.

Oestrus

Oestrus per totam hyemem intra animalium dorsum latet, fonticulo viuo quasi inseruiens, quo humores superflui, nimis abundantes miro naturae adminiculo eliciantur.

§. 8.

Conseruant insecta aequilibrium inter animalium species, ne aliae nimis propagentur et aliis locum praeripiant.

Animalia maxima vti minima insectis castigantur, ne reliqua omnino destruerent.

Animalia maxima mole, fortitudine reliqua superantia, solis insectis exposita.

Exanthemata viua, Rabies canina, Lues bouilla aliaque plura ab insectis orta strages efficiunt ingentes, at clam operantur minutissima.

Animalia mole minima, at numero, foecunditateque maxima, infinita itidem coercent, vt perennet proportio determinata.

Destruunt laruas pupasque Ichneumones, Carabi, Cicindelae aliaque.

Imaginibus praedantur Araneae, Libellulae Afili, Mantidis, Empis.

Aphidum nimiam copiam minuunt Coccinellae, Muscae aphidiuorae.

In propriam speciem saeuunt Araneae, Cantharides.

§. 9.

Conseruant insecta proportionem inter vegetabilium species, dum partim propagationi inferuiunt, partim nimia copia luxuriantia destruant.

Propagationi inferuiunt, dum foecundationem plantarum promouent. Absque insectorum ope multa sane abortirent.

Cynips Sycomori foecundationi Ficus inseruit. Exemplum iam diu notum, distinctissimum.

Tipula pennicornis foecundationem Aristolochiarum promouet, vti **Lipflae** saepius obseruauimus.

Alias vero plantas nimia copia luxuriantes reliquasque opprimentes coercent insecta partim radices destruentia, partim semina deuorantia.

Bombyx Graminis pratorum gramina destruit et sequenti anno prata floribus variis diuersicoloribus splendent.

Tipulae, **Truxalides**, **Melolonthae** plantarum radices deuorant.

Curculiones, **Bruchi**, **Tineae**, **Dermeftides** aliaque insecta varia plantarum semina exedunt, ne nimis multiplicentur.

§. 10.

Insecta tandem omnia reliquis animalibus inprimis auibus alimento inferuiunt.

Myrmecophagae omnes formicis sustentantur.

Aues cantantes, tenuirostres fere omnes insectis visitant.

Amphibia omnia insectis praedantur.

Pisces omnes insectis delectantur.

§. 11.

Vfus insectorum specialis, quem in oeconomia humana praebent, est medicus aut oeconomicus. Vterque vero a noxa superatur.

Latet adhuc vfus insectorum plurimorum, quem forte posterioris aevi diligentia detegat.

Vfus insectorum medicus. **Cantharides**, **Meloe**, **Apes**, Spiritus et balneum Formicarum.

Vfus insectorum oeconomicus.

- - esculenta. **Cancer**, **Astacus**, **Gryllus**.

- - tinctoria. **Coccus**, **Chermes**.

Antem.

M

Vfus, fila praebentia. Bombyx Mori et forte plura.
- - mel ceramque colligentia. Apis, Vespa.

§. 12.

**Noxa insectorum in Oeconomia humana maior
et huius caussa Entomologia Oeconomis
praecipue commendanda.**

**Insecta laedunt, destruunt omnia. Mole quidem
parua clam operantur, at fertilitate numero-
que immensa valent.**

Destruunt prata. Bombyx Graminis, Truxalis, Tipulae.
Laedunt agros. Musca Frit, Thrips, Grylli, Tineae.
Nocent arboribus. Papilio, Bombyx, Curculio, Chry-
somela, Melolontha.

Deorant plantas. Curculio, Papilio Noctua, Phalaena.
Infestant granaria. Curculio, Tinea.

Fatigant pecora. Oestrus, Tabanus, Conops, Myopa.

Obsunt apibus. Tinea mellonella, Pyralis cereana.

Exedunt vtenfilia. Tinea, Dermestes, Termes, Ptinus.

Aggrediuntur homines. Acarus, Pulex, Pediculus, Cimex.

LINNE Diss. Noxa insectorum plura conquisiuit.

*Magni omnino res est rerum naturae latebras di-
mouere. SENECA.*

